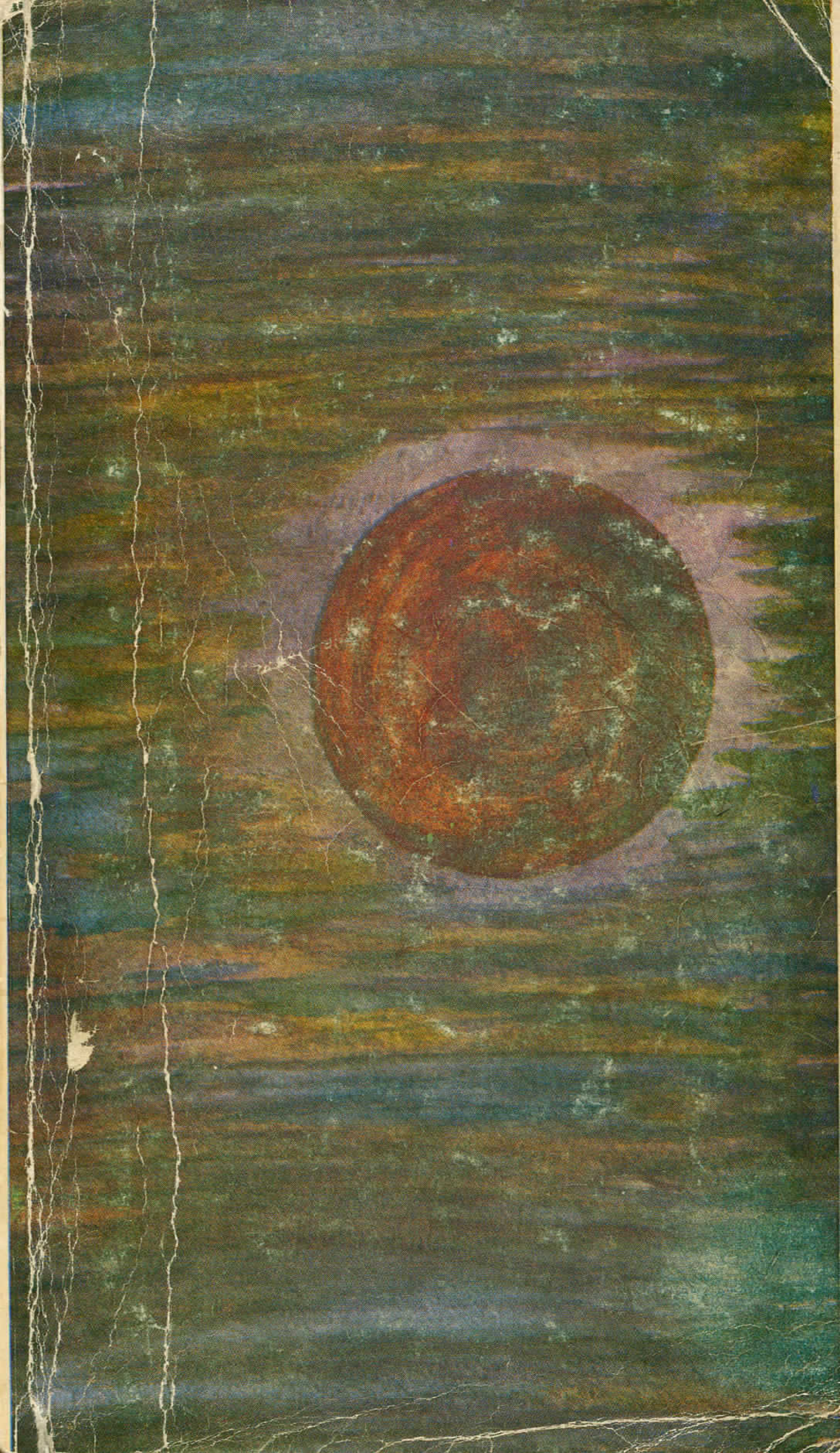

M. Anđela Sorazu — ČAROBNOST MISTIČKOG ŽIVOTA — S. M. Anđela Sorazu — ČAROBNOST MISTIČKOG ŽIVOT

24063

ČAROBNOST MISTIČKOG ŽIVOTA

SYMPOSION
BIBLIOTEKA ASKETSKO-MISTIČNIH DJELA

KNJIGA XIV

UREDNIK

S. MARIJA OD PRESV. SRCA
(Anka Petričević)

SESTRA ANĐELA SORAZU Y AIZPURUA
— P. Luis Villasante Cortabitarte, OFM —

ČAROBNOST MISTIČKOG ŽIVOTA

SYMPOSION
SPLIT, 1980.

NASLOV ŠPANJOLSKOG ORIGINALA:

P. Luis Villasante Cortabitarte, OFM (obradio)
La Sierva de Dios

M. ANGELES SORAZU (njezini izvorni tekstovi)
Concepcionista Franciscana (1873-1921)
Estudio Mistico de su Vida, Volumen I, II — 1950.

Ediciones de PP. Franciscanos, Onate (Guipuscoa)
Ed. Desclée, de Brouwer, Colón de Larreátegui, 43 — Bilbao

Nihil obstat — sa strane Reda i Univerziteta
Imprimatur od Crkve

PREVEO (I IZABRAO) S ORIGINALA:

O. MIHAEL CUKOVEČKI, OFM — Vukovar,
Augustinčićeva 5

LEKTOR I KOREKTOR:

M O P S

S. M a r i j a

Dozvolom Autora od 2. 2. 1980. Onate, Espana
i Č. SS. F. C. iz Valladolida, 12. 3. 1980. Espana

S dopuštenjem Nadbiskupskog ordinarijata — Split
Br. 426/80. od 6. II 1980.

IZDAJE I ODGOVARA:

SAMOSTAN SV. KLARE, Končareva 29 — SPLIT

Tisak »PLAMEN« — Slavonski Brod

U

S P O M E N

800 GODIŠNJICE ROĐENJA SV. NAŠEG OCA

F R A N J E

I

60 GODIŠNJICE

BLAŽENE SMRTI NJEGOVE KĆERKE

S. ANĐELE SORAZU

Božje službenice

njihovi štovatelji

Uvod

Cilj nutarnjeg života nije vlastita savršenost nego Gospodin Bog. On je prvi i zadnji cilj.

Sva se svetost sastoji s naše strane:

— Umrijeti samom sebi — da Bog živi u meni.

Upravo taj Božji život u nama tvori nutarnji život. Tu se radi o Bogu i o njegovim djelima, kojima nikakav ljudski jezik ne može izraziti veličinu. Najrasvjetljeniji su pisci kao i najuzvišeniji mistici uzdisali što ne mogu razjasniti što kušaju i što doživljavaju.

Sudili su da je apsolutno nemoguće da budu shvaćeni preko granice duha kojeg Bog daje svakomu.

Uzalud će se, dakle, onaj koji nema ukusa božanskih stvari, koje nadilaze »svaki osjećaj i razumijevanje«, truditi da ih razumije svojim domaćim razumom — naravnim svjetlom. Nebo je manje daleko zemlji i istok zapadu, nego Božje stvari ljudskima...

Naprotiv, oni koji posjeduju to slatko znanje, taj ukus božanskih stvari, uvidjet će divnom lakoćom ono što jest i ono što nije od Boga. Nekim nagonom ili nadnaravnim njuhom pogodit će gdje je duh Božji...

U mističkom gledanju postaje nadnaravan život svjestan sam sebe i duša ulazi pomoću posebna Božjeg svjetla vlastitim promatranjem u svijet vjere, da nešto unaprijed okusi nebeskih radosti i blaženstva.

Upoznaje samu sebe, gleda kako je zdrava i sveta i s Bogom sjedinjena, kako je to sve izvršeno od Boga...

Gleda konačno sam Božanski Izvor, koji je to sve učinio i da se njoj to dogodilo zato što je s Njim sjedinjena...

— — —

Svojim obujmom i visinom, jednako izvornošću, načinom izražavanja, iskustvom i naukom, Majka je Sorazu jedna od najodličnijih mistika u povijesti Crkve. Njezina mistika privlači pažnju najboljih stručnjaka i osoba koje zanima i privlači taj život...

Ovdje se iznosi samo izbor iz velike rasprave pod nazivom: »Mističko proučavanje njezina (s. Angeles Sorazu y Aizpurua) života« i to kratak sadržaj njezine nauke, zatim odlomci iz bogate riznice njezinih spisa.

o. Mihael Cukovečki

Glavniji životni datumi s. M. Anđele Sorazu

(Put čišćenja)

1873, 22. veljače: rodila se u Zumayi (Guipúzcoa)
1879: seli sa svojom porodicom u San Sebastian
1883: seli sa svojom porodicom u Tolosu (Guipúzcoa)
1888: počinje živjeti nešto lakoumnije
1889, 3. srpnja: obraćenje
1891, 25. kolovoza: postaje redovnica u Valladolidu
1893, 15. kolovoza: drugo obraćenje. Ulazi u čistilište duhovnog života
1894, 25. rujna: Predanje Boga. U tri mjeseca silazi sa stanja sjedinjenja i počinje dugi odsjek posvećen kontemplaciji Kristovih otajstava

(Put rasvjetljenja)

1895, 11. rujna: Prelazi sa svojom Zajednicom u samostan Isus-Marija, isto u Valladolidu
1898, 22. lipnja: vraća se u svoj stari samostan.
1903, 10. prosinca: Bog joj pokazuje da se ljuti i vrijeđa radi njezina odlaganja da uzme duhovnog vođu.
1904, siječanj: Prepušta se vodstvu oca Andrés Ocerin-Jáuregui.
1904, 21. veljače: Izabrana za poglavaricu i ostaje u toj službi neprekidno do svoje smrti.
1905, 23. lipnja: Povjerava se vodstvu vlč. Deán-a.
1907, lipanj: Počinje dug odsjek čišćenja od četiri godine.
1910, srpanj: Prepušta se vodstvu p. Marijana de Vega.

(Put sjedinjenja)

1911, 10. lipnja: Svečano se predaje Presv. Trojstvu, odnosno biva uzdignuta u duhovnu ženidbu.
1913, listopad: Prestaje vodstvo p. Marijana.
1915, srpanj: Počinje odsjek nazvan mješovita kontemplacija. Sestra se Angeles povjerava vodstvu p. Narcisa.

1917, listopad: Počinje vodstvo p. Alfonsa Vega.

1917, Badnjak: Objava Isusova života u njezinoj duši, najviši vrhunac mješovite kontemplacije.

1918, studeni: Vodstvo p. Alfonsa prestaje biti korisno za nju.

1920, 7. svibnja: Vraća se p. Marijan de Vega i preuzima vodstvo njezine duše.

1921, 28. kolovoza: Dan njezine smrti.

DUHOVNA NAUKA SESTRE SORAZU

Istaknutije ideje iz njezina života i spisa

Prvi dio:

Put čišćenja — Via purgativa
kratak sadržaj

Plodovi i rezultati postignuti do 21. godine života

Djetinjstvo s. Anđele pokazuje nesumnjiv znak posebne božanske naklonosti. Ono otkriva samo po sebi sasvim poseban poziv na svetost i mističan život.

U svojoj se je mladosti neko vrijeme odala zabavama i svjetovnim ispraznostima. To je u planovima Božjim očito smjeralo na to da je sačuva čitava života u poniznosti i svjesnosti vlastite bijede. No upravo u tom istom razdoblju stranputice otkrivamo drugi put: posebno odabranje te duše, u izvanrednoj providnosti, kojom je Gospodin sačuva od pogibelji griješenja, i nadasve u znamenitoj povlastici da nije nikada iskusila tjelesnu požudu.

Iza razdoblja stranputice došlo je obraćenje sa temeljitom promjenom života i konačnim udaljenjem od svih ispraznosti. Taj se životni odsjek ističe puninom predanja i potpunog darivanja Bogu snažnom i žarkom molitvom.

Zamalo nadođe prva kušnja: suhoća, uznemiravanja savjesti, i sl.; i budući da nije bila vjerna milosti koja je nukaše da se otvori ispovjedniku, sestra je Anđela ostala u nekom polunepokretnom stanju tri godine.

Izašla je iz njega drugim obraćenjem i odmah bila podvrgnuta pasivnom čišćenju ili mističkoj noći duha, što je provelo u njoj dubok i savršen posao čišćenja, okajavanje pogrešaka, ispravljanje i upravljanje prirodnih sklonosti okrnjenih grijehom..., ističući u toj kušnji važnu ulogu Presvete Djevice kao potporu, olakšicu i nebeski uzor njezin.

Napokon, strašna je noć okrunjena dragocjenim sjedinjenjem prolazna značaja, jer je u njem ustrajala samo tri mjeseca.

Središnji i najznačajniji dio prvog dijela njezina života jest odsjek pasivnog čišćenja. »Put se čišćenja sastoji u istjerivanju grijeha.« To je prijeko potreban napor što mora ići pred svakim drugim u poslu posvećivanja. To duboko i temeljito čišćenje u duši Anđele Sorazu jamči i obećava dalje uspjehe i napredovanja.

Božja ruka neprestano obrađuje tu dušu. Njezin je odgovor i sudjelovanje označeno izvanredno dobrom voljom, plemenitom i velikodušnom. Ipak je katkada prati neznanje, opiranje i druge slabosti, a to može koristiti poznavanju i ravnanju našeg puta..

Najbitnije obilježje ovog razdoblja jest mističko promatranje misterija Kristova života. Obuhvaća oko 16 godina. U prvim godinama njezino promatranje nije išlo dalje od svete Čovječje naravi Kristove. U slijedećem periodu ponire mnogo više u unutrašnjost, u srž ili zadnji razlog tih misterija, promatra ih kao izražaj ili očitovanje vječne Božje ljubavi ljudima, i, zbog toga, u pojedinim epizodama Isusova života ne gleda toliko njegovo Čovještvo koliko samog Boga Jednog i Trojnog koji se njime služi da spasi ljude.

Konačno u trećem razdoblju, a da ne napušta kontemplaciju spomenutih misterija, Sestra Anđela tone u drugu duhovnu noć, koja treba da je očisti od svih pogrešaka što ih je počinila pošto je izašla iz prve, i da je tako osposobi ubrzo za stanje duhovne ženidbe.

Nije potrebno navoditi da ta kontemplacija Isusovih misterija, taj neumoran napor pratiti ga u različitim stanjima njegova života — osobito u njegovu Trpljenju — proizlazi iz ljubavi i ravna se porastom iste, te iz nasljedovanja kreposti što sjaje na božanskom uzoru. Ali to nasljedovanje kreposti nije toliko neki izričito izabran i nasljedovan cilj, koliko neka neizbježiva posljedica koja po sebi slijedi neprestanu i punu ljubavi kontemplaciju. Tu misao treba ukratko razjasniti. Nasljedovanje Isusa u s. Anđele nije se sastojalo u promišljenoj i proračunatoj nakani da oponaša vrline Bogo-Čovjeka, već je mnogo više bilo nužan učinak čiste i velikodušne nesebične ljubavi kojom je ljubila Isusa i svela svu svoju sreću na to da On bude sretan, bogat i pun slave; jedne ljubavi što ju je tjerala da udalji od svoga Ljubljenog svaki razlog boli i trpljenja, svaku uvredu nanesenu njegovoj dobroti i sve što bi moglo baciti najmanju sjenu na njegovu sreću. To je strogo i doslovno autentična »prijateljska ili dobrohotna ljubav — amor amicitiae seu benevolentiae«, koja svodi svoju sreću na dobro Ljubljenoga. Pretpostavivši tu ljubav, nasljedovanje kreposti ističe kao neka naravna i nužna posljedica, jer savršena ljubav nagonski sili ljubitelja da bude sličan i suobličen s ljubljenim, da neosjetno i bez računa reproducira osjećaje, način, svojstva,

i običaje što ih promatra u Ljubljenom. I to se doslovno ispunilo u sestri Anđeli. Isto smo mogli promatrati u nasljedovanju Presvete Djevice, što nam je opisala u razdoblju svoga »Čistilišta«. Čista i nježna nesebična ljubav kojom je ljubila Isusa i Mariju bila je izvor posebnih kreposti što ih je vršila i obnavljala u sebi da postane slična tim uzvišenim ljubavima.

Tu se može uočiti tjelesna sličnost s. Anđele sa Serafskim Patrijarhom sv. Franjom Asiškim, jer se ta ista zapažanja mogu doslovno primjeniti ljubavi Siromaška prema Isusu i njegovu nasljedovanju Kristovih kreposti, koje su plod žarke, savršene i nezainteresirane ljubavi. To je sjajna potvrda osnovnog načela i ključa kršćanskog života: preoblikovna uspješnost ljubavi.

Za vrijeme cijelog ovog razdoblja može se stalno promatrati neslomivo prianjanje i odanost Sestre Anđele Isusovoj Osobi, Utjelovljenoj Riječi. Ta nepovrediva privrženost nije vlastita ni isključiva samo tom razdoblju. Vidjela se u njoj od početka njezina duhovnog života, kada joj sine da nema drugog puta do svetosti osim promatranja i nasljedovanja Isusova života. Njezina vjernost tom putu, otkako ga je otkrila, bila je stalna i nikada zaboravljena. I kada bude uzdignuta u stanje duhovne ženidbe, u najvišu kontemplaciju čistog Božanstva, priznat će da sve to duguje Isusu i da je to kao neka nagrada toj privrženosti koju je uvijek pokazivala njegovu Svetom Čovještvu.

Ta je duša shvatila nekim božanskim i sigurnim nagonom ono što je najintimnija bit i srž kršćanske Teologije: Osoba Isusa Krista, u kojemu i po kojemu jedino imamo pristup Bogu.

Ulivena svjetla na Kristova otajstva jesu najznačajniji elemenat cijele ove etape koju zovemo Put Rasvjetljenja. Po sebi su ta svjetla nešto različito od ulivene kontemplacije, te mogu postojati jednako sa stečenom kontemplacijom kao i sa ulivenom. U ovom je razdoblju kod S. Anđele prevladavala stečena kontemplacija, osobito poslije njezina izlaska iz stanja sjedinjenja. Međutim zadnji dio Puta Rasvjetljenja pripada redu ulivene kontemplacije.

To je razdoblje trajalo od 1895. do 1911.

Put se rasvjetljenja sastoji u nasljedovanju Krista.
(Sv. Bonaventura)

Treći dio: Put sjedinjenja — Via unitiva (1911 — 1921)

Put se sjedinjenja sastoji u primanju Zaručnika (Sv. Bonaventura).

Sama je Majka Sorazu razdijelila ovo razdoblje na dva dijela: jednostavnu kontemplaciju Božanstva i mješovitu kontemplaciju.

Jednostavna kontemplacija Božanstva iznosi stupanj što je neposredno slijedio iza uzdignuća Sestre Anđele u duh. ženidbu. Kako to izražava samo njegovo ime, za vrijeme tog prvog stadija duša je Sestre Anđele živjela uronjena u kontemplaciju čistog Božanstva, i najistaknutija značajka rečenog odsjeka sastoji se u objavi i sudioništvu božanskih svojstava. Najviši je vrhunac toga razdoblja bio objava misterija Presv. Trojstva prisutna u dnu duše: duša je Sestre Anđele na neizrecivi način promatrala, uživala i štoviše sudjelovala na božanskim izlaženjima, što su se ispunjavala u njoj. Cijelo je razdoblje jednostavne kontemplacije opisano veoma potanko i podrobno, a opisivanje je neprestano pretrpavano neiskazanim milostima i naklonostima izvanredno obilno. Osim toga, taj se odsjek dijeli na druga dva pododsjeka, na: život duše u Bogu i život Boga u duši. Ti su nazivi uzeti prema različitom načinu kako duša shvaća Boga u jednom ili drugom periodu. U prvom duša shvaća Boga kao izvan nje. Čini joj se da živi kao opkoljena ili stavljena usred Boga, premda u stvarnosti Bog nije izvan nego unutar nje. U drugom, u zamjenu, čini joj se da je Bog stavljen ili uronjen usred njezine duše.

Ali, kada je duša vjerovala da će vječno ostati u kontemplaciji — promatranju — čistog Božanstva, osjeti da je njezin ljubljeni — Utjelovljena Riječ — poziva da pridruži jednostavnoj kontemplaciji vanjski izgled Isusov. Do tada nije mogla to učiniti zbog svoje slabosti, ograničenosti i nesavršenosti; ali odsada, uklonivši poteškoće, počinje nov stadij posebnih veza sa Utjelovljenom Riječi, koju promatra u njezinoj dvostrukoj naravi. Isusovo božansko sinovstvo, hipostatsko sjedinjenje..., postaju najdraža otajstva što ih

duša promatra, uživa i u njima sudjeluje na neiskaziv način. To je stadij mješovite kontemplacije. I on se dijeli na dva perioda, paralelna ili slična onim dvama koje smo vidjeli u prethodnom odsjeku, na: život duše u Isusu Kristu i život Isusa Krista u duši. Ovaj se posljednji sastoji u mističnom obnavljanju Isusova života u duši. Ona osjeća da On živi u njoj, da je prešao u njezinu unutrašnjost i preokrenuo se u jedino živo biće čijim životom živi duša. To je Pavlovo: — ne živim više ja, živi u meni Krist.

To mističko obnavljanje Isusova života u duši postizava najviši stupanj sa obnavljanjem i sudjelovanjem u Trpljenju, što duša ostvaruje u posljednjoj bolesti i smrti. Stigavši duša tako do savršene sličnosti s Kristom, koja sjedinjuje i spaja u sebi Stvoritelja i stvorenje, uzrok i prouzročeno, prvo i posljednje, najviše i najniže, došla je do najveće savršenosti koja se može postići u tom životu. — Sv. Bonaventura.

Najuočljivija značajka tog trećeg dijela jest prvorazredna uloga što je igra duhovni vođa, u stvari p. Mariano, njezin »Padre—verdad« — pravi Otac, u mističkom životu. On se pojavljuje kao neophodan posrednik milosti potrebnih za njezin život, i tako je ona o njemu ovisna i s njim tijesno povezana. Mnogo se jadala S. Anđela što ju je p. Mariano obvezao da piše, a to je po njezinu mišljenju priječilo i zadržavalo njezino duhovno napredovanje. No on je primijetio, da je baš onda, dok se nalazila pod njegovom upravom i dok je iz poslušnosti pisala, najviše napredovala i primala najveće darove Boga. Pošto su p. Marianu zabranili dalje vođenje, Sestra Anđela više ne piše, i zato nastupa razdoblje nesigurnosti. Djelomično nadoknađuju drugi vođe. Kada bi se oni spotakli o poteškoće u vođenju Sestre Anđele, pitali bi je što bi u tom slučaju rekao ili kako riješio p. Mariano. — To bi mi pomoglo — kaže ona — da nastavim put sa ponekim zaustavljanjem te okretanjem uokrug u mističkoj pustinji,, što je nastala odsutnošću mog pravog Oca.

Napokon joj Gospodin vrati providnosnog vođu, koga su joj nepravedno oteli, da on dovede do posljednjeg usavršavanja posvećivanje njezine duše. U zadnjim je mjesecima njezina života poistovjećivanje i ovisnost o vođi dostiglo tako velike razmjere i krajnosti, da se gotovo ne može zamisliti neka tjesnija ovisnost.

DUHOVNA NAUKA S. A. SORAZU

Ovdje će se iznijeti samo glavnije ideje vodilje njezine misli, koje su joj bile, kako se čini, najdraže, koje je isticala, s njima računala i davala im veću važnost.

Zbog toga rečene ideje možemo, punim pravom, nazvati »nauka« S. Sorazu.

U stvari držimo da se mogu veoma dobro svesti na tri, i zato su podijeljene na tri naslova.

I kako je njezina nauka intimno povezana sa njezinim životom, tako da nije ništa drugo nego njegova jeka ili odsjev, proizlazi da rečene ideje dosta dobro odgovaraju najznačajnijim osobinama što iskaču u njezinom vlastitom duhovnom životu.

SKLONOST KRISTU

1. — Najznačajnija i najosnovnija osobina u njezinu životu.

Bez ikakve sumnje i kolebanja može se ustvrditi da je najvažnija i temeljna crta njezina života: trajno i nepovredivo prianjanje uz Isusa Krista, neslomljiva vjera i ljubav prema svetoj Isusovoj Osobi, postojana vjernost kontemplaciji, punoj ljubavi, njegovim otajstvima, nasljedovanju njegovih kreposti i čuvanju njegovih božanskih zapovijedi. To isto možemo reći i za sve ostale svece, i po tom se Sestra Anđela ne razlikuje od njih, ali iznosimo zato što je to sasvim sigurno najistaknutija značajka i njezina života kao i njezine nauke. Da se uvjerimo u to, preletimo kratkim osvrtom njezin život.

Još u nježnom djetinjstvu ima posebnu ljubav i privlačnost prema katekizmu. Ponirala je u njegove tajne i misterije i otkrivala životno blago. Tu je blagoslovljena klica, čiji će razvoj dostajati da je digne do visoke svetosti.

U šesnaestoj se godini Florencija (njeno krsno ime) potpuno obraća Bogu: otada zapravo počinje njezin duhovni život. U tom odlučnom času, što predstavlja polazište, S. Sorazu želi nam reći da se Gospodin dostojao pokazati joj put kojim mora ići, odnosno u čemu se sastoji savršenstvo ili svetost koju treba postići. Gospodin je pokazao duši ravan, siguran, prostran i kraljevski put što vodi u nebo. To je život Isusa Krista, Njegova božanskog Sina, našeg Otkupitelja i uzora... — Od toga se dana prilagodila tome putu, i sav se njezin duhovni život svodi na razmišljanje Muke i praćenje strpljivog Spasitelja sućutnom i zahvalnom ljubavlju...

Malo kasnije, kada je nadošlo pasivno čišćenje 1893-4, pod utjecajem pasivne milosti, Sestra Anđela ulaže golem napor oko duhovnog oblikovanja, posvećujući se punom snagom promišljanju kršćanske nauke, svetih zapovijedi, kreposti, članaka vjere..., nastojeći prilagoditi svoj život u svemu tom božanskom Uzoru.

Ali iznad svega na »Putu Rasvjetljenja« ta privrženost dobiva silne razmjere, kada je počela i moćno se razvila njezina pobožnost Isusovom Svetom Čovještvu. Ta je epoha, što obuhvaća skoro 17 godina njezina života, obilježena promatranjem punim ljubavi otajstava Isusove Čovječje naravi.

Za vrijeme svih tih godina Sestra Anđela uranja sa neprestano obnavljanom vjerom i ljubavlju u kontemplaciju tih misterija, i nastoji prisvojiti krepostí što iz njih odsijevaju pomoću mističkih spoznaja i pasivnih milosti udijeljenih za tu kontemplaciju. I koliko se duša više približava vjerom i ljubavlju tom neiscrpnom predmetu kontemplacije, toliko više ostvaruje neprestano napredovanje, napredovanje u poznavanju i ljubavi samoga Isusa, koji joj se otkriva svaki puta jasnije po svom obećanju (Iv. 14,21).

Takva i toliko je velika bila privrženost S. Anđele otajstvima Isusova Čovještva, da nikada ne bi za se poželjela dalja uzdignuća na kontemplaciju čistog Božanstva. Međutim, sam Isus pokaže svoju volju vjernoj i ljubljenoj zaručnici, da je uzdigne na više mističke stupnjeve, na duhovnu ženidbu i na promatranje čistog Božanstva. Uostalom, ona smatra to uzvišenje u novo stanje, ili Put sjedinjenja, kao novu i uzvišeniju objavu Isusa Krista. To je druga od tri nagrade kojom On nagrađuje u ovom životu vjernost i privrženost S. Anđele.

Poslije toga, iznova se, na njezinu veliku radost, javlja Utjelovljena Riječ sa svojim otajstvima u slijedećem stadiju nazvanom mješovita kontemplacija. Tako se S. Anđela sa vrha Puta Sjedinjenja, sa najviše točke svoga puta, okreće ponovno Isusu, promatrajući njegovu dvostruku narav i sudjelujući u njegovim otajstvima. To je sudjelovanje postalo tako intimno, da Isus prelazi u nju, u njenu dušu, tako da ona osjeća, doživljava kako On živi u njoj, »preokrenut u jedino živo biće te grešnice«. Ta je uzvišena milost treća, posljednja i najugodnija nagrada kojom Isus dariva uvijek vjernu ljubav svoje zaručnice. Ona je imala samo još jednu želju da obnovi na sebi Njegovu Muku i da u njoj sudjeluje. To je na visokom stupnju postigla u svojoj zadnjoj bolesti i smrti.

U toj neslomljivoj privrženosti Isusu pravi je ključ što razjašnjava čitav njezin život. Tu je tajna i plodan izvor što tumači nečuven razvitak njezina duhovnog života.

2. — Sredstvo »tako lako kako sigurno, tako uzvišeno kako jednostavno, uobičajeno, božansko i puno ushita« da se postigne »prava svetost i savršeno jedinstvo s Bogom«.

— U očima je S. Sorazu najizvrsniji put do svetosti Isus Krist. Pobožnost Isusu, u njezinoj misli, stoji u tijesnoj vezi sa askezom, tj. u vjernom i točnom obdržavanju Božjih zapovijedi i moralnog zakona.

Sama izričito priznaje da je njezino uzdignuće u duhovnu ženidbu samo naplata dana duši »za njezino savršeno suoblikovanje Isusu«, to znači, nagrada za ljubav koju je duša pokazala Isusu i savršenosti kojom je uvijek nastojala čuvati Njegove zapovijedi. No, i poslije uzdignuća u stanje preoblikovanja postoje dragi odnosi duše sa Isusom, odnosi što ih Otac i Duh Sveti blagoslivljaju i potpomažu. Ovaj stupanj ona dijeli na dva dijela: prvi, u kojem duša s ljubavlju promatra otajstva Isusova života i potanko ispunjava njegove božanske naloge, pouke i vrline; drugi, savršena kontemplacija Božanstva. Taj drugi stadij odgovara onom što smo ga nazvali Put sjedinjenja, a prvi, svemu što prethodi ovom, tj. Put čišćenja i Put rasvjetljenja. Ali bilo u prvom bilo u drugom stadiju, Isus je uvijek središte komu se okreće duša: da Ga ljubi savršenom ljubavi, da služi Njegovoj slavi i uzvišenju, da postane slična tom božanskom uzoru, njezina je jedina misao i briga.

3. — Temeljno raspoloženje kojim se duša mora posvetiti duhovnom životu.

Duše usmjerene na Isusa nezainteresiranom i savršenom ljubavlju jest uvjet što ga ona traži da se duhovni život snažno razvija; duše koje svode sve svoje nastojanje na promatranje Isusovih otajstava i na nasljedovanje vrlina što iz njih odsijevaju, kojima je vrhovni ideal suobličiti se tom božanskom Uzoru,

duše, napokon — a to je najvažnije — koje u svom naporu da postignu svetost žele Božju slavu, a ne vlastito uzvišenje.

Ali, što se događa i odviše često, čak i u klauzurnim samostanima? Ima mnogo duša koje privučene varljivim čarom mističkih stupnjeva o kojima su čitale u takvim knjigama, usmjeruju sav svoj život na to da postignu rečene stupnjeve koji su na oko jako poželjni, jer laskaju njihovu samoljublju i potajnoj ispraznosti. Žele te milosti, stvarno, da obogate i nakite vlastite duše, traže da se uzvise i kuju u zvijezde. Ali, ti sebični ciljevi, sinovi sebeljublja onemogućuju svaku svetost i duhovni rast. Ne! naša briga i nastojanje mora biti da ljubimo Isusovu Osobu nesebičnom ljubavlju, da se suobličimo Njemu. On nas ljubi i znade bolje od nas što nam koristi, dat će nam mističke milosti, ako uvidi prikladnost za to, a da se mi ne brinemo ni malo ni mnogo za njih. Naše je da Ga ljubimo savršeno i nezainteresirano. To je autentična nauka S. Sorazu o tom predmetu.

4. — Svrha njezinih knjiga.

Sestra je Anđela pisala svoje knjige, jer su joj duhovni vođe to naređivali pod najstrožu poslušnost, imajući pred očima korist drugih duša. Razumije se da je ona zapisala i svoje najbolje misli i uvjerenja o duhovnom životu imajući golemo iskustvo na svim stupnjevima.

Sama veli da joj je glavni cilj bio — dok je pisala »Vida« (Život) i »Tratado« (Rasprava o duh. životu) — nadahnuti duše ljubavlju prema otajstvima Isusova života i prakticiranju marijanskog života. Na drugom mjestu izražava istu svrhu malo drukčije: —
— Proširiti nauku o duhovnom životu pokazujući u »Životu« primjerom, u »Raspravi« općenito ili naučno, da je jedini put sjedinjenju s Bogom slijediti i ljubiti Krista, i da se na taj put dolazi istinskom pobožnošću Našoj Gospi.

5. — Prava duhovnost koja je stvarala svece svih vremena.

Sestri je Anđeli ideal bila Marijina duhovnost. Evo, kako je opisuje preko Njezinih ustiju:
— Dok sam boravila na zemlji — govori Presveta Djevica — bila sam živa Krunica, a to su bili sa mnom Apostoli i prvi kršćani, koji su učestvovali na mojem postajanju — Isusom. Zbog stalnog promatranja Isusova života i nasljedovanja njegovih kreposti, u prvim kršćanskim vremenima Svete su ubrajali među sinove Crkve. —

— Isus bijaše — nastavlja Presv. Djevica preko pera s .Anđele — moja jedina misao, moja jedina ljubav, duša moga života, život moje duše. Sva moja savršenost te izvanredna zasluga bila je slijediti Krista, ponavljati Njegova djela i prenijeti u svoju dušu njegove kreposti. Vjerno sam razmišljala o Njegovu životu, o misterijima što su se u njem ispunjali od Utjelovljenja do slavnog Ulaska u nebo, u to se prelijevao moj život, punio moj um i sve snage. Vjerno nasljedovanje Isusa pribavilo mi bogatstva što ih imam u redu milosti i slave, najviše sudjelovanje u životu moga Sina, moju svetost, moju slavu, moju pravu veličinu. Evo u kojem je smislu Krunica izražaj moga života. —

Sestra Sorazu posebno naglašava da je njezina velika vjernost Isusu i Mariji bila uzrok da Gospodin radi njihovih zasluga i posredništva izlije na nju svoju Dobrotu i Milosrđe.

6. — Neprijateljica knjiga o Mistici.

Sestra Sorazu iznosi prethodnu nauku o ljubavi i nasljedovanju Krista kao suprotnost drugom duhovnom držanju koje teži za mističkim darovima. Taj je stav ili osnovno raspoloženje primijetila sigurno u mnogih redovničkih duša koje su svele svoj duhovni život na želju da osvoje mističke stupnjeve. Tu je želju usadilo u njih čitanje knjiga o Mistici.

Upravo zato, jer je takav stav smatrala lažnim i krivim, da razuvjeri takve duše, iznosi im nauku o

potrebi da uprave svoj duhovni život na Isusa. Radi toga nije skrivala svoju odbojnost prema knjigama koje službeno opisuju mističke stupnjeve i nadnaravne milosti što ih Bog daje dušama. Čitanje je takvih knjiga držala štetnim za većinu duša. Sama otvoreno izjavljuje da nije nikada osjećala sklonost takvim knjigama niti su joj pomogle da se posveti.

Naprotiv, uvijek su je oduševljavale uvelike i učinile mnogo dobra — knjige koje raspravljaju o Isusu ili Mariji, o njihovu životu i otajstvima, o nasljedovanju njihovih kreposti, a jednako tako članci kršćanske vjere i božanske zapovijedi... Ove teme sastavljaju to što ona naziva Teologija »božanska ili kršćanska« kao suprotnost drugoj teologiji, »Teologia Mistica«, a ta je ne zanima. Iako priznaje da mističke knjige koriste nekim dušama, takva čitanja ne mogu sačinjavati normalnu hranu kršćanskom životu kao one druge što pripadaju kršćansko - božanskoj Teologiji.

Čini se, prema jednom njezinom tekstu, da te knjige nije voljela zbog toga što se one bave tim, što bismo mogli nazvati tehnikom — način izvedbe — — duhovnog života. Raščlanjivanje — odraz mehanizma duhovnog života, daleko da joj koristi, samo je smućivalo njezin duh i umaralo um.

Moglo bi se zaključiti, ako je tako, zašto ona sama pristaje da piše nove knjige o mistici? Ona, kao i sv. Terezija Avilska, piše o mistici, jer su joj naredili, ali dobro pazi da istakne u svojim knjigama kako nikad nije mislila niti se zanimala za mističke stupnjeve, nego jedino da ljubi Isusa, promatra njegove vrline, drži zapovijedi..., što je moguće savršenije. Mističke milosti — a da ih sama ne traži niti želi — doći će kao nagrada tom stavu. Radi toga, njezine knjige izravno nastoje stvoriti u dušama isto nezainteresirano raspoloženje. Nju oduševljava i zanosi beskrajna Božja odličnost i savršenost. Mnogo je više zanima slava i sreća njezinog Očovječenog Boga nego svi dragulji kojima bi On mogao uresiti nju, iako ih cijeni i zahvaljuje za njih...

1. — Pobožnost Prečistoj Djevici ima istaknuto mjesto

Cilj je ove posebne ljubavi Djevici Majci, po riječima Sestre Anđele, da joj posluži kao početak puta ili kao ulazak u pravo nasljedovanje Krista. On je cilj, i da stigne do njega, najsigurnije je sredstvo, kraljevski put, marijanski život.

Ta se pobožnost prema Djevici sastojala u nježnoj ljubavi praćenoj velikim zanosom. Usljed poticaja te ljubavi, Sestra živi samo da Nju sluša, da slijedi Njezine kreposti i da uživa u Njenim povlasticama i savršenostima.

Kada su nadošle mističke kušnje pasivnog čišćenja, ta joj je žarka privrženost Presv. Djevici, u toj strahovitoj krizi, bila snažna olakšica i utjeha, a ponekad i skratila trajanje iste kušnje. Posebnost je S. Sorazu što opisuje ulogu koju igra Bl. Djevica u mističkim noćima svojih pobožnika.

Međutim Marija ima u njezinu duhovnom životu daleko bitniju i neophodniju ulogu. Na Putu Rasvjetljenja, dok je promatrala Isusova otajstva i slijedila njegove kreposti, treba naglasiti — da je Sestra Anđela tražila Isusa u Mariji, tj. u duhovnom otisku Sina, a to je njegova Majka, nasljedovala je Isusove kreposti tako kako ih je prisvojila i obnavljala Djevica Marija. Kada je u tom dovoljno napredovala, sam Isus traži da prestane s time te da se okrene izravno na Njega. Ona se vrlo zbunila i preplašila, jer otkinuti se od Djevice bilo je nešto novo i nečuveno u njezinom duhovnom životu. Poslušala je sasvim, ali, uistinu nije prekinula sa Bl. Djevicom; sve se svelo na jedan preokret u redu odnosa: do tada je tražila Isusa u Mariji, odsada Mariju u Isusu.

Konačno, u sjaju Puta sjedinjenja, marijanski je život sredstvo da mistički posjeduje Isusa; nalazi Ga u Marijinu krilu.

1. a — Mistička prisutnost Marije.

Mistika je iskustveni doživljaj Božje Prisutnosti i Bića i naročito »sjedinjenja s Bogom«, a to sjedinjenje nije čisto psihičko, u slaganju volje s Božjom voljom, nego ontološko, duše s Bogom, duha s Duhom. Ili: Izravna (svjesna) veza duše sa Nadnaravnom Stvarnošću. — Ili: Izravna i objektivna umna intuicija Transcendentalne Stvarnosti. Bitno je kod mističkog doživljaja da se ne može postići naravnim silama. Dar je Božji.

I ti doživljaji nisu vanjski ni osjetni, nego duhovni, u dubini duše, veza duha s Duhom, živi, snažni, neizbrisivi i ne mogu se zaboraviti...

Mističke duše imaju redovito dar prisutnosti, ali mističke prisutnosti, Boga, Isusa Krista, i vrlo su rijetke, Marije. Takvu mističku prisutnost Nebeske Majke, Njene pomoći i djelovanja imala je S. Anđela. — Bog obdari neke duše, prije nego ih uvede u čistilište duhovnog života, nadahnjujući im posebnu odanost, oduševljenu i čistu, Presvetoj Djevici. Te se duše, tjerane milošću, potpuno posvećuju Gospi i poistovjetuju se s Njom, prakticirajući Marijin Život, koji se sastoji u tom — da se u svemu nadahnjuju Djevicom i sve čine zajedno s Njom.

To je prianjanje i vatrena ljubav prema Djevici bila za nju izvor najčišćih radosti i naslada, čak i usred trpljenja strahovite noći (bilo osjeta bilo duha). Nekoliko puta sama ističe kako je uživala Gospinu prisutnost na mistički način.

Sama isto tako veli da je više živjela od Marijine slave nego od vlastitog života. To nije pjesnička slika nego najstroža i najtočnija stvarnost. Doslovno je svoju sreću svela na to da vidi Majku Božju sretnom, radosnom i obogaćenom tako uzvišenim darovima. Mnogo se više, bez uspoređenja više, radovala što je Bog obogatio takvim darovima Djevicu, nego da ih je dao njoj. Ti osjećaji tako plemeniti i velikodušni, koji nisu vlastiti čovjeku (dolaze od čiste milosti), izviru na svakom koraku iz pera S. Anđele tako naravno i spontano da se ne može sumnjati u njenu iskrenost i istinu. Čuvstvo joj je sviđanja nadahnulo neuporedive stranice plemenitih i uzvišenih osjećaja, tako da se ne mogu čitati, a da se čovjek ne osjeti bolji i viši u duši i da mu ne poteku suze... (V. br. 62 — 67).

2. — U čemu je marijanski život

Njezine riječi: — Nadahnjuje nas Djevica; ravnamo se prema njoj, osobito u našim božanskim vezama; oblikujemo se u tom savršenom kalupu što preoblikuje u savršenu Kristovu sliku ljudsku glinu. Isus koji gleda duše preko svoje Majke, okrunit će našu ljubav i poistovjetovanje sa Gospom, svojom božanskom objavom, usred naše duše, izlit će u nas neizmjerno bogatstvo svoga života i postat ćemo drugi Krist, kao što je bila i jest Presv. Djevica, te istovremno Njegova tvrđava i mistički grad.

Marijanski je život u očima S. Sorazu samo sredstvo i to izvrsno sredstvo da se obučemo u Isusa Krista.

3. — Knjige o Mariji

Sestra je Sorazu veoma cijenila knjige o Gospinu životu, krepostima, savršenostima, povlasticama i odlikama, kao dragocjenu hranu za pobožnost Djevici. Ta vrsta čitanja pripada vječno blagoslovljenim temama koje ulaze u »Kršćansku i Božansku Teologiju« i normalna su hrana rastu i razvitku našeg duhovnog života. Među marijanskim knjigama što ih je ona čitala treba na prvom mjestu istaknuti — jer je bez rasprave najviše utjecala na nju i najviše koristila njezinoj duši — glasovito i sporno djelo »Mistički Grad Božji« od Marije Agreda. Razumije se da Sestra nije nikada čitala tu ni ostale knjige iz znatiželje ili kritičnosti, već u priprostoj vjeri te za izgradnju. Željela je naći hrane svojoj marijanskoj pobožnosti, uvećati ljubav prema Djevici, shvatiti svaki puta više njezinu veličinu i savršenosti, slijediti njezine vrline... Sve je obilno našla u Mističkom Gradu. Zato o tom djelu uvijek govori pohvalno i s poštovanjem, jer je iskusila neprocjenjivo dobro čitajući ga.

Druga marijanska knjižica koju ona vrlo hvali djelo je p. Nazarija s naslovom »Marijanski Život«. Čitanje te knjige bilo joj je otkrivenje, jer je u njoj našla stručno opisano ono što je ona već nutarnjim nadahnućem i posebnom pobožnošću provodila, a to je nauka o potpunoj posveti Djevici ili marijansko ropstvo. — Knjiga jako korisna, dopada mi se i koristi više nego druga vrst mističkih rasprava. —

4. — Visok pojam o Presvetoj Djevici

Nije nerazborito tvrditi da Katolička Teologija još nije uspjela proniknuti ni potpuno razumjeti što Djevica Marija predstavlja u Božjim planovima i što znači u skupu njegovih djela na van. Sestra se Anđela pridružuje vjeri i pohvalama Crkve Mariji i dodaje svoja svjedočanstva, koja pokazuju poseban značaj i vrijednost ukoliko odrazuju najviši pojam kojeg si je oblikovala o Mariji, kao plod svojih mističkih doživljaja, te izravne veze sa svijetom nadnaravnih stvarnosti.

— Osim Gospe, nijedan Anđeo ni Svetac ne služi joj kao sredstvo da se sjedini s Bogom, premda su joj mnogo koristili dosad; ipak, čitav im je svoj život privržena, poštuje ih i često zaziva.
To znači da je postojao u njenom mističkom putu jedan određeni trenutak kada su prestale nadnaravne veze s njima — istaknuto je **nadnaravne**, jer zazivanje i utjecanje k njima nije prestalo nikada, kako sama izričito tvrdi — ali, Presv. Djevica Marija jedini je čisti stvor koji nikada nije prestao posredovati, ni u najvišim mističkim stupnjevima, uz svog obožavanog Sina.

Kao zaključak: sva se nauka i duhovna misao S. Sorazu savršeno može svesti na dvije osobe: Isusa i Mariju. Usmjeriti na njih svu svoju ljubav i nepovredivu odanost, promatrati njihove misterije, slijediti njihove kreposti, evo to je njoj prava duhovnost, jedini zakoniti put da postigne svetost. Isus su i Marija dva povlaštena bića, Bogom predodređena na najviše dostojanstvo koje se može dopustiti nekom stvorenju: prvo na hipostatsko sjedinjenje, drugo na božansko Majčinstvo. Oboje predodređeno da iskaže Presv. Trojstvu najvišu vanjsku slavu što može proizaći iz Stvorenja, te jednako predodređeni da budu proslavljeni najvećom stvorenom slavom kojom Bog može usrećiti svoje stvorove... Oni su za nas Put, Istina i Život. Po njima idemo Bogu i Bog dolazi k nama.

DUHOVNO VODSTVO

1. Važnost duhovnog vodstva u životu S. Sorazu

Sveta je Terezija upozorila svoje sestre: »Vrlo je potrebno, sestre, da budete jako prostodušne i iskrene prema ispovjedniku; ne velim u iskazivanju grijeha, što je jasno, nego u iznošenju molitve. Ako nema toga, nije sigurno da ideš dobro, ni da je Bog onaj koji nas uči...«

Sestra je Anđela oklijevala mnogo godina da ispuni vjerno taj savjet, koji izražava općenitu nauku o potrebi vodstva u duhovnom životu. — Ispovijedala sam grijehe ispovjedniku, ali mu nisam iznosila svoj intimni život — priznaje sama.

Milost je neprestano sili, i ona sama želi da se otkrije iz poslušnosti Bogu, ali uz sve želje ne uspijeva nadvladati svoju naravnu bojažljivost i tjesnoću. Mnogo je trpjela više godina osjećajući da je nevjerna onom na što je milost nuka.

Bilo je nešto krivnje i na ispovjednicima koji nisu znali pokazati dosta interesa za vodstvo njene duše ni uliti joj povjerenja da razotkrije svoj nutarnji život... Zato ona savjetuje duh. vođama, iz vlastita bolna iskustva, da se usude i sami potaknu bojažljive, povučene, ali ispravne duše da očituju svoju savjest što i one žele, ali se ne usuđuju.

Sestra je Anđela, iako nije imala vodstva, veoma napredovala u duhovnom životu i primila neizrecive mističke darove, ali to je bilo radi toga što je Gospodin vidio njenu čvrstu volju da Ga sluša obzirom na vodstvo, imao samilosti sa njezinim teškoćama i čekao čas kojeg je predvidio u svojim planovima.

10. prosinca 1903. javi joj se Gospodin jako neraspoložen što toliko oklijeva ispuniti nalog o vodstvu i zaprijeti da će je zauvijek napustiti, ako ga smjesta ne provede. Taj datum dijeli život S. Sorazu na dva dijela obzirom na vodstvo. Odsada će vodstvo dobivati sve veću važnost i utjecaj na njezin život.

Jednom je prilikom pitala glasovitog p. Arintero o problemu duh. vodstva. On joj odgovori da duše koje su već mnogo napredovale nemaju toliku potrebu duh. vodstva i mogu lakše biti bez njega, jer im se Bog izravno saopćuje. Njoj se taj savjet činio prilično pogrešnim, barem koliko se tiče nje, jer je vrlo dobro poznavala volju Gospodina, koji je od nje tražio najtjesnije poistovjetovanje sa vodstvom.

Godine 1919. otkrila je ispovjedniku p. Nazariju zašto je Gospodin dopustio da osjeća odbojnost i krajnju teškoću u otvaranju svoje duše ispovjednicima. Razlog je slijedeći: ima mnogo duša koje se povežu sa vođom, a ne učine to s Bogom. Njima nedostaje ono bitno u svetosti, prazne su posude, treba ih prije svega naučiti životu molitve. Bog je od nje tražio da njezin život na prvom mjestu bude primjer tih izravnih veza s Njim, a poslije da se dopuni posrednim preko vodstva.

2. — Nauka o vodstvu

Kršćanska duša vjeruje i poštuje svećenike bilo redovničke bilo svjetovne, jer su zastupnici Krista i Crkve. Ali, to osobito vrijedi za ispovjednika ili vođu u kome gleda Isusa i poštuje njegov božanski ugled. — Živa vjera, duboko poštivanje te spremna i velikodušna poslušnost duhovnom vođi ili ispovjedniku zaduženom da sudi i upravlja njihovom savješću, oznaka je svetih duša. — Osobito kada ih Bog zove na veću savršenost ili dođe vrijeme da izaberu zvanje, ili im nadahne želju da obave generalnu ispovijed.

— Bog se općenito služi ispovjednikom ili vođom da se odluči zvanje duša pozvanih na savršenost koje u ispovjedaonici doznavaju što Bog želi od njih. I kada je odabrano zvanje, još uvijek služi se vođom da obaveže dušu da odgovori njegovu pozivu svladavajući katkada nepremostive zapreke što se isprse na putu.

Ako propusti vođin poticajni savjet, duša je u opasnosti da izgubi zvanje kojim je nebo odlikuje. Mnoge ga i gube radi toga, ili jer nisu utvrđene u vjeri i poslušnosti vođi i sucu svoje savjesti te se dadu privući sudom i voljom osoba koje ih okružuju, a ne znaju Božje planove za njih.

3. — Dvostruki put

S. Anđela razlikuje dvije vrste duša koje su uistinu kreposne i podložne duh. vođi. Jedne Bog vodi savršenosti korak po korak, hodaju kao vlastitim nogama, ne postižu velike vidljive uspjehe (razumije se na početku, jer s vremenom budu uočljivi). Da upravlja tu vrstu, vođa ne treba posebnog studija. Hrani ih spasonosnom hranom svog vjerskog znanja i vodi ih postepeno oblikujući. Te duše idu sporo tim putem savršenstva i stižu do visokog stupnja svetosti, ako budu vjerne milosti.

Ali postoji i druga kategorija duša, tj. duše kojima već od početka njihova duhovnog života Bog daruje »izvanredne pomoći i snage te ih tajinstvenom silom potiče na savršeniju svetost, da lete, stvarno više lete nego hodaju, te za kratko vrijeme čudesno napreduju u kreposti«. »U tom slučaju vođa mora poznavati izvanredne putove kojima Bog vodi neke duše i vodio je mnoge Svece koje Crkva poštuje.« U protivnom slučaju neće znati čitati u duši koju upravlja i »prisiljen spriječiti njezin lijet da prijeđe na običan korak zajedničke milosti vjernika«, skrivit će joj pretešku štetu.

U toj raspodjeli kreposnih duša imamo izričitu potvrdu dvostrukog puta, jedan strogo asketski (pokornički), drugi mistički. Objema Bog vodi duše savršenosti. Po njezinu se opisivanju vidi da je ona bila vođena drugim putem.

4. — Odnosi duh. vođe sa mističkim dušama

Ovdje je govor o vodstvu duša koje idu mističkim putem. Prvo je što milost traži od njih, potpuna poslušnost vođi svećeniku, i da podlože njegovu sudu sve što se njih tiče, a da ne pridrže ništa.

— Kako se osjećaju povućene prema višoj savršenosti i raspolažu izvanrednim snagama da vrše kreposti u herojskom stupnju, a božanski ih Duh neprestano goni, u isto vrijeme spoznavajući da su čista bijeda i grijeh, niže od duša oko sebe, stide se na samu pomisao da moraju prenijeti vođi što osjećaju i razumiju iz Božjih planova o sebi te se moraju jako prisiljavati da to učine. Ako vođa, koji bi joj trebao olakšati razotkrivanje nutarnjeg života, zatvori taj put svojom nastranošću, ona se povuče, gubi povjerenje i slobodu što ih je već imala i s njima mir savjesti koja je optužuje da se buni protiv milosti što je tjera na potpuno otkrivanje savjesti vođi. —

— Božji darovi rađaju poniznošću u obdarenim dušama. One se smatraju zločincima i najgorima na svijetu. Radi toga, kada vide zadivljena vođu što pokazuje čudne osjećaje i težnje i drži da su druge duše svetije i vrednije milosti (posebnih) s neba, ustežu se povjeriti vođi i preokreću svoju šutnju u izvor trpljenja i nemira. —

Ne postupa tako praktičan vođa u duhovnoj znanosti. On upoznaje zvanje duše postepeno kako se ona otkriva, »traži je da se potpuno povjeri te joj olakšava potpuno otvaranje, nadahnjujući joj istinito povjerenje«. »Upoznavši njeno zvanje po snazi što joj milost saopćuje i koja je nedvojben znak njezina izuzetna poziva na svetost, on pomaže Božje djelovanje upućujući je na najviše savršenstvo na koje ju zove Bog«. Ovdje iznova odzvanja jeka njezine vlastite povijesti, prikriven opis sretna upliva duh. vođe, naročito p. Marijana.

— U razdoblju pasivnog čišćenja, vođa treba pomagati posao milosti, nastojeći razoriti u njoj starog čovjeka. — Kada se duša nađe na rubu očaja, mora je izvući iz takve pogibelji nadahnuvši joj živu vjeru u sakramenat pokore te osjećaje ljubavi i pouzdanja u beskrajnu Božju dobrotu i milosrđe i u zaštitu Presvete Djevice. Ako toga nema, ne treba je izvlačiti iz sjetnih misli kojima je preplavljena. Vođa koji dopusti da ga zanese prirodna samilost, uvjerit će dušu da su muke što ih trpi iskušavanje posebne Božje ljubavi i da će biti okrunjene božanskim sjedinjenjem..., učinit će joj lošu uslugu, jer će je nadahnuti egoizmom i sebeljubljem, upravo time što milost čistilica smjera uništiti. — Po prirodi smo oholi i sebični, godi nam sve što može pridonijeti našem uzvisivanju... —; potreban je velik oprez, naročito s dušama koje mnogo proučavaju same sebe, ali ne da se preziru nego da si ugađaju nabrajanjem kre-

posti i milosnih stupnjeva što ih posjeduju. Tom namjerom su čitale i čitaju knjige o mističkoj teologiji. — Ako se te duše uvjere da trpe kao privilegirane, izaći će iz čistilišta oholije nego su u nj ušle.

Da vodstvo postigne plodove što ih Bog želi, neophodno je nužno da duša prosijava tako da je vođa poznaje kao ili bolje nego svoju. — Ali, budući da to nije lako svim dušama, iako to živo žele, a često nailaze na nesavladive zapreke, vođa treba zahtijevati da se otvore, ne samo na početku, nego na svim stupnjevima duhovnog života: jer đavao, poznavalac dobara što ih rečeno otkrivanje donosi dušama i teških šteta što nastupaju u protivnom, nastoji to zapriječiti svim mogućim sredstvima, te ako uspije može mirno spavati, jer je u najmanju ruku uspio zaustaviti dušu; mnoge, naime, nazaduju kada izgube povjerenje da budu iskrene vođi. —

5. — Potrebno je paziti na različitost temperamenata

Ima duša po naravi otvorenih, koje ništa ne stoji da se povjere. Druge su opet sklone da se uvuku u sebe i stoji ih smrtnih muka da otkriju svoj nutarnji život. Tih drugih ima dvije vrste. Jedne su poštene i iskrene, koje se otvaraju najbližima, ali ne stranima. Druge dvostruke, lukave i sumnjičave koje varaju ispovjednika, ako lako povjeruje njihovim riječima te uzrokuju da druge duše gube dobar glas što su ga imale pred svojim vođama.

Poštenim i iskrenim dušama, ali povučenim, treba vođa olakšati očitovanje savjesti predusrevši ih pozivom i nadahnuvši ih sinovskim osjećajima da steknu njihovo povjerenje i postigne željeno otvaranje.

Otvorene se duše, ako nisu ponizne, izvrgavaju protivnoj opasnosti da budu odviše slobodne, smione i da se prave savjetnicima: takve treba vođa obuzdati. Napokon, on mora uvijek biti na svom mjestu, ukloniti beskorisna i znatiželjna pitanja..., ako ne želi gubiti vrijeme i obesvetiti Ispovjedaonicu.

6. — Različitost mističkih milosti

Sestra Sorazu razlikuje među mističkim dušama dvije vrste, i o tome bi ispovjednik — **duh. vođa** trebao voditi računa.

Jedne Bog vodi putem vanjskih milosti, kao što su ushiti, uzdignuća..., a druge koje idu »putem koliko tajnim toliko uzvišenim,« putem »najviših božanskih saopćenja«, »a da se izvana ništa ne vidi osim sabranost i povučenost, što otkriva njihovu prisnost s Bogom.

Općenito su te mističke duše svetije i savršenije od ostalih koje se posvećuju pobožnom životu.

Ispovjednik i vođa mora dobro proučiti duh vođenih prije nego se izjasni u njihovu korist. Neka ne bude lakovjeran u pretjeranosti ni sklon izvanrednim putovima. Neka više cijeni krepost i djela nego mističke milosti i nadnaravne darove.

7. — Bolne krize i napasti protiv vodstva

Jedna od bolnih točaka jest mijenjanje duh. vođa i sve počinjati iznova. Sestra je Anđela u tom imala veoma gorko iskustvo... Iskače slučaj sa P. Alfonsom. Ispočetka on ne vjeruje u ispravnost mističkih milosti što ih ona iznosi. Rađa se uporna borba, jer duša ne može sumnjati u stvarnost spomenutih milosti. Kada je vođa popustio i uvjerio se, mijenjaju se uloge i duša počinje sumnjati... U stvari je P. Alfons sumnjao u stvarnost milosti sjedinjenja što ga je S. Anđela doživjela 1894, a to je jedna od milosti koja je ostavila neizbrisive tragove u njenoj duši...

Glavne su napasti protiv vodstva, po njezinu nabrajanju, ove: napast lažne poniznosti, jer se napušta vodstvo pod izgovorom da duše sakriju primljene milosti, dok ih đavao muči strašnim bojaznima svaki put kada se povjeravaju ispovjedniku — vođi, do uvjerenja da tim otkrivanjem vrijeđaju Boga.

Zatim napast da se napusti vodstvo jer je zapreka za veću povučenost i samoću duše. Onda, osjećaj da su dosadne vođi, da su antipatične...

Ima duša koje traže izvanredne ili nepoznate ispovjednike koje uvjeravaju, bolujući od grozničave

mašte, da su pristale na najteže grijehe protiv čistoće. Ovi im u početku povjeruju, dok ne otkriju da je sve to plod njihove potpuno neuravnotežene mašte. Sestra je Anđela dugo godina bila poglavarica, pa se u tim slučajevima i njenoj reakciji može procijeniti dar razboritosti, zdrava razuma te uravnotežena prosuđivanja...

Druge si duše utvaraju da su izgubile milost i da je njihov grijeh u tom što varaju vođu: idu s time izvanrednom, taj im povjeruje i dade masnu pokoru... Da se ne dogode takvi slučajevi, prikladno je da ni jedne ni druge, za rečene krize, ne traže izvanredne ispovjednike, nego da se u svemu drže mišljenja običnog ispovjednika — vođe, koji ih poznaje do dna.

IZVORNOST MISTIČKOG PUTA S. ANĐELE SORAZU

Da bismo uočili odlike i osobine njezine mistike, treba usporediti njenu nauku sa naukom ostalih mistika. Budući da je to nemoguće učiniti sa svima, odabiremo samo najvišeg predstavnika iskustvene mistike, Sv. Tereziju Avilsku, a ponegdje i sv. Ivana od Križa.

Tako će se moći vidjeti u čemu se podudaraju i gdje se razilaze, a tada procijeniti ima li njezinih doprinosa koje stvarno možemo smatrati novima u suvremenoj mistici...

Stupnjevi Terezijini i Sorazini

1. — Nesvodljivi stupnjevi?

Mističko se stupnjevanje Svete Terezije odvija prema osnovi koja je univerzalno primljena i priznata kao »redovite stepenice« u priručnicima Mistike. To su: molitva mira, sjedinjenje, ushit, duhovne zaruke i duhovna ženidba. Ako uporedimo s tim uzorom Sorazin mistički put, na prvi pogled vidimo da je sasvim različit i da nema gotovo ništa zajednički s njim. Uistinu, Sorazino opisivanje nije zamišljeno po toj shemi niti se ona obazirala na tuđe uzore da u njih prelije vlastita iskustva. Ta bi različitost ili nesvedivost dviju ljestvica dostajala već sama po sebi da dokaže izvornost ili književnu neovisnost S. Sorazu o Avilskoj Svetici. Sestra je Anđela opisivala vlastita iskustva a da se nije obazirala na drugi izvor osim na vlastiti život, tako da su ne samo sami doživljaji, nego i njihovo vanjsko izražavanje potpuno izvorni.

Proučavajući ove dvije mističke duše, otkriva se da ne postoji samo literarna razlika nego i stvarna, jer S. Sorazu nije prošla sasvim iste stupnjeve što ih označava sv. Terezija. Ima etapa koje S. Anđela naglašava, a sv. Terezija ih nema ili im daje manju važnost. Međutim, izvan ovih razlika nailazimo na najsavršenije slaganje koliko u opisivanju najvišeg stupnja komu je upravljena sva mistička ljestvica (duhov-

na ženidba), toliko u sveopćem nadahnuću što se krije u jednoj i drugoj.

2. — Odsutnost nižih stupnjeva kod S. Sorazu

Sestra Anđela nigdje ne spominje niže mističke stupnjeve po Terezijinoj ljestvici, a to su: molitva mira, sjedinjenja i ushit. Ne samo da ih ne imenuje, nego nema ni takvih doživljaja opisanih u njenim djelima. Ona znade samo za dva mistička puta: jedan sa vanjskim milostima, kao što su ushiti, uzdignuća..., i drugi veoma uzvišenih i duhovnih saopćenja, koja se jedva izvana primjećuju. Tim je ona bila pozvana.

I sveta Terezija začuđeno primjećuje da su prestali ushiti čim je dospjela do duhovne ženidbe, te da ne zna tome uzroka.

Umjesto nje Sveti nam Ivan od Križa tumači tu pojavu: gubitak porabe s:etila u božanskim saopćenjima proizlazi od slabosti i nesavršenosti osobe, koja ne može podnijeti silinu kontemplacije, ali kad je prošla kroz duhovnu noć, njena narav ojača i prima božanska saopćenja bez sličnih šteta. Ova će nam primjedba služiti za objašnjenje razlika na mističkom putu S. Anđele u poredbi sa Terezijinim.

Tek je počela, S. Sorazu, duhovni život obrativši se, primila je ulivenu kontemplaciju nižih stupnjeva, tu i tamo, ne stalno. Zamalo je nastupio zastoj, a to je za nju bila pasivna noć osjeta. Slijedi drugo obraćenje, a iza toga neposredno pasivna noć duha. Obje su noći međusobno povezane neprekidno. Zabilježio je to već sv. Ivan od Križa kao vrlo rijetko, ali stvarno. Tako imamo duhovnu noć u samim počecima mističkih ljestava.

Pošto se duša očistila i ojačala svoju narav u toj noći da primi božanska saopćenja bez spomenutih šteta, normalno je da u Sestre Anđele nema nižih stupnjeva prema Terezijinu mističkom stupnjevanju. Ta je prva noć bila okrunjena dragocjenom milošću sjedinjenja što bî naglo prekinuto nakon tri mjeseca.

Novost je na mističkom Sorazinom usponu preran nastup duhovne noći u samim počecima njena mističkog putovanja. Ta se novost objašnjava izostankom nižih mističkih stupnjeva Terezijine ljestvice.

Postoji, međutim, vjerojatnost da ih je S. Anđela i imala na početku svog obraćenja, ne trajno, nego kao povremene milosti, i jer joj nisu pobudile posebnu pažnju, nije ih zapazila ni opisala.

3. — Kontemplacija misterija Svetog Čovještva

Svršivši stanje sjedinjenja kojim je Bog okrunio duhovnu noć, otvorila se nova i široka etapa posvećena mističkoj kontemplaciji misterija (otajstava) Isusova Čovještva.

Sestra je Anđela počela pratiti Isusa u različitim događajima (misterijima) njegova života. Bog je obdari ulivenim ili pasivnim znanjem o rečenim misterijima i pomoću tih milosti osta duga razdoblja uronjena u tu kontemplaciju punu ljubavi.

Taj stadij ima svoje podudaranje u Terezijinu iskustvu. Svetica veli da duše, kojima Bog daje takve milosti, ne prestaju razmatrati otajstva Isusove čovječje naravi. Sve dok se ne stigne do sedmog stana potrebno je misliti na spomenuta otajstva tako dugo dok nas sam Gospodin ne uzdigne do savršene kontemplacije. Kada duša jednom stigne u rečeni stan, neće joj više nikada ili gotovo nikada biti potrebna ta marljivost. Od tada više se neće dijeliti od Našeg Gospodina. Na divan će način uvijek biti u Njegovu društvu, gdje je spojeno božansko sa ljudskim...

To mišljenje počinje sama duša predstavivši si neko od rečenih otajstava: tu je ljudski elemenat. Ali odmah nastupa božansko, uliven elemenat. Na taj se način razjašnjava zašto se spomenuti misteriji utiskuju toliko živo i snažno, da duša ustraje mnoge dane s jednim jedinim, promatrajući ga jednostavnim gledanjem...

Tako se ove dvije mistikinje slažu i u ovom preważnom razdoblju mističkog uspona s tom razlikom što kod Svete Terezije promatranje Kristovih otajstava nema druge zadaće nego da popuni praznine u savršenoj kontemplaciji, a kod S. Anđele ono daje glavni ton ili najvažniju značajku koja odlikuje najveći dio njezina života prije uzdignuća u duhovnu ženidbu.

Uostalom, isto je nadahnuće ili usmjerivanje koje vodi obje u toj točki. Obje ispovijedaju i jako ističu da se duša nikada ne smije hotimično udaljiti od Kristova čovještva sa njegovim otajstvima pod izlikom da se pripravlja za više nadnaravne milosti...

Tu opet upada u oči nepokolebljiva privrženost S. Anđele Isusu, njeno vatreno predanje kontemplaciji njegovih misterija. Njega je cijenila i ljubila beskrajno više nego sve mističke darove kojima bi je On mogao obdariti i ukrasiti.

Nikada ne bi ostavila Njega zbog njih.

4. — Druga noć duha

Neposredno pred duhovnom ženidbom nailazimo kod S. Sorazu na novu noć duha sa vrlo karakterističnim kušnjama i trpljenjima. Razlog je toj noći s jedne strane bio čišćenje i okajavanje pogrešaka što ih je počinila iza prve noći, a s druge što prva noć nije posve obustavila prirodne slabosti. Iako kod nje nema zanosa sa gubljenjem osjeta, ipak, što su snažnija bivala božanska saopćivanja, postajala bi beskorisnija i nesposobnija za vanjske poslove. No ta slabost ili naravna nesavršenost ne podnosi uzvišeno stanje prelikovanja i zato ju je nova duhovna noć trebala dokinuti da dovrši djelo prve.

Postojanje druge noći duha izričito priznaje i potvrđuje sv. Ivan od Križa, a i sv. Terezija u »Šestom stanu«. Sličnost je muka, što ih je S. Sorazu trpjela u periodu od 1907 — 1911, sa ovima što ih ovdje opisuje Svetica, uistinu značajna:

— Osjećaj da će Bog dopustiti za kaznu njezinih grijeha da postane žrtva prevare; sumnje o primljenim milostima, prouzrokovane iznad svega spoznajom vlastitih grijeha; vjerovanje da se ne zna izjasniti ispovjednicima te da ih vara; tako velike suhoće da joj se čini da je Bog nikada neće primiti; uvjerenje da je odbačena; vanjska trpljenja proizvedena đavlom... Toj buri nema nikakva lijeka. Treba čekati Božje milosrđe koje, jednom riječi, rastjera oblake i povrati vedrinu punu sunca... —

Sve ove oluje i teškoće hrabro je i velikodušno podnijela jedna i druga u tom periodu mističkog uspona. Može se zaključiti da se to događa svim dušama u tom stadiju. Uza svu plašljivost, po opisu njene prijateljice, S. Anđela bila je odlučna duha, smiona — muy tente (baskijski = srčana). — Pri ulasku u Red privukla je pažnju redovnica otmjenim izgledom, finoćom i plemenitošću svoga ponašanja i ophođenja. Sama bilježi kako postoje duše koje se svojim uzvišenim osjećajima i naravnom odličnošću razlikuju od običnih...!

5. — Duhovna ženidba

Taj mistički stupanj opisuje Sveta Terezija prilično potpuno, ali kratko i jednostavno. Naprotiv, S. Sorazu daje detaljan i potanki izvještaj mijena i odsjeka što ih je prošla svojim uzdizanjem u ženidbu.

To je nesumnjivo jedna od vrijednosti i novosti naše autorice, jer je jasno da njezin tako potanki izvještaj može pomoći da se savršenije razumije najviši stupanj preobraženja. Čini se, također, da etape što ih prikazuje S. Anđela, opisuju nutarnji napredak ili razvitak same mističke milosti. U tom slučaju baskijska spisateljica pruža doprinose koji bi mogli biti odlučni za dalji razvoj Mističke Teologije. Ono što je učinila Sveta Terezija obzirom na klasifikaciju stupnjeva mističke ljestvice, tj. utvrdila ih i opisala jasno i konačno, to je prvi put učinila S. Anđela obzirom na najviši stupanj rečene ljestvice, duhovnu ženidbu.

Njezin opis također veoma mnogo ističe mističku objavu Isusova života u duši, poslije njena uzdignuća u duhovnu ženidbu. Trenutak u koji se ostvarila rečena objava znači njoj vrhunac prave savršenosti duhovnog života. Isus živi u duši, a to je postignuće cilja što ga pruža prava kršćanska mistika.

Slično govori i sv. Terezija kada kaže —da stigavši u sedmi stan, ne živi više ona nego Krist u njoj...

Uporedni pregled mističkih ljestvica:

Tradicionalni (Terezijin)

1. Noć osjetila
2. Molitva mira

3. Sjedinjenje
4. Ushit (ekstaza)
5. Noć duha
6. Duhovna ženidba

S. Sorazu

1. **Pustinja** ili noć osjetila
2. **Čistilište** ili noć duha
3. Predanje Boga (krnja ženidba)
4. Dugo razdoblje posvećeno kontemplaciji Kristovih misterija pomoću ulivenog svjetla
5. Druga noć duha
6. Duhovna ženidba savršena i konačna. Unutar nje razlikuje dva stadija:

I. Jednostavna kontemplacija Božanstva koja obuhvaća dva razdoblja:

a) Život duše u Bogu
b) Život Boga u duši

II. Mješovita kontemplacija koja obuhvaća također dva razdoblja:

a) Život duše u Isusu Kristu
b) Život Isusa Krista u duši

Taj posljednji period dostiže vrhunac kada duša sudjeluje na Muci u svojim zadnjim satima.

Da li su mističke milosti potrebne da se postigne svetost?

Sveta Terezija izričito niječe tu potrebu. Isto misli i S. Sorazu, ali samo o mističkim milostima u najstrožem smislu, tj. o onima koje sv. Terezija naziva »nadnaravnim«.

Međutim u svom »Tratado«, pravoj raspravi o duhovnom životu, pruža primjer jednog duhovnog života, uzdignuta do svog savršenog razvitka. Ali do tog se savršenog razvitka dolazi samo preko Mistike. Jasno je da S. Anđela misli samo na svoj vlastiti slučaj, slučaj jedne duše koja se posvetila savršenoj i nezainteresiranoj ljubavi Isusu i Mariji, koja nije željela, nego se naprotiv plašila izvanrednih putova. No kao nagradu za njenu savršenu odanost tim uzvišenim ljubavima, Gospodin se udostojao udijeliti joj taj sjajan rascvat mističkih milosti.

Da li će Gospodin nadariti tako svaku dušu koja pokaže isto raspoloženje? Ne može se dokazati. Poznati slučajevi nisu dokaz da postoji nužna veza između mističkih milosti i svetosti, nego da Gospodin Bog u svojoj velikodušnosti daruje nekim svecima više no što im je potrebno da postignu svetost.

Sama S. Anđela svojim životom pokazuje svoj stav tim milostima: nepovjerljivost, sumnjičavost, kao uzrok zašto je trebala duhovno vodstvo, jer je rasipala i malo cijenila te milosti. Zatim njezino suprostavljanje »Božansko-kršćanske teologije« »Mističkoj teologiji« i njezino neprijateljstvo mističkim knjigama...

Važnost askeze

Mistika i kastiljska i baskijska veli da treba dati prednost krepostima nad mističkim milostima. Jednako se slažu bezbroj puta i u askezi, tj. molitva treba biti izvor djelima. Ako naše stajalište bude: samo moliti i kontemplirati (promatrati), ostat ćemo uvijek kržljavi...

Bog traži djela. Izvršavati božanske zapovijedi, kršćanske kreposti, pravila, dužnosti zvanja... S. Anđela kori one koji ne slijede čvrsti put kršćanskih i redovničkih kreposti — to je najodličnija askeza, ujedno priprava za zdravu mistiku — nego se posvećuju studiju samih sebe, svoje molitve, čitaju mističke rasprave, traže stupnjeve koje su postigli, grade fantastične kule duhovnosti. Jednako kori i one što su se predali nezdravom mirovanju (kvijetizmu) i da se ne moraju mučiti razmatranjem, prepuštaju se lijenosti i utvaranju da se nalaze u stanju molitve mira.

Najbolja priprava za Mistiku jest savršeno obdržavanje askeze. Drukčije rečeno: vjernost staleškim dužnostima, vršenje običnih kreposti, savršenost u najobičnijim djelima i poslovima. Neki gube milost svetosti, određenu od Boga, jer nisu u vezi sa stvarnošću,

nego teže za nestvarnim milostima. Treba se usavršavati na putu na kojem se nalazimo i odgovarati milostima koje imamo.

Duše koje Bog zove na najviše putove jesu one koje priznaju da su najnedostojnije i nastoje prije svega ići, koliko je god moguće, redovitim putem.

Svijest grešnosti

I Terezija i S. Anđela imale su duboko ukorijenjenu i usađenu u dušu svijest grešnosti i velike bijede. Isto tako i ostale duše kojima Bog udijeli takve milosti. To je kao neka njihova vlastitost i dobar duh. Što ih Bog više uzdiže, to jače raste bol za grijehe. Duša se više pomiruje s tim nego s milostima koje prima. Zato Terezija radije želi umrijeti nego ne trpjeti. Doslovno vrijedi i za S. Anđelu.

— Svetoj je Đemi Galgani naredio duh. vođa da ispiše svoje grijehe, a ona je napisala čitavu jednu bilježnicu ispunivši je prekrasnim milostima primljenim od Boga, misleći i trudeći se »da najiskrenije iznese svoje velike grijehe«. Ta je bilježnica bila ukradena od bijesnog đavla i vraćena obgorjela na molitvu i zaklinjanje istog duh. vođe ... —

— Željela bih, piše sv. Terezija, kako su mi naredili ..., opisati način molitve i milosti koje mi Gospodin udijeli, zatim, da vrlo potanko i jasno iskažem svoje velike grijehe i životne razvaline ... —

— Sa velikim strahom i odbojnošću, bilježi S. Anđela, uzimam pero da opišem ne znam da li svoju povijest ili božanske odnose božanskog Milosrđa s tom zločinačkom ništarijom, vrijednom svakog prezira. S božanskim se Milosrđem isprepliće i kako izgleda poistovjetuje moje zločinačko ništa u toj povijesti koje bih trebala opisati s najvećim prezirom ... i ugljenom mjesto perom i tintom, kada bi poslušnost dopustila ... —

Sestra Sorazu i Franjevačka duhovnost

Providnosna je uloga S. Anđele da istakne kako životom tako naukom temeljnu osovinu prave kršćanske duhovnosti, tj. pobožnost Isusu Kristu i njegovoj blagoslovljenoj Majci. Usmjerenost duše Isusu i kršćanskim misterijima konačna je i bitna pouka što izlazi iz zanimljiva mističkog života njezina.

Svima je poznat kristocentrični značaj kojim se odlikuje franjevačka duhovnost. Sveti je Franjo (prije njega sv. Bernardo) čudesnim primjerom svoje svetosti utvrdio na cijelom Zapadu preporod pobožnosti Isusu Kristu, procvat ljubavi Našem Gospodinu i njegovoj Svetoj Majci. Stvarnije, bilo je to Isusovo Sveto Čovještvo što ga je Franjo ljubio, poštivao i obožavao jednim štovanjem, jednom ljubavi i takvim svojstvima koja se ne nalaze u kršćanskim izljevima prije njega.

Franjevačka pobožnost iskazuje čuvstvenu, nježnu i toplu ljubav Spasiteljevoj Čovječoj Naravi i njenim otajstvima, a to su stanja u kojima se ona nama očitovala. Poslije sv. Franje počovječuje se ne samo književnost nego i kršćanska umjetnost i nastoji da nam dade u svojim proizvodima jednog više ljudskog Isusa, bližeg nama, bratskijeg, ukratko, Isusa u izvjesnom smislu različitog od uzvišenih bizantijskih Krista koji su isticali božanstvo, kraljevstvo i nadnaravnost Kristovu i odviše Ga udaljavali od nas kao Čovjeka po kome smo spašeni i po kome je On naš put Bogu. Najklasičniji je i najizrazitiji plod tog franjevačkog duhovnog oblikovanja djelo »Meditationes Vitae Christi — Razmatranja Kristova Života«, dugo vremena pripisivano Serafskom Doktoru sv. Bonaventuri i koje, premda nije njegovo, nosi pečat i nadahnuće franjevačko-bonaventurijske pobožnosti. O njemu se može reći: — Srednji je vijek i franjevaštvo ovdje položilo najbolji dio svoje duše. —

Asiškom je Siromašku bio ideal, najveća i gotovo jedina briga da strastveno ljubi i nasljeduje tog Isusa našeg brata. Od toga je neodjeljiva i kod Franje i kod cijele franjevačke duhovnosti ljubav Njegovoj Presvetoj Majci.

Naučni je plod te franjevačke duhovnosti odlučno usmjerene Spasiteljevoj Čovječoj naravi bio Skotov teološki sistem, to je kristocentrizam uzdignut do krajnih posljedica. Krist Čovjek razlog je da postoje

sva Božja djela »na van«; središte i cilj kome se okreću i usmjeruju svi stvorovi u Božjoj misli i planovima.

Iza svega što smo vidjeli u životu i nauci S. Sorazu nije potrebno dokazivati da je njena duhovnost franjevačka.

Konačni sud o S. Sorazu

Piscu ove studije vrlo je teško stvoriti ispravan i objektivan sud o ovoj velikoj mističkoj duši. Zato se preporuča da svaki čitatelj sam napravi zaključak te izvuče koristi...

Međutim, naše je intimno uvjerenje da se nalazimo u prisutnosti osobe prve veličine i da se ona može smjestiti, bez ikakva oklijevanja, među prve likove svoga roda koji su najizvrsniji predstavnici iskustvene odnosno opisne Mistike, kao: Anđela Folinjska, Katarina Sijenska, Katarina Đenovska, Terezija Isusova, Marija od Utjelovljenja... Ovu je procjenu izrekao prije nas glasovit pisac, stručnjak u mističkim studijima, navodeći našu autoricu među ostalima, kao jednu više među rijetkim usamljenim pojavama uistinu originalnim koje nam pruža polje iskustvene mistike (Baldomero Jimenez Duque).

Svakako S. Anđela ne pripada velikom broju mistika i mistikinja bez originalnosti, koji prepisuju, ponavljaju, pa i tada kada su njihovi doživljaji istiniti, ovise o drugim u vanjskom izražavanju istih. Originalnost je i vlastita vrijednost naše autorice očita. P. Camilo Abad, D. I. reče da se od dana Sv. Terezije nije napisalo nešto slično. A P. Luis Ahedo, OFM, iznio je svoje uvjerenje da će tokom vremena S. Sorazu citirati zajedno s najvišim likovima Mistike.

Prema tome, ona je pojava prvog reda na polju eksperimentalne Mistike. Njenu će veličinu i važnost priznavati sve više oni koji budu upoznavali i proučavali njena djela, a osobito pravi ljubitelji mistike.

IZVORNI ODLOMCI IZ NJEZINIH SPISA

PUT ČIŠĆENJA

IZVORNI TEKSTOVI

S. ANĐELE SORAZU

1. — **Svjedočanstvo o nadnaravnom porijeklu** njezinih spoznaja. — Nisam primila veću pouku osim prvih pojmova što se dobivaju u školi malenih. Spoznaje koje posjedujem stekla sam u ovoj svetoj kući u svojim odnosima s Bogom i Presvetom Djevicom. Ali kako mi znanje nije bilo saopćivano u gotovim izrazima, izražavam se u spisima kako mi dođe onaj tren. Zato ih slobodno ispravite... C, T. — 1.

2. — **»Tratado« je povijest njezinog vlastitog** mističkog života. — Vidjet ćete moje nadnaravne odnose potanko opisane u Tratado (Rasprava). Premda govorim u trećoj osobi, gotovo sve što je u njem, dogodilo se u mojoj duši. Nešto pripada drugim dušama s kojima sam intimno raspravljala u i izvan Zajednice, na pr., o razlikama značaja što postoje među svetim dušama i njihovim različitim zvanjima. Ali opisani stupnjevi savršenosti, božanske veze koje ih prate..., sve se dogodilo u mojoj duši, po čistom milosrđu Našeg Gospodina, koji se udostojao da me obdari po zaslugama i moćnim zagovorom svoje božanske Majke, moje Gospe... C, T, — 2.

3. — **Zašto je pisala svoje knjige** i napasti da ih uništi — naročito Autobiografiju. — Mnogo me je stajalo da je napišem, i pošto sam je napisala, mnogo sam puta željela da je uništim i bila bih to uči-

nila da me nije zadržala ljubav prema mojem Bogu, koji se utjelovio i trpio, i Njegovoj božanskoj Majci. Osobito me mučila napast da je uništim, kada sam napisala Tratado-povijest koju sam vam poslala, jer neće nedostajati za ciljeve koje mi je Gospodin označio: slava Isusova i njegove blagoslovljene Majke... Još me više stajalo da je predam na čitanje...

— Mnogo mi je puta palo na pamet da će me na smrtnom času mučiti misao što ostavljam opisan svoj život i da ću se za to možda mučiti do konca svijeta, ako se ne nađe netko tko će pogoditi moju kaznu i uništiti izvještaj. Više volim Božju slavu nego svoje dobro i spremna sam trpjeti predmnijevanu kaznu..., ako ti spisi uliju u duše ljubav otajstvima Isusova života i življenju Marijina života... C, — 3.

4. — Duboka religioznost njezine obitelji. — Moji su roditelji i preci bili dobri katolici, uvijek su nam govorili o Bogu, o Djevici i o Svecima, toliko, da sam prve godine svoga života provela u sredini srodnoj onoj prvih kršćana. Poput njih, gledala sam Isusa kao Glavu porodice, a Svece sam poistovjećivala sa svojim roditeljima i precima, osobito sv. Josipa, sv. Joakima i sv. Anu, svete Apostole i sv. Ignacija Lojolskog, Zaštitnika Guipúzcoa-e, posebno časćenog u našoj porodici. Osjećala sam visoki utjecaj kršćanske vjere, ljubavi i najčvršće odanosti Bogu Našem Gospodinu, sv. Crkvi i drugih kreposti što ih primih na krštenju... — V. — 7.

5. — **Mišljenje o vlastitoj pokvarenosti** u dobi od tri godine. — U svom sam djetinjstvu i mladosti trpjela različite bolesti i duga oporavljanja i gotovo uvijek sam živjela trpeći fizički i moralno. Moje se moralno trpljenje sastojalo od prave spoznaje i čvrstog uvjerenja da sam središte Božjeg i ljudskog prezira i najjadnije nutarnje napuštenosti. U času kada sam postala svjesna sebe — moralo je biti u trećoj godini ili ranije, jer se sjećam življenja u Zumayi — bila sam uvjerena da se ljudska zloba, o kojoj sam imala nejasan i opći pojam, kao skupila u moju dušu i da sam ja jedina grešnica i cilj Božje srdžbe. Sve ostale duše izgledale mi svete i drage u Božjim očima i vrijedne svake časti. U tom sam mišljenju ustrajala do šesnaeste godine, kada sam se sva predala Božjoj službi tako da se nikada ne mogu uznijeti ni nad jedan stvor, ma kako bio nizak i prezira vrijedan u ljudskim očima, niti se uspoređivati s njim, iako su me u kući smatrali svetom zbog moje povučenosti, šutljivosti, strogosti i dobre naravi. V. — 8.

6. — **Predanje Božjoj volji usred trpljenja** fizičkog kada još nije bila sposobna da ga izrazi radi male dobi. — ... ne sjećam se da sam izvršavala drugu krepost osim predanja u volju Božju za vrijeme fizičkih i moralnih trpljenja te životnih protivnosti. To sam uvijek podnosila šutljivo i savršenim

podlaganjem, ljubeći ruku Providnosti koja me udarala i hvalila njezine pravedne odluke, jer sam se priznavala krivom i vrijednom većih kazni. To od svog djetinjstva, kad sam živjela u Zumayi i nisam znala izraziti svoje fizičke boli. V. — 10.

7. — **Zašto se opirala milostima?** — Vjerujem da je razlog toga opiranja bila izvjesna sumnja i nepovjerljivost koje me prate obzirom na božanske darove. Rekla sam, naime, sama sebi: kako je moguće da tako svet Bog bude naklonjen tim načinom stvoru tako niskom kao ja? Nemoguće. To je bez sumnje moj razum, a ne Bog koji me stavlja pred njegovo Veličanstvo i prema tome ne moram davati nikakvu važnost tim stvarima. C. — 14 b.

8. — **Uliven osjećaj beskrajne dobrote i veličine Božje, u dobi od šest ili sedam godina.** — Kada mi bilo šest ili sedam godina, iznenada osjetih nekog dana da me zahvatio osjećaj beskrajne veličine i dobrote Boga i razumjela sam da je vrijedan neizmjerne ljubavi. Shvatila sam kako je vrijedan i dostojan da Ga ljube i služe njegovi stvorovi i kakvo im pripada poštovanje što su u Njegovoj službi, odnosno, istinitost ovih riječi: Služiti Bogu jest kraljevati. Osjetila sam živu želju da se posvetim ljubavi i službi Našeg Gospodina, ali se nisam usudila da je ostvarim, jer sam se smatrala nedostojnom za tako visoku čast, i jer sam se bojala svoje slabosti i velike bijede da neću služiti svome Bogu apsolutno vjerno i čiste savjesti kako sam željela i kako sam razumjela da Mu treba služiti. Odlučih da to učinim kada budem starija, ako se Bog udostoji primiti me u svoju svetu službu, misleći da će veća starost biti snažna pomoć nepovrijeđenoj vjernosti i čistoći koje sam željela. — V. — 17.

9. — **Viđenje u starosti od devet godina.** — Pripovijeda kako je sa devet godina dugo bolovala i kako je s majkom išla u crkvu sv. Vinka u Sv. Sebastijanu da mole njezino ozdravljenje uz obećanje da će biti dobra i da neće Gospodina uvrijediti niti jednim jedinim grijehom. U jednoj ulici imala je neku vrstu viđenja: primijetih Našeg Gospodina u nekom visokom području, vrsti neba, nejasno; Njegova se volja nametne mojoj duši i zatraži od mene nadmoćno stupanj najviše savršenosti, preko mojeg potpunog predanja. Željela sam odgovoriti božanskom pozivu, i mnogo me stajalo opiranje volji Boga koji je tražio da me vodi svetosti putovima koje nisam poznavala. Odrekoh se iz straha da budem nevjerna milosti. Odgodih čin predanja što se od mene tražio do dvadesetpete godine, misleći da ću tada raspolagati potrebnim snagama da se održim u zamišljenoj posveti. V. — 19.

10. — **Ulivena svjetla dok je učila katekizam.** — U svome sam djetinjstvu upoznala da moj um ima divnu lakoću ponirati u božanska otajstva svete knjige kršćanske nauke, koja su se zapanjujućom bistrinom i uspješnošću utiskivala i ostajala u mom pamćenju, razumu i volji i više puta su neke osobe tražile da ih razjasnim, koje su primijetile taj dar, osobito učiteljica odjela kome sam pripadala u školi osnovnog obrazovanja, jedinoj koju sam pohađala. V. — 20.

11. — **Razdoblje stranputica.** — Navršivši petnaest godina počeh osjećati pogubni utjecaj svijeta, đavla i tijela, koji me vukao svjetovnim ispraznostima i zabavama. Strast za plesanjem nije se dala smiriti. U isto me vrijeme privlačila božanska milost da ostavim svijet...; popuštajući zlim sklonostima, plesu... te iz straha da bih bila nevjerna Bogu, odgodila sam svoje obraćenje... slijedila pokvarene đavolske namjere, napuštajući Boga i gotovo sve pobožnosti, uključujući ispovijed i pričest...

Tako sam živjela kao poganka do šesnaeste godine, čineći mnogo grijeha, i bila bih učinila mnogo više, strašnije i sramotnije da me nije zaštitila svojom očinskom brigom božanska Providnost koja je bdjela nad mojim vladanjem, svezala moju sjetilnost do tog stupnja da nisam osjetila njezin utjecaj... Ne nabrajam grijehe što ih počinih u tom periodu, da ne sablaznim nevine duše, koje će možda čitati ovaj izvještaj...

Nisam kanila obratiti se do dvadesetipete godine, ali svaki puta kada sam bila kod Misne žrtve, žarko bih molila Gospodina milost pravog obraćenja, da bu-

dem sva njegova, dodavajući da mi tu milost udijeli kada budem starija i raspolagala potrebnom čvrstinom i energijom da ustrajem u njegovoj svetoj službi, a da ne učinim ni najmanju nesavršenost. — V. — 23 abc.

12. — **Vrijednost nevinosti.** — ... dugujem neizmjernoj dobroti i milosrđu svog Boga: 1) što me sačuvao u potpunom neznanju o naravi takvih grijeha (nečistih). 2) što me je sačuvao uvijek slobodnu od napasti u toj stvari, i za to i za nepoznavanje takvih grijeha ili za moju neprikladnost, nesposobnost ili ne znam što da ih upoznam te velik strah pred njima... 3) da kada je Gospodin tražio da upoznam ili steknem pojam nekih grijeha što se čine protiv svete čistoće, taj pojam, spoznaja i spomen istih grijeha proizvodio je u meni sasvim isti učinak kao danje svjetlo, čujem ih, gledam i vidim kao što netko gleda svjetlo koje ga rasvjetljava a da se ne prilijepi za nj, i ostajem tolika neznalica kao što sam bila. C., V. — 24.

... moje pamćenje nije moglo zadržati ništa zlo u toj stvari, niti razum razumjeti, ni volja željeti, niti je moje tijelo do sada imalo lakoću za ikakav grijeh protiv svete čistoće, jer je milosrđe BOŽJE bilo veliko, vrlo veliko prema mojoj grešnoj duši. — C. — 25.

OBRAĆENJE

Majčin ukor. — S. Anđela pripovijeda kako je hodočastila u Leaburu i došla kući malo kasnije od svoje braće. Pružila je majci neke kolačiće sa proštenja kao dar, ali ih ona odbije riječima: — Nikada nisam mislila da ćeš pripadati svijetu. Gledaj kako se vlada tvoja sestra, nekad željna zabava. — Spominjem da je moja sestra u prijašnje vrijeme veoma voljela izlaziti iz kuće, šetati, plesati... bilo je to čedno, onda kad se činilo da sam ja rođena za pustinjaka. Naprotiv kasnije, kada sam se ja odala plesu, ona je našla svoje veselje u crkvenim pobožnostima. Sjećam se tog ukora. Majčine su me riječi zbunile, jer sam u njima čitala razočaranje, kad je vidjela da sam tako pohlepna za zabavama. Ona mi je, naime, neprestano izražavala želju da me vidi posvećenu Božjoj ljubavi i službi. — V. — 26.

Promjena života i generalna ispovijed. — Otišla sam u kuću i puna radosti ostavila sam odijelo što sam nosila zamijenivši ga drugim tamnijim i počešljala sam se kao redovnička pripravnica. U srce mi se povrate želje i odluke povezane sa vlastitim posvećenjem, koje sam bila osjetila tokom svoga života. Silile me da ih ispunim neodoljivom i slatkom silom. Slijedeći uzvišeni poticaj, pozvah svoje prijateljice, saopćih im svoje planove o obraćenju i oprostih se od njih, dodajući da ćemo nastaviti naše veze, ako me žele slijediti; ako ne, neka ne računaju sa mnom. Oslobođena od svjetovnih obzira, pripravih se za ispovijed, koju sam obavila najvećom lakoćom u roku jednog sata, kad sam mislila da je to posao od mnogo dana. Pokora: tri Zdravo Marije!

Izašla sam iz ispovjedaonice izgubljena od čistog zadovoljstva. Nisam znala što mi se događa. Kao da su se razderala nebesa da mi otvore svoja vrata i pokažu radost Boga i Presvete Djevice... da mi dadu pravo na sretnu vječnost, kao da sam im iskazala posebnu uslugu vrijednu vječne nagrade... Obnovila sam svoje odluke da se posvetim vršeći kreposti, osobito molitvu. Vidljivo sam doživjela ono što o sebi

iznosi apostol sv. Pavao, to jest, da ondje gdje je bio obilan grijeh, bila je obilnija milost. V. — 28 ab.

Posebna ljubav obraćenice Isusovoj Muci.

... Vidi u Isusu oca, majku koji ljubi čovjeka neizmjernom nježnošću; božanskog ljubitelja koji ne odbija žrtve i iscrpljuje sva sredstva svoje ljubavi da je osvoji. Zahvalna tolikoj finoći i ljubavi, nastoji da joj puta nameće žrtve i odricanja potrebnih stvari ta ljubav koju osjeća za Njega tjera je da oplakuje njegove patnje tajanstvenom gorčinom i sili je da obnovi u svome tijelu njegovu slabost i muke.

Osjećaj je Muke proniče i neprestano okružuje, trga je od svijeta i od svega što pripada zemlji, i ne dopušta joj da uživa ni u čemu osim u Isusu. Mnogo joj odgovori, ljubeći Ga svim mogućim žarom, i ta isjoj puta nameće žrtve i odricanja potrebnih stvari ljudskoj naravi, kao sna i hrane. Bolno dirnuta gledanjem trpljenja svoga Boga, ne usuđuje se ni nasmijati, a buka i vanjska radost što je vidi u stvorovima povećava njenu muku, uzdisaje i plač, jednako kada sluša zvuk muzičkih instrumenata, kao što se dogodilo u boli radi smrti njezina mnogo ljubljenog oca. Tab — 29.

Vladanje u crkvi

U crkvi bih ostajala čitavo vrijeme na koljenima i gotovo uvijek golim koljenima na tlu, iako bih tu provela dosta vremena. Mnogo puta na svečane dane, proboravila bih u njoj skoro cijeli dan u istom stavu. Osjećala sam se pozvana na neprestanu molitvu i vezu s Bogom i molila sam Gospodina da me navikne klečati čitav dan i zbog toga sam imala mučne kušnje. V. — 30.

Duboka razlika između povlaštenih i običnih duša, pa i onda kada su bile grešnice.

Spomenute, za vrijeme stranputice jedva se razlikuju, jer, pustivši da ih nosi svjetska struja, jednako jedne i druge jure u propast. Ako ih promatramo izbliza, vidimo da se veoma razlikuju, ne u svojim

postupcima, nego u osjećajima i težnjama koje sakrivaju. Duše naročito povlaštene na krštenju, i tada su, makar izgubile milost i lutaju, tako otmjene i plemenite da sačuvaju nešto, ne znam reći što, tako božansko, da odaju izvanredne milosti što su ih primile dolazeći na svijet. Njihove su težnje tako uzvišene te ostvaruju katkada djela dobrote tako **uzvišena da zadivljuju** i same pobožne duše koje nisu izgubile nevinost. — T. — 34.

Rasvjetljenja o redovničkom savršenstvu

— Nekoliko dana poslije mog ulaska (došla je u samostan u Valladolid sa 18 godina, po njezinim riječima) postaviše me čitačicom u blagavaonici. Prvi puta kad sam čitala sveto pravilo, jasno sam razumjela najviše savršenstvo uključeno u točnom ispunjavanju našeg pravila i kako su daleko bile redovnice te zajednice od savršenosti na koju su bile pozvane svojim redovničkim zvanjem. Zavolivši svetost koju mi otkrije skup zakona, a to je naše pravilo, žarko sam željela oblikovati svoj život prema njemu. Videći zapreke koje mi je nametalo njegovo točno obdržavanje zbog olabavljenih navika uvedenih u Zajednicu — to što sam znala — počeh se boriti sa željom da ustrajem u toj svetoj kući i sa strahom da u njoj neću moći odgovoriti svom zvanju, a to bijaše najviša savršenost koju je sadržavalo ispunjavanje svetog pravila. Njegove su zapovijedi usmjerene na oblikovanje duša prema našim uzorima Isusu i Mariji. Mučena tom borbom tajno u dnu duše, provela sam mjesec priprave, više žalostan nego radostan. Žalosti se pridružio osjećaj odvajanja od svojih roditelja i braće... V. — 38.

Stanje popuštanja Zajednice.

— Među ostalim je nepravilnostima u Zajednici bio običaj da se pojedina redovnica sastaje sa svojom prijateljicom, posjećujući se u sobi i trošeći slobodno vrijeme na brbljanje. Nije bilo zajedničke rekreacije (odmor). Smatrala sam se najviše krivom pred Bogom i najjadnijom od svih; obuzeta čuvstvom vlastite pod-

losti nisam se usudila izraziti, usprkos neprestanih prigovora svog razuma i srca, protiv uvedenih pogubnih navika. I Gospodin je tražio da uvedem savršeno opsluživanje pravila i da obnovim Zajednicu, najprije primjerom, zatim autoritetom, iskoristivši na poštivanje obdržavanja primljene talente i utjecaj koji sam imala u srcu redovnica.

Dok sam Gospodinu iznosila svoj povučen značaj, nesposobna da obrukam slobodu bližnjega i druge naravne sklonosti koje su otežavale pothvat i molila Ga da izabere drugo sredstvo za ostvarenje svoje namjere, redovnice su željele moje zavjete, osobito dvije koje su mi više puta pružile priliku da griješim i izrazile želju da se sastaju u mojoj sobi na bezvrijedno razgovaranje. Da se to ne dogodi poslije mojih zavjeta i da otklonim pogibelj, iznesoh iz svoje sobe tri ili četiri stolca i ostavih samo jedan, i time sam dala niječan odgovor spomenutim redovnicama, a one su shvatile. V. — 39. a b.

Savršena posveta Presvetoj Djevici u početku redovničkog života.

Poslije novicijata u svojoj je sobici pred slikom Bezgrešne učinila posvetu: — Izabrah Djevicu za svoju Kraljicu. Nadstojnicu, Učiteljicu, Voditeljicu i Majku moleći je da primi povjerene dužnosti. Zamolih i Našeg Gospodina da potvrdi ugovor i da mi dade Gospu u navedenom smislu. Nemoguće je opisati zadovoljstvo što ga osjetih dok sam to činila. Zahvati me potpuno povjerenje, djetinje, prema Presvetoj Djevici, neobično oduševljenje, nezasitna ljubav koji su rasli iz dana u dan. Nezasitno sam gladovala za Marijinom ljubavlju i osjećala nutarnju potrebu da prisvojim Gospu, molila Je za samostan i tražila redovnice da mole i prisile Gospodina da mi dade pravu pobožnost Djevici te da mi je preda da bude sva moja, jer sam je željela potpuno posjedovati. Redovnice se smijale videći moju upornost, jer su vjerovale da posjedujem milost koju tražim, ali ja sam osjećala neku nezasitnu glad za ljubavlju, i koliko sam više ljubila Djevicu, više sam čeznula za njom.

Od dana posvete, oslonih se u svemu na Presvetu Djevicu. Ulazeći i izlazeći iz sobice, prostrta na tlu iskazivala bih Joj svoje poklone ljubavi i poštovanja i molila blagoslov; iz poštovanja Njoj ne bih sjela na stolac nego ostala pred Njezinim nogama klečeći ili sjedavši na zemlju, kao što se slika Marija Magdalena pred Isusovim nogama. Izuzela bih slučajeve kada bi me zanimanje, ili priroda posla, prisililo da sjednem na stolac. Na Djevičine sam blagdane bila neiskazano sretna. Tada bi se, kao i u maju, svijet prikazivao mojim očima preobražen u raj, i osjetila bih neopisivu duhovnu obnovu, ma da sam bila rastresena prijašnje dane. Bješe to početak moga duhovnog života, prvi temeljni kamen mističkog hrama koje je Gospodin podigao u mojoj duši.

Svojoj savršenoj posveti Presvetoj Djevici i spremnom Njezinom odgovoru te Njenoj vjernosti u ispunjavanju traženih obaveza dugujem svoju sreću, mnoge i posebne milosti koje mi ljubljeni Bog udijeli tokom redovničkog života. Priznajem to i objavit ću pred licem cijelog svijeta, a kasnije u sretnoj vječnosti, sve to dugujem Presvetoj Djevici svojoj nebeskoj Zaštitnici. Premda sam tražila savršenost, tražila obdržavanje i vršila neke kreposti, osjećala sam se daleko od Boga kada sam se posvetila Presv. Djevici, puna pogrešaka, kao šumsko besplodno deblo. Ali brzo počinje u mojoj duši marijanski život i stane se razvijati zapanjujućom brzinom... V. — 40, bcd.

Čistilište duhovnog života
Drugo obraćenje

Dogovorila se sa dvije mlade sestre da napišu na papiriće neke vrline Svetaca, pa da izvlače. Ona izvuče siromaštvo i poniznost sv. Franje Asiškog. To je veoma postidi pred sv. Ocem Franjom, jer su joj njene i najmanje pogreške izgledale velikim grijesima. Brzo je utekla na kor duboko poništena.

— Malo kasnije, ne znam na koji način, osjetim prisutnost sv. Patrijarhe, koji me prekori ljubavlju i strogošću, zbog zloporabe primljenih milosti, zbog mog opiranja nježnim i neprestanim poticajima Gospodi-

nove volje, koji me zvao na veću savršenost, na savršeno predanje, i zbog svih grijeha i nesavršenosti koji su me tištali. Nemoguće je izreći što sam osjećala, samo ću reći da po onom što sam doživjela tom prilikom mogu pogoditi narav Čistilišta i duboku kaznu, poništenje i ostale pojave koje prate posebni sud što ga trpe duše neposredno iza smrti.

Smetena i raskajana, zamolih oproštenje sv. Oca Franju i pokušah ga pridobiti za se da mi pomogne zajedno s Presvetom Djevicom, s Anđelima i Svetim Zaštitnicima isprositi božansko Milosrđe, da ispravim svoje nedostatke i da odgovorim Božjim nakanama u vezi s mojim savršenstvom. Nadala sam se postići traženu milost, i da je zaslužim, odlučih ispuniti zahtijevane uvjete da počnem nov život u istom trenu. Da ne osramotim odluku te osiguram koliko je moguće ustrajnost u svom novom životu, usvojih ova sredstva:

1) — Posvetiti mislenoj molitvi svoje slobodno vrijeme, dodavajući u početku jedan sat vremenu što ga Zajednica posvećivala rečenoj vježbi, da se malo po malo naviknem.

2) — Obavljati svakodnevno Križni put kroz jedan sat i razmišljati o Gospodinovu trpljenju...

3) — Svaki dan ujutro, ili prije spavanja, sjetiti se posljednjih stvari i svog grešnog života kao da se nalazim neposredno ispred smrti.

4) — Mrtviti tijelo postom i razumnim pokorama koje si mogu nametnuti, a da ne oštetim odviše zdravlje, i odreći se sat ili dva sna, dižući se kada se probudim od prvog sna da obavim svoje pobožne vježbe.

5) — Obuzdavati oči i ostala osjetila i uzdržavati se od nepotrebnih veza sa redovnicama. V. cde — 43.

Izvanredne teškoće u provođenju nutarnjeg života

Kada bih polazila na kor da obavljam zajedničku molitvu, i naročito da posvetim rečenoj vježbi vrijeme koje sam nakanila, osjećala sam tako veliku odbojnost, da bih ih rado zamijenila sa najbolnijim pokorama, i bila bih se voljela radije boriti sa neprijateljem na bojnom polju nego da misleno molim. Bila je tolika žestina što me priječila ući na kor, da se činilo kao da me netko vuče za haljinu kako bi me spriječio. Pobijeđena odbojnošću i probuđenim strahom, u početku sam više puta propustila svoju odluku; ali prisilivši se nekoliko puta, postigoh pobjedu, a moje napore okruni Bog divnom lakoćom koju mi udijeli za molitvu i dar kontemplacije.

Druga je zapreka bila otupljenje mojih nutarnjih moći, a to mi je otežavalo i činilo neizvedivom mislenu molitvu, osobito na početku. Otkako sam počela, bilo mi je lakše razmatrati, ali sam morala pobijediti poteškoću koju sam smatrala nesavladivom, jer mi nije bila dana milost molitve i sposobnost dok se nisam svladala i prepustila trpljenju tuposti moći i suhoći srca. Dok sam se borila s poteškoćama, đavao me uvjeravao da sam nesposobna za molitvu, da nisam pozvana na kontemplaciju i da odustanem od svog pothvata. Odbacih napast predajući se zaštiti Presvete Djevice i Svetih, osobito sv. Josipa, koga izabrah u svijetu za posebnog Zaštitnika u spomenutoj vježbi, da mi pomognu svladati prepreke i olakšaju njezino izvršavanje. Postigoh što sam molila i otada mi molitva bijaše vječna gozba, sreća i blaženost.

Treća je zapreka bila odbojnost prema samoći. Da ispunim svoju odluku odijeliti se od veze s ljudima, odlučih provesti u sobici sve vrijeme slobodno od korskih obaveza i dužnosti. U ispunjenju svoje nakane naiđoh na isto protivljenje i strah od usamljenosti što sam osjećala za molitvu. Sobni su me zidovi gnječili i nisam mogla podnositi samoću osim uz cijenu mnogog i neprestanog prisiljavanja. Nevidljiva me sila vukla među ljude i priječila me da se saberem u sobici, ali prisilivši se nekoliko puta, stekoh pobjedu, a samoća, pred kojom sam prije strepila, posta mi veoma draga. — V. abc — 44.

Pod djelovanjem svjetla što čisti...

Žarko sam ljubila krepost, pravednost, dobrotu, dobro, sve što je u vezi s vrhovnom dobrotom, a sebe

sam gledala poistovjetovanu s grijehom, zlobom, koje sam mrzila cijelim srcem.

Obrađivana pročišćavajućim svjetlom, vidjela sam u sebi samo grešan **ja**, više ističući svoju jezovitu pokvarenost nasuprot vrhovne pravednosti i dobrote, istovremeno gledane, i trpjela sam beskrajne tjeskobe videći se ili osjećajući njihovom protivnošću, a sjedinjena, bolje reći, poistovjetovana s onom. Smatrajući se potpunim neredom, stidjela sam se same sebe. Užas i vlastita mržnja vukli su me izvan sebe, ali nisam imala izlaska ni utočišta i morala sam se prepustiti laganom promatranju grešne **nagrde** u sebi, da ispaštam svoje grijehe gorčinom proizvedenom njenom prisutnošću. Ugled što sam uživala u Zajednici i mišljenje što sam o sebi imala prije — iako je bilo o grešnici, jer uvijek sam se takvom držala, — predstavljali mi se kao izmišljene gore, s kojih siđoh da živim u svom zločinačkom ništa, kamo se zauvijek smjestih, kao na jedino čvrsto tlo — iza vrhovne Božje dobrote — jer to shvatih kao stvarnost, istinu poniznost.

Osjećala sam se tako prosta i odvratna Bogu i stvorovima, i tako niža od svih, uključivši i đavole, da tražeći mjesto među svim stvorovima kamo bih se smjestila, nisam ga mogla naći. Sramila sam se što sam redovnica i živim u društvu duša posvećenih Bogu, i željela sam uteći od svih i sakriti se u neku pustinju da živim mirna i slobodna od trpljene sramotenosti; ali ni u pustinji nisam nalazila mjesto, jer sam se smatrala nižom od životinjskog svijeta, prostijom od običnih životinja, koje me, kako mi se činilo, ne bi primile u svoje društvo, jer bi time sudjelovale na mojoj sramoti.

Gledala sam pakao kao svoje središte, a i tu sam tražila najniže mjesto, i pošto bih se smjestila pred noge đavola i osuđenika, vjerovala sam da sam odviše visoko i tražila sam niže mjesto da se smirim našavši položaj što mi pripada.

Nemoguće je razjasniti što sam osjećala i trpjela u tom mišljenju, premda sam to sve trpjela divnom predanošću i mirom.

Tomu se i drugim trpljenjima pridružio pritisak, kojeg mi je uzrokovala Božja prisutnost; tjeskobe

koje sam proživljavala gledajući njegov strog izgled i tvrdo uvjerenje da me mrzi više nego vragove, da je moj glavni neprijatelj i da će to biti zauvijek; jer se umorio podnoseći me, ozlovoljio jer sam skrenula sa staze savršenstva, poslije prvog obraćenja, zanemarivši pobožne vježbe..., i odlučio osuditi me na vječan oganj i predati me sotoni.

Da me je isključio iz spasiteljskog dobročinstva i da za mene nema oproštenja ni otkupljenja, da mi je nemoguće ponovno steći milost, pomiriti se s Bogom zbog odredbe o osudi koja je glasila protivno; napokon, bilo je to pravo čistilište što sam trpjela; sve sam to vidjela crno, čak i samostan i sobicu gdje sam stanovala kao tamno i mračno boravište.

Ta je bolna kriza bila najžalosnije razdoblje čišćenja i trajala je tri mjeseca. V. cdef — 45.

Pod sotoninom vlašću

— Nekoliko sam se puta, a da nisam znala kako, vidjela prenesena u neku osamu koja je po mom shvaćanju pripadala vlasti sotone. Tu sam u strahu očekivala nasrtaje demona koji mi pokaže da me je Gospodin podložio njegovoj vlasti, da mu pripadam kao ropkinja, da ima apsolutnu vlast da me muči i učini iz mene što želi. Vjerovala sam to, gledajući Božju strogost, trpjela sam strahote, mučno ugnjetavanje, nemoguće da se izrazi. Gledala sam se kao kći porodice koju je tiranin ugrabio iz očinske kuće i smjestio u spomenutu užasnu samoću da osveti na njoj svoj bijes na povratku svojih obilaženja svijetom i paklom. Da se više mučim, izbrisalo se, u toj bolnoj krizi, iz moje pameti postojanje Djevice. Mučan je utjecaj trajao kratko vrijeme, ali za mene predugačak, i trpjela sam to ne nadajući se oslobođenju. Međutim, kada sam to najmanje očekivala, nametne se mojoj duši prisutnost Presvete Djevice i u trenu se oslobodih mučna pritiska. V. V. — 47.

Odijeljenost od stvorova..., poniženje duše za pasivnog čišćenja

— ...duša se osjeća pokvarena, zločinačka, nakazna, jezovita, odvratna svima i sebi; bezdani ponor zlobe i potpuni nered, mrska Bogu i neugodna stvorovima te preko mjere vrijedna da je svi proklinju, gaze i preziru. Satrta teretom te spoznaje, izričitim i intimnim osjećajem svoje nedostojnosti, zlobe i grijeha, silazi s mjesta koje je do tada prisvajala u vlastitoj spoznaji nadahnutoj ohološću, u svom sebeljublju i u cijeni što su o njoj imali stvorovi. Spušta se strmoglavljena na dno svoga ništa i grijeha i tu se smiješta da živi u žalosnoj stvarnosti onoga što jest i vrijedi po Božjoj procjeni.

To spuštanje duše u stvarnost njezinog ništa i grijeha pretvara pustinju u podzemni zatvor ili spilju gdje leži siromašica kao otuđena i izbačena iz sebe prevarom koju trpi u vezi s vlastitom zaslugom i pojmom koji je o sebi imala.

Kako ta duša, koja se osjeća čistom zlobom, da je zavrijedila hiljadu paklova, da je meta Božje srdžbe i centar prezira stvorova, zbog toga što se tako pravedno smjestila pod noge ili kao ispod svoju stvorova, kada saobraća s njima i bori se protiv privrženosti i poštovanja što osjećaju za nju, prima protivne utiske onima što ih proizvodi tama čistilica; milost je goni da se udaljava i povlači od stvorova, da ne ometaju i ne otežavaju izvrstan posao, što ona u njoj radi, izvlačeći je iz njezine sabranosti, dubokog poniženja i poništenja. T. — 49.

U kakvu je stanju duša za vrijeme pasivna čišćenja

— Uza sva trpljenja i nevolje, dosada spomenute, duša ljubi svog Boga većim žarom nego ikada; cijeni Ga beskrajno, toliko, da se osjeća sretnom što može Njemu služiti i vjeruje da je blažena makar joj ne daje drugu plaću za njezinu službu osim mučenje i sramotu. Usprkos toga i brižljivosti kojom nastoji počastiti njegovu dobrotu, Bog naš Gospodin pokazuje se ne samo da je ljut i da je zaboravio svoju

vjernu ljubiteljicu, nego izgleda da mu je odvratna njezina neslomiva ljubav i privrženost i pravi se kao da odbija usluge što mu čini. To se ponavlja iz dana u dan, iz mjeseca u mjesec, katkada čitavu godinu, a odbačenica, koja vidi da je tako prezrena i napuštena od Boga, cijeni ga i ljubi svaki dan i svaki sat sve većim žarom, a bez nade da Bog promijeni prema njoj vladanje, i još manje da nagradi usluge koje mu čini.

Đavao, koji ne poznaje tu čistu ljubav i divi se kako ta duša ustraje u ljubavi i službi svom Bogu koji je tjera kao da mu je odvratna, nagovara je da napusti svoje pobožne vježbe i da se prepusti ugodnom životu u vremenu, kad je već u vječnosti očekuju samo muke. Uvjerava je da ju je Bog ne samo prokleo osudom vječnog odbačenja i prepustio u njegove zločinačke ruke da je muči kako mu se sviđa, nego da ju je također zauvijek zaboravio i nikad se je neće sjetiti ni za minutu. Te i druge joj strahovite misli podmeće demon da je odvrati od služenja i ljubavi Bogu.

Obavljajući tu svetu službu, ona se ukopava u pravu poniznost, odricanje i prezir same sebe, i stječe tako neizrecivu čistoću ljubavi i nakane, da otada neće više biti sposobna tražiti sebe, svoju vlastitu slavu i sreću u svojim djelima, riječima, mislima i čuvstvima, nego sve će to učiniti iz čiste ljubavi prema Bogu... To je jedan od glavnih plodova pasivne milosti. T. bce — 50.

Rasvjetljenja i mističke milosti dok je razmatrala o Pohvalama sv. Franje

U tom razdoblju života običavala sam svaki dan sat i pol razmatrati pohvale što ih je u čast Bogu i Djevici sastavio naš Otac sv. Franjo, a koje se nalaze na početku našeg serafskorimskog brevijara. Vrijeme mi prolazilo sa dva ili tri stiha rečenih pohvala, i da ne mijenjam ure određene za posao, kad je prošao sat zadovoljila sam se da recitiram ili spominjem mišlju ostale stihove. To je razmatranje bilo za moju dušu preplodno, jer je to više bila kontemplacija nego razmatranje. Uzdizala sam se i uživala bo-

žanska saopćenja snagom rasvjetljenja što sam ih primala u njoj a odnosila se na božansko Biće i njegova svojstva te na Utjelovljenju Riječ.

Nazočnost mi se Boga Jednog i Trojnog te Isusova Čovještva nametala višnjim načinom u sjajnoj mističkoj visini i u isto vrijeme kao pred njihovim nogama prikazali mi se stvorovi nekim načinom što ga ne mogu razjasniti, razlijevajući oba viđenja oko mene neku nebesku atmosferu, koja me sjetila zemaljskog raja prije čovječjeg pada i blažene vječnosti, kojoj sam malo okusila sreću na korist svog duha. Svakoj pohvali koju sam davala Bogu i bezgrešnom Jaganjcu pridružila sam i pohvalu Djevici, svojoj slatkoj Vladarici, promatrajući neku Gospinu savršenost... V. ab — 55.

Pokore S. Anđele za vrijeme čišćenja

Spavala sam točno određeno vrijeme, ništa više. Zimi i ljeti oblačila sam istu odjeću i podnosila vrućinu i hladnoću, ne brinući se za olakšanje, prisiljavajući narav, tako da je lijevala suze od opore hladnoće, koja me toliko ranjavala da se činilo kao da me netko bode mačem. Moja je sobica sličila Betlehemskoj spilji po siromaštvu i zapuštenosti. Odricala sam se nužne hrane, zadavala si boli više puta na dan i druge žrtve koje su pomagale da iskustveno upoznam ono što su u Betlehemu trpjeli moji božanski Uzori. Čeznula sam za sudbinom prosjaka i željela kao oni prositi milostinju od vrata do vrata, primajući više prezira nego kruha, da nasljedujem poniznost i siromaštvo Isusa, Marije i Josipa i da zaslužim milost biti u njihovu društvu i kao četvrta osoba Svete Obitelji, a istovremeno njezina ropkinja. U želji da slijedim njihove boli i pokore, da stalno mislim na Muku, udarala sam se mnogo puta svaki dan, mlateći tijelo nekim lancem, tako da me je vrlo boljelo. V. — 56.

Kako je molitvom posvećivala posao

U vratarnici sam nastavljala razmatranje početo u sobici i radila ručni rad,. Ni s kim nisam govorila ni jednu jedinu riječ osim u istinitoj potrebi, nisam

dizala oči da vidim lice glavne vratarice. Utonula u razmatranje, mnogo puta nisam se brinula tko je u društvu druge redovnice, a kod toga me pomagao značaj glavne vratarice i Providnost koja je vodila događaje k svojim svetim ciljevima u vezi s mojim posvećivanjem.

Svi su samostanski uglovi bili za mene oratoriji, jer sam u svima molila, živjela sam u neprestanoj vezi s Presv. Djevicom i po Njoj s Bogom. Moja je ovisnost o Gospi bila tako potpuna, da sam čak i za razgovor zazivala Njenu pomoć...

U podne, povukavši se u sobicu, davala sam račun Gospi u obliku ispita savjesti i ispovijedi. Zatim sam razmišljala o Muci i završavala Križnim putem kroz dva sata, prateći to kakvom pokorom. Od dva do tri prisustvovala bih zajedničkim pobožnostima na koru. Od tri do pet i pol radila bih neki posao ponekad u vrtu. Iza toga do devet vršila bih neke pobožnosti i radila sa Zajednicom. U devet sam razmišljala o posljednjim stvarima, ispovjedila se Djevici kao u podne i predavala se snu, mišlju i srcem kod Boga i Presv. Djevice. V. — 63.

S kakvim je nutarnjim raspoloženjem čitala »Mistički Grad«

U bistrom i presjajnom ogledalu Djevičina života, tako kako ga opisuje časna Majka Agreda, vidjeh još jednom svoju niskost i upoznah zlobu i težinu svojih grijeha. Raskajana, oplakivah svoj prošli život, ne samo teške i lake grijehe, nego što nisam ljubila Boga od prvog časa svog života kao Presv. Djevicu, što sam rastepla vrijeme djetinjstva u ništavosti, jednom riječi, sve postupke protivne najvišoj Gospinoj savršenosti...

Imala sam o Djevici uzvišen pojam — iako mnogo niži od stvarnosti — i uvjerenje da je prava svetost i sreća u onom što je tražila i posjedovala Gospa. Dosta mi je bilo čuti da je Djevica mislila, ljubila ili željela ovu ili onu krepost ili čin, da tražim i obavljam to isto slijepom, žarkom i živom vjerom u dobrotu Gospina prosuđivanja. Videći, dakle, Djevicu tako zaljubljenu u Boga, kako je cijenila njegovu

dobrotu, poštivala Ga i slušala, morala sam osjećati isto, i ljubiti i cijeniti Boga u najviše mogućem stupnju... ugledajući se u Nju... V. — 67.

Prva objava Očinske ljubavi

S. Anđela čezne da bude sva Božja i On sav njezin. U tom smjeru idu sve njezine molitve, nastojanja i sile: ... — da moji roditelji znadu da u samostanu ne posjedujem Boga, da me naš Gospodin nije primio za svoju, da sam sama otkako se odijelih od njih te živim kao napuštena sirota, kako bi se žalostili i oplakivali moju nesreću? Pustili me ovamo misleći da će me Bog preuzeti, biti mi Otac..., a ovdje sam sama i nitko ne mari za mene...

...Moja se situacija otežala strahom da pripadam đavlu; zahvati me strahovita muka. Moleći pred Presvetim Očenaš... misleći kako ne mogu Boga više zvati Otac...: — Nisam u sebi završila zadnju riječ, kada Bog dopusti da Ga vidim Jednog i Trojnog u nekom svijetlom kraju ili božanskom obzorju što se rastvorilo mojem umnom pogledu. Vidjeh Ga kao i prije da se brine za sve duše osim moje, kao da ja ne postojim...

... — Divno. Smjesta se Bog naš Gospodin okrene licem prema meni — bio je okrenut leđima — i uprijevši u mene svoj božanski, očinski i pun ljubavi pogled, izrazi mi da jest; da je moj Otac, vrlo ljubak Otac, da me ljubi beskrajno više nego moji naravni roditelji, da čuva u svom srcu beskrajna blaga ljubavi i nježnosti za moju dušu... Odmah sam otrčala u sobicu da otkrijem Presv. Djevici primljeni dar...

Mistička žudnja da posjeduje Djevicu

...Jednog sam se dana osjećala raspaljenija ljubavlju prema Djevici i žarče čeznula da je posjedujem. Osjetih da sam obdarena Njezinom prisutnošću, i vidjeh kako Gospa posjeduje moju dušu i tijelo, kojega udovi i osjetila postaju kao sveti i Njezini. Istovremeno, počeh vidljivo osjećati nazočnost Djevice u dubini svoga bića. Trenutačno sam se osjećala potpuno sret[illegible] kao onaj koji je ima čitavu. T. — 72.

Mistička žudnja da posjeduje Boga

Za malo dana, kao da je Djevica bila raširila nutrinu moje duše da načini mjesto Bogu, osjetih se raspaljena božanskim žarom i čežnjom da Ga posjedujem kao svojeg, bolje rečeno, da osvojim i podložim Boga i učinim svojim.

Usprkos osjećaja vlastite niskosti i nedostojnosti, opijena ljubavlju, tražila sam Boga danju i noću i pitala za Nj Presv. Djevicu i molila je da Ga prisili da se preda mojoj duši. Rastužena sam trčala ljubiti Djevičine slike po samostanu, posebno one koje su prikazivale Gospu sa svojim Sinom na rukama, i molila Je da mi Ga preda, jer sam željela da Ga imam i da bude sav moj, kao što sam ja bila Božja... V. — 73.

Nesuzdržljiva nestrpljivost radi produljena čekanja

Nekog se dana Bog objavi mojoj duši u nekom mističkom kraju, uzvišenoj visini, u oznaci svoje moći kao božanska Sila, Svemogući, nepobjedivi Lav, koga nijedan stvor ne može podložiti; mnogo viši, mnogo uzvišeniji, beskrajno odličniji od svega što postoji izvan Njega. Dok sam se divila njegovoj neograničenoj veličini i moći, reče mi (jednostavnim i znakovitim pokretom), da će nekako pristati na moju molbu, jer nije volio da se preda meni — koja sam Mu bila nevjerna — i jer se Stvoritelj ne mora podvrgnuti molbi stvora, ni dopustiti da taj nadvlada Njegovu beskrajnu moć i da Ga nitko ne može obvezati da učini ono što ne želi On, Svemogući. Dok mi je označavao da se neće predati ni da će Ga itko prisiliti da se podvrgne, u dubini ili srcu Božjem čitala sam protivne osjećaje onima što ih je iznosio i jasno sam vidjela da je želio beskrajno žarko ispuniti moje čežnje za sjedinjenjem i da čeka Djevičino zauzimanje koja ima moć privoljeti Ga. Razumjeh, dakle, da me Bog šalje moliti da Djevica posreduje, jer Ona može da Ga skloni. Znala sam da me Djevica voli i da mi želi veća dobra nego ja sama, zato potrčah i bacih se pred Njene noge i poznavajući njenu svemogućnost nad Bogom, zamolih Je da posreduje i obveže Gospodina da se preda mojoj duši, jer ne mogu živjeti, a da Ga ne posjedujem u visokom stupnju što ga traži beskrajna praznina koju sam proživljavala.

Djevica mi dade razumjeti da ću uskoro postići milost koju tražim i da će ta biti veća od one koju sam mislila te da je moram zaslužiti poštujućom ljubavi i čežnjom...

.... Dani su mi, u čekanju, bili godine... — Na njezino čuđenje zašto Djevica odgađa, odgovore Anđeli da je čeka neko veliko trpljenje... Iza toga je slučajno (!) pročitala u nekoj knjizi kako je neka djevojka bila osuđena radi nevaljane ispovijedi. — Ja sam ispovjedila grijehe ispovjedniku, ali mu nisam otkrila svoj nutarnji život i pomislih da sam u smrtnom grijehu i da mi je zato Gospodin pokazao rečeni primjer. Uhvatila me užasna muka i odmah sam javila ispovjedniku, koji je kasnio pet dana.

Trpjela sam strašno. Ispovjednik nije dolazio. (Obratila se za pomoć i Apostolima.)

24. rujna, u najsnažnijim bolima..., bojeći se da ne izgubim glavu od čistog trpljenja, utekoh se Djevici, i kleknuvši pred sliku od Neprekidne pomoći, rekoh Gospi: Majko moja, ne mogu više trpjeti, pošaljite mi ispovjednika i istrgnite me iz tog jadnog stanja prije nego izgubim život ili razum. Odmah osjetih Njezinu prisutnost, i podignuta u Njenu blizinu čula sam da mi je rekla da će se slijedeći dan ispuniti moje čežnje za božanskim sjedinjenjem...

To, što sam jasno čula, dalo mi toliku snagu da sam željela trpjeti više i da se odgodi milost, tako bliza....

Slijedeći dan slavimo našu Gospu od Otkupa. Veselilo me što će se taj dan ispuniti moje žudnje i to baš na zagovor Gospe.... V. — 74. i — 75.

Kako se Bog predao Sestri Anđeli

— 25. rujna 1894. ustah u četiri ujutro da obavim svoje pobožnosti. Po običaju, u trenutku kad napustih postelju, kleknuh da se poklonim Djevici i u Njoj i s Njom Bogu. U taj se tren Bog Jedan i Trojni ob-

javi mojoj duši u sjaju svoje najviše Dobrote i Veličanstva, u prekrasnom obliku, nekako srodnom ljepoti ljudskoj, odnosno nadljudskoj, bolje reći, božanskoj. Primjećivala sam Sveto Čovještvo Riječi, ali tamna svjetlost što je okruživala Gospodina nije mi dozvoljavala da se zagledam u Njega ni u koju od Božanskih Osoba, nego sam gledala čitava Boga općim pojmom koji obuhvaća njegovo Božanstvo i Čovještvo. Usprkos božanske tame što je obavijala njegovo postojanje, vidjeh svog Boga sjajna u božanskoj slavi, veličanstvu, ljepoti i dobroti. Nije se prikazao u mističkom području — kao obično — nego u sobici kao meni na strani.

U objavljenju, lakim i ljupkim navještajem, reče mi ili označi da mi je On Otac, Majka, Zaručnik, najintimnije, najbliže i najljupkije biće moje duše. Da su tako intimne veze koje nas sjedinjuju, da u poređenju s njima odnosi poznati u svijetu, veze što sjedinjuju zaručnike i roditelje s djecom, jesu prava dijeljenja. Da nema među stvorovima povezanosti ni srodnosti koja izražava i može se usporediti s povezanošću koja postoji između Njega i moje siromašne duše. Tako to doživjeh, i s očitošću božanskog sjedinjenja, videći da je Bog sav moj i ja sva Njegova, ostadoh zapanjena.

Ali nije se zadovoljio da me počasti tako uzvišenim dostojanstvom i srećom što mi je dopuštalo ili donosilo srodstvo — premda bi to bio preobilan razlog da se moja duša održi u šutnji i divljenju — nego se, pošto mi otkrio što je u Sebi, to jest vrhovna Veličina, Najviše Dobro, i što je za mene i da je više sjedinjen sa mnom nego vlastita duša i život koji uživam, nagnuo dobrostivo i stao padati u mene, kao voda što se izlijeva, istovremeno se činilo da se bacio u moje naručje, kao što se otac baca u ono svoje kćerke, zaručnik u ono svoje zaručnice i dječa-čić u krilo svoje majke. Predao se mojoj duši bezuvjetno da raspolaže s Njim i da Ga uživa kako želi. Odmah uđoh u posjed Boga i ostah posjednuta Njim sa čudesnim učincima.

Ostadoh kao zapanjena zbog tako nečuvene blagonaklonosti. Usklіknuh usred zadivljenosti: Bože moj, Bože moj! zašto mi nisi otkrio svoju odluku da ćeš se predati mojoj niskosti na taj način, kada sam počela upotrebljavati svoje sposobnosti? Jer sigurna sam da bih Ti čitav svoj život bila vjerna i nikada Te ne bih uvrijedila. Naš mi Gospodin nježno i divnom dobrotom naloži šutnju govoreći da mu ne spominjem grijehe svog prošlog života, koje je već oprostio i zaboravio zauvijek, koji ne postoje. Dodao je i rekao: Tolika je slava koju mi je pribavilo tvoje predanje mojoj božanskoj ljubavi, tvoja vjernost i čista ljubav u vrijeme čišćenja, i zbog toga si zaslužila toliku milost u mojem božanskom mišljenju, da ne samo oprostih tvoje grijehe i ne vidim u tebi ljage ni nesavršenosti, nego si u mojim očima puna zasluga i vrlina i smatram te pravednom i svetom.

Nemoguće je opisati što sam osjećala videći da moj ljubljeni Bog nije pristao da Mu spominjem svoju sramotnu prošlost, i gledajući njegovo zadovoljstvo, jer vidjeh u njemu neograničenu ljubav koju mi iskazuje i da se njegova božanska volja u meni savršeno ispunja, jer nema ništa da mi predbacuje. Odmah, pošto se pokazao željan da mi posvjedoči svoju ljubav dijeleći mi nove darove, reče da zatražim neku milost i uvjeravao me da čineći to imat će veliko zadovoljstvo, jer je osjećao potrebu da me nagradi. Ostala sam tako savršeno odana u Njegovu volju i ljubila sam Ga tako čisto i nesebično, da nisam bila sposobna tražiti ni željeti ništa osim ispunjavanja Njegove volje i uvećavanja Njegove slave. Zato, računajući na svoju slabost i mogućnost novih grijeha i uvreda iza ovih upravo primljenih naklonosti, zamolih Ga, da me, ako predvidi da bih Mu bila nevjerna, makar samo jednom laganom pogreškom, istrgne iz tog života, jer bi bilo preneprаvedno za Njegovu dobrotu i prebolno za mene kada bih iza tolikih naklonosti imala nesreću počiniti najmanji grijeh ili nesavršenost. S užitkom primi Bog moju molbu, ali je samo djelomično odobri. Reče mi da nije prikladno da me tada odvoji od svijeta ni za njegovu slavu ni za moju sreću, jer mora ispuniti po-

sebne nakane u mojoj duši, u vezi sa svojom slavom, sa spasom duša i s mojim posvećivanjem. Da će mi udijeliti preobilnu milost da ne upadnem u grijeh, ali ako zalutam, usprkos pomoći i njegove najposebnije očinske pažnje, On će me progoniti svojom ljubavlju dok me ponovno ne podloži i dok ja sama ne nadoknadim Njemu nanesene uvrede i gubitke učinjene za vrijeme stranputice i da neće dozvoliti smrti da mi odnese život, dok ne postignem stupanj svetosti koji mi je odredio. Vidiš li prijateljstvo što ga uživaš sa mnom? — reče mi Gospodin —. Vidiš li povoljne uvjete za svoju dušu? Dakle, kojagod bila godina ili dan tvoje smrti, kada stigne smrtni čas, biti ćeš u istim ili boljim uvjetima, obećajem ti to, to sam čula i povjerovala i živim u toj vjeri.

Ne sjećam se kako je dugo trajalo božansko saopćenje, koje je ostavilo neizbrisive tragove, božanske, u mojoj siromašnoj duši, koja se toga sjeća s beskrajnom zahvalnošću i s odlukom vjernosti svom Bogu koji me toliko obdario. Duša mi je ostala uzdignuta u mističkom i uzvišenom području, prelijevajući se od sreće. Usprkos tome, kako sam bila osjetila prijašnjih dana potrebu općenite ispovijedi, poslah novu poruku ispovjedniku — koji je boravio u svojoj kući tako miran, jer mu nisu bili predali prvu poruku — i on dođe poslije podne. Učinila sam naumljenu ispovijed, i kod primanja odrješenja osjetila sam Isusovu prisutnost u osobi ispovjednika, koji je potvrdio generalno odrješenje mojih grijeha, i što mi je otkrio ujutro u vezi s dobrim stanjem moje savjesti. Poučen o tom što mi je otkrio Gospodin o vodstvu, ispovjednik se ponudio da me vodi, ali nije ispunio svoju riječ, barem ne onako kako je tražila moja duša i kako me uputio moj Bog. To je uzrokovalo nazadovanje koje ću spomenuti na svom mjestu. V. ab. cde — 76.

Opis stanja sjedinjenja iza predanja

Moje je običajno stanje, poslije predanja mog Boga, izgledalo nebesko, sudjelovanje u blaženosti Svetih; to što je uživala moja duša bilo je tako božansko, da kad ne bi to doživjela ne bih mogla za misliti tako velike sreće.

Moji su osjećaji i težnje bili tako visoki i božanski, tako različiti od onih što ih posjeduju duše u stanju obične milosti, da bih za razgovor s redovnicama, čak i najsvetijim u Zajednici, morala sići mnogo stupnjeva sa mističkog i uzvišenog kraja gdje sam boravila i prijeći neizmjeran bezdan što me dijelio od njih. Morala sam si prisvojiti način življenja zemaljskih stvorova, kojima, činilo se, običaje nisam poznavala kao da sam bila stvorena u nebu. Ali nisam zato vjerovala da sam bolja od njih, nego sam se smatrala nižom od svih, čak i od najvećih grešnika, jer je (to stanje) u meni proizvodilo poniznost i samoprezir, a poštivanje ostalih u božanskom sjedinjenju. Povrh toga posjedovala sam neku dječju prostodušnost, koja mi nije dopuštala ni o kome misliti zlo, premda sam vidjela izopačene savjesti nekih duša u ophođenju. Koliko sam veće bijede vidjela u nekoj duši, toliko je veća bila ljubav i poštivanje što sam osjećala za nju.

Činilo mi se da živim u nekom stanu blizu neba, u nekom predvorju mjesta gdje stanuje Isus u nebu. Njegovu sam prisutnost osjećala oko sebe i u sebi. Vidjela sam da se Presveta Božja volja ispunjava u meni savršeno, da sam odgovorila svim njezinim zahtjevima, da mi ništa ne prigovara, jer sam sada imala svu količinu milosti koju sam bila kadra primiti i da ni jedan jedini osjećaj u meni nije bio protivan Božjem htijenju. Vidjela sam da se savršeno slažem s Bogom u svom životu, djelovanju, bitku i osjećajima, a to podudaranje i savršeno ispunjavanje njegovih božanskih želja proizvodilo je u mojoj duši neki mir i blaženost tako nebeski, neizreciv, božanski, te mi se činilo da preduživam raj. Osjećala sam da me Bog jako ljubi i nagrađiva do krajnosti, tako da me učinio sudionicom — u mogućem obliku — svih milosti što ih daje Anđelima i Blaženima u nebu i stvorovima na zemlji; činilo mi se da je dopuštao da sudjelujem u svim njegovim vanjskim saopćenjima na neki način.

Svi su mi stvorovi govorili o Bogu kao Adamu u raju, i samo kad bih čula cvrkut neke ptičice ili zapazila treperenje lišća nekog drveta rastapala bih se od božanske ljubavi. Svijet se prikazivao mojem pogledu posve preobražen, sav prožet Bogom, i njegova je harmonija odjekivala u mojoj duši kao neizreciva glazba koja me prenosila u nepoznate nadnaravne predjele. Gledala sam sve stvari sa božanskog stajališta, osjećala sam veliku ljubav prema grešnicima koji žive daleko od Boga i žarku revnost da se spase.

Osjećala sam zapovjednu potrebu da podijelim s njima svoju sreću i željno bih išla tražiti ih gdjegod se nalazili, i do gostionica, da ih obratim i uzdignem do božanskog sjedinjenja da budu sretni kao ja. To mi se činilo lako jer sam ih smatrala dostojnijima od sebe Božje naklonosti. Mnogo sam puta govorila: — Ako je meni, koja sam tolika grešnica, Bog učinio te milosti i ljubi me takvim krajnostima, koliko će više njima, koji su mnogo bolji nego ja? — Imala sam majčinsko i sestrinsko srce za grešnike i za sve Adamove sinove koje sam gledala kao drugo ja, jer sam ih gledala i ljubila u Bogu gdje smo svi jedno. Tako sam to gledala i doživljavala.

Zbog toga i jer sam navikla saobraćati s Bogom od srca srcu, bez ikakvih pridržaja, nisam znala staviti granice ljubavi i povjerenju u svojim odnosima sa stvorovima i izazivala sam pažnju svojom priprostošću, božanskom i nadljudskom ljubavlju i bezazlenošću. Bez davanja računa i bez mogućnosti da se uzdržim, prodirala sam u svetište savijesti osoba s kojima sam bila u vezi, da pomognem njihove potrebe i otklonim zapreke koje su smetale Bogu da se njima saopći, i to sam činila tako da obdarene duše nisu to primijetile. Čuvala sam se u netaknutoj čistoći duše. Nisam pravila nikakve pogreške i obavljala sam kreposti u herojskom stupnju, zahvaljujući božanskom sjedinjenju. Radila sam u svemu najsavršenije i najugodnije Bogu kao naravno, iako sam to radila mnogo vremena..., ne sjećam se da sam počinila ikoju znatniju pogrešku otkako sam se vidjela podvrgnuta vlasti pročišćavajuće milosti, ili pasivna čišćenja. V. abcd — 77.

Bojazni koje su je navele da se odupre milosti i prouzročile nazadovanje

Osjećajući slatko i duboko čuvstvo trajnog posjedovanja Boga, živjela sam predana božanskoj volji, koja je vodila moju dušu. Savršeno ispunjavanje te volje bijaše moja najviša težnja. Ali, otprilike, za tri mjeseca, pošto sam bila uzdignuta na taj stupanj sjedinjenja, počeh se plašiti puta na koji me Bog uzdigao, onog životnog sjedinjenja s Bogom, tako uzvišena i nadnaravna. Razlog je tome strahu bio što je volja Božja sasvim upila moj duh i uzdigla me u nepoznate predjele gdje se činilo da sam sa vlašću nad sobom izgubila ljudski razum i razboritost, te kako su me već dulje vremena redovnice promatrale sa izvjesnim poštovanjem, uplaših se da ću u svojim odnosima s njima učiniti netaktičnosti, gonjena žestinom ljubavi što je gorjela u mojoj duši i svojim žarom za slavom Božjom i spasom bližnjega.

Od straha da se ne otkrije moj unutarnji život bila sam prisiljena ostati u sobi sve slobodno vrijeme i videći da moj nadnaravan život zahvaća beskrajne razmjere te da jedva shvaćam što se radi i događa oko mene, poraste moj strah, i prije nego pobudim pažnju Zajednice vanjskim postupcima i ludostima — sudeći ljudski — saobraćajući sa strankama u govornici, kad bi me tamo pozvala poslušnost, odlučih oprijeti se duhu koji me vodio, neka se ne dogodi — rekoh — da vanjski postupci koji su me dotada plašili i uzrokovali crvenilo i stid, pošto me navedu u taštinu, da postanem ohola te se zauvijek upropastim, kao što su se upropastili mnogi drugi.

Upozorujem da me kao nedavno zavjetovanu mnogo dirnuo primjer nekog redovnika, što čitah u kronici Reda, koji bijaše mnogo odlikovan od Boga, kako je otpao i umro obješen. Uzrok je njegova pada bila oholost, odnosno naduvenost što ga je poštivao Rimski Papa. Živ me utisak tog primjera tjerao da se bojim izvanrednosti kao opasne za svoju poniznost; i premda se tada nisam bila uzoholila zbog poštovanja što mi ga iskazivala Zajednica, nego sam

trpjela i ponizivala se, ipak sam se plašila mogućnosti da se promijenim u svojoj slabosti te upadnem u lucifersku oholost. Počela sam, stoga, da se opirem duhu koji me vodio stavljajući granice milosti. U trenutku kada sam počela stavljati zapreke Božjem djelovanju pridržavajući dio volje, stala sam postepeno silaziti sa onog životna sjedinjenja.

Priznajem da sam se morala mnogo prisiljavati da se usprotivim milosti, jer sam živo željela ispuniti volju Boga, kome obećah da ću se bezuvjetno prepustiti njegovu božansku htijenju čim budem imala duhovnog vođu koji bi me vješto vodio i nastojao da me sačuva svjesnu moje niskosti i grijeha usred ljudskih pohvala, ako bi želio da me podvrgne toj kušnji. Osim toga, bio je potreban vođa mojim vanjskim djelima obzirom na stvorove, jer u onom stanju jednostavnosti, bezazlenosti i žarke bratske ljubavi, činilo se da bih učinila gluposti i vidljive nerazboritosti bez savjeta dobra upravitelja...

Kada počeh silaziti sa visine božanskog sjedinjenja, pokaže mi se naš Gospodin Bog kao rastužen zbog mojeg odvajanja, i nastavih gledajući Ga u istoj tuzi, dok nisam došla u stanje skoro obična života kojim sam živjela poslije svog spuštanja.

... V., abcde — 78.

PUT RASVJETLJENJA

PUT RASVJETLJENJA (1895 — 1911)

PRATI ISUSA U OTAJSTVIMA NJEGOVA ZEMALJSKOG ŽIVOTA

Osjeća Božju prisutnost po mističkoj milosti

Kada sam se spustila sa božanskog sjedinjenja ili zbiljskog iskustva dara Mudrosti koji me priljubio Bogu i držao s Njim sjedinjenu, počela sam živo osjećati stvarnu prisutnost Božanstva neprestano i svuda, iako ne uvijek na istom stupnju. Tu je prisutnost ili davanje svoje Dobrote mojoj duši kao živu nazočnu stvarnost Bog pratio ponekad posebnim rasvjetljenjima i darovima izvanredna značaja, i dok sam uživala te naklonosti, a jednako posjete Isusa i Marije, ćutjela sam se sretna kao onaj koji sve ima. Ali u času kada se prekinula božanska struja i prestao se osjećati njezin utjecaj, nastala je u meni pustoš i osamljenost. V. — 83.

Oštre grižnje savjesti radi počinjenih pogrešaka

Ta su se uživanja izmjenjivala sa trpljenjima što su ih uzrokovale moje pogreške uz misao da sam uvrijedila Boga i da su prekinute intimne veze s Njim, svaki puta kad sam učinila neku pogrešku, makar bila neka nehotimična nesavršenost. U tom razdoblju

nisam živjela tako odijeljena od stvorova kao prije niti me odvajao od njih ponor... Osjećala sam se sama, odijeljena od njih, ali poslovne sam veze obavljala bez prijašnjih poteškoća kada se za to pružila prilika. Radi toga, jer sam u poslovima s ljudima ili u saobraćaju s redovnicama učinila neke lake pogreške da im se dopadnem ili učinim neko dobro, te su mi pogreške te nemogućnost izvršavati kreposti u herojskom stupnju, redovito, kako sam to činila u prijašnjem stanju, prouzročile teška uznemirenja. Bilo je to stoga što sam vjerovala da je u mojoj moći ukloniti se potpuno grijehu, ostvariti sve što želim služeći Bogu i vršiti kreposti u običnom stanju onako savršeno kako sam običavala kada mi je davao izvanredne milosti. V. — 85.

Kristova otajstva obnavljana u Misi

Nekog dana kad su zvonili na Misu u crkvi sv. Pavla, vidjeh otvoreno nebo i Isusa kako se sprema da siđe u tu crkvu, gdje iza toga vidjeh ponavljanje otajstava Utjelovljenja, Rođenja, Života, Muke i Smrti Spasiteljeve, na tajanstven način sa bitnom spoznajom Utjelovljene Riječi u Sakramentu. Njezinu sam prisutnost uživala vrlo živo više mjeseci, a njezin je utjecaj trajao dvije ili tri godine; radi toga kad sam slušala zvoniti na Misu, rastapala sam se od sreće. V. — 87.

U rujnu 1985. preseliše se sve redovnice sa S. Sorazu u samostan Isusa - Marije u istom mjestu radi oštećenja vlastitog od nevremena. Ondje su ostale tri godine...

Opisuje ponovno slabljenje duh. života na novom mjestu

... Redoviti ispovjednik nikako nije poznavao darove što sam primila od Boga ni moj poziv na svetost i zato me savjetovao da se u svemu uskladim sa životom drugih redovnica u novom samostanu i upravo to mi je škodilo... baš radi mog posebnog poziva na svetost. V. — 90.

U kratko vrijeme mog boravka ondje postala sam mlaka redovnica, bez duše, bez srca, bez nutarnjeg života. Redovnica ropkinja stvorova, koja, potpuno raskinuvši prijašnje intimne veze s Bogom, živjela sam samo zato da se dopadnem Sestrama i gubim vrijeme u razgovorima, na veliku štetu svoje duše... Izgubih duh siromaštva, poniznosti i mrtvenja u koji me uveo Bog, Presv. Djevica i naš Otac sv. Franjo... Činilo mi se da sam u onoj svetoj kući tri godine proživjela u neprestanom griješenju, osim malo vremena provedena u društvu Presv. Djevice koju sam ljubila cijelim srcem...

... Imala sam velike grižnje savjesti i držala sam da me Bog napustio, jer sam se protivila Njegovim nakanama da me posveti... Izgledalo mi kao da svaki sat čujem Gospodina ponavljati izreku: — Ili ćeš biti velika svetica, ili najpokvarenija osoba. Ući ćeš u nebo s mnogim dušama ili se nećeš spasiti. Za te nema srednjeg puta. Ne pokušavaj živjeti kao jedna od mnogih, zadovoljna običnom stegom, jer nećeš ustrajati... Vapila sam u svom trpljenju Gospodinu da mi pošalje Oca iz našeg Reda te me oslobodi muka što su u tišini žderale moju dušu, spominjući se sretne prošlosti, svoje gluposti i ludosti što sam prekinula veze s Bogom.... C. — 91.

Izvan Boga živjela sam umirući...

U to sam vrijeme neprestano proživljavala dar živog osjećanja stvarne prisutnosti Božanstva na svim stranama. Kušala sam to tako živo, da bih, kad me vjera ne bi to učila, to vjerovala i dala bih svoj život svjedočeći tu istinu što sam je vidljivo doživljavala. Božanska je prisutnost uvijek proizvodila u meni čudesne učinke, osobito kad bih se povukla u svoju sobicu...

Jedna je od mojih pobožnosti bila izliti svoju dušu u nazočnosti Božjoj, sa svojim brigama, potrebama i željama i predati se posve njegovu božansku htijenju. Druga, prisluškivati sladak sklad stvorova koji su mi govorili o Bogu i zajedno s njima hvaliti Ga. Treća, promatrati Boga u obliku nadahnutu božanskim otajstvima iz Vjerovanja i Vjerskih Članaka

i spajati to s Očenašem ili pohvalama što ih je iz-
govarao naš Otac sv. Franjo prije božanskog časoslo-
va, a nalaze se na početku našeg brevijara. Četvrta,
obavljati vjerske i kreposne čine što ih je Presv.
Djevica naučila Majku Agredu, a nalaze se u knjizi
1., glavi 21. »Mističkog Grada Božjeg«. U svakoj sam
pojedinoj od tih pobožnosti doživljavala izvjesno du-
hovno uzdignuće i sjedinjenje s Bogom i redovito
sam mnogo uživala, makar nisam odgovarala očito-
vanjima njegove neizmjerne ljubavi, jer On mi bi-
jaše središte: izvan Njega živjela sam umirući kao
riba izvan vode.

Sve sam ili skoro sve dane razmišljala nekoliko
časaka o smrtnim trenucima i u tom sam razmiš-
ljanju mnogo uživala i sjedinjavala se s Bogom. Neka
me tajna sila neprestano tjerala prema Bogu i priv-
lačila na potpuno predanje njegovoj presvetoj volji,
a kada sam se opirala, trpjela sam strahovito napre-
zanje. Smatrala sam da se nalazim u običnoj i zajed-
ničkoj milosti, i uprkos tome primjećivala sam raz-
mak koji me dijelio od redovnica s kojima sam živ-
jela, i da sam bliže Bogu nego njima, jače sjedinje-
na s Njim nego sa stvorovima. Željela sam smrt svo-
jim roditeljima i braći — da budu blizu meni ako
odgovara Božjoj slavi — ili sjedinjeni s mojom du-
šom u Bogu u kojem sam imala sve, jer bilo mi je
teško vidjeti ih u svijetu daleko od mene. Živjela
sam više u vječnosti nego u vremenu, više u Bogu
nego u sebi i gledala smrtnike kao daleko od sebe.
Mnogo sam molila za svijet i preporučivala Bogu sve
potrebe koje bih upoznala, naročito one na umoru,
utamničene i mladež u trci za svjetskim isprazno-
stima. Posebno sam štovala Presv. Srce Isusovo i
obavljala različite pobožnosti njemu u čast...

Jednog dana, u trijemu blizu vratarnice, Gospo-
din se udostojao da me obdari nekim općim nejas-
nim znanjem o svojoj beskrajnoj dobroti i nesebič-
noj ljubavi. Ne mogu razjasniti što je to bilo, ali
sam doživjela nešto veoma božansko i shvatila neiz-
mjernu ljubav Boga Oca prema ljudskom rodu, koja
Ga potakla da nam preda svog božanskog Sina u otaj-

stvu Utjelovljenja. Ta je spoznaja ostavila neizbrisi-
ve tragove u mojoj duši, a od tih je jedan bio du-
boka zahvalnost za dobročinstvo Utjelovljenja koju
počeh iskazivati Bogu u ime svih Adamovih sinova...
V. — 93.

Zapovjedna potreba nasljedovati Isusa

Osjećala sam vruću želju da obnovim u svojoj
duši život Boga postala Čovjekom, da učinim sve što
sam čula i čitala u svetim Evanđeljima da je bio uči-
nio Isus u svom smrtnom životu, da postim kao On,
bdijem, spavam, oblačim se, molim i ljubim kao Isus,
i da trpim ono što je On trpio, i to sam tako željela
da mi je nemogućnost ponoviti to proizvela veliku
prisilu i jad. Ne slijedeći Isusa mučila sam se, kao
da sam izvan svog središta, i kao za nesreću nisam
Ga mogla slijediti u mnogim stvarima, trpjela sam
radi toga neizrecivo, toliko, da kad bih mogla izabrati
između života u svijetu prepunom duhovnih uživanja,
ali bez nasljedovanja Isusa, ili u paklu, mučeći se,
ali ispunjavajući svoju žarku žudnju da Ga slijedim,
izabrala bih ovo a pustila ono, makar bih zaslužila
istu zaslugu i nagradu kao trpeći u paklu: tako je
velika bila moja čežnja i potreba da nasljedujem
Isusa...

Željela sam oblačiti kao Isus samo jednu tuniku.
Nastojala sam nositi što manje rublja, ali često mi
to nije uspijevalo zbog redovnica koje su to gledale
sa drugog stajališta, a nisu poznavale osjećaje koji
su pokretali moju dušu. I to mi bila muka. Željela
sam probdjeti noći u molitvi kao Isus i spavati kao
On, izvan postelje, na tvrdoj zemlji ili klupi. Uspje-
valo je dan dva, a onda bih oboljela... Bila sam pri-
siljena spavati na postelji, a to mi je donosilo veliko
razočaranje i grižnju savjesti..

Međutim, najviše sam trpjela u jelu. Htjela sam
postiti kao Isus, a moja mi dužnost pjevačice nalaga-
la da se dobro hranim, jer u protivnom nisam mog-
la pjevati niti ispunjavati dužnosti svoga posla. Mo-
lila sam Gospodina za milost da pjevam, a da što ma-
nje jedem... Nije me uslišio..., a nije se ni vrije-

đao kada sam se brinula za tijelo... To mogu razumjeti samo duše pozvane neodoljivom silom da najsavršenije nasljeduju Isusa kao što bijeśe moja u to vrijeme. V. abc — 96.

Otkriva Evanđelje i učinke njegova čitanja

... Željela sam upoznati sve što je Isus učinio za svog smrtnog života i čitati sv. Pismo, osobito Izaijina i Jeremijina proroštva. Nisam znala da su u sv. Evanđelju zabilježena Isusova djela niti da postoji knjiga Evanđelja na narodnom jeziku.

Poslije pola godine provedene u samostanu **Isus - Marija,** pomažući jednog dana sestri knjižnjičarki porazmjestiti neke knjige, opazih jednu u mekom uvezu. Zapitah kakva je to knjiga, a ona mi odgovori da je sv. Evanđelje. Nije moguće iskazati radost što je oćutjeh doznavši to. Činilo mi se da sam pronašla blago neprocjenjive vrijednosti i s njim sve što sam mogla željeti na tom svijetu. Pitala sam Sestru da li bi bilo nezgodno da mi dade rečenu knjigu na čitanje, i kad mi je rekla da ne bi, zatražih je. Svršivši posao, odoh u sobu sa svojim sv. Evanđeljem puna veselja radi sretna nalaza. Isto bješe sa čitanjem sv. Evanđelja što je ostavilo moj razum obuzet nekim božanskim pojmom,a taj pojam nije bio drugo nego Bog Čovjek u divnom obliku. Činilo mi se da vidim Isusa u dobi od tridesetak godina, kao sjajno biće nadljudske ljepote, prekrasno, prijazno, boje užarena željeza kao da mu je tijelo bilo oblikovano od vatre. Ta je božanska slika ostala kao utisnuta u moj razum i zbog toga od tada, na koru, u sobi i bilo gdje se nalazila, činilo se da vidim Isusa, ali živa, ne kao naslikana.

S tim gledanjem Bogo-Čovjeka čitala sam sv. Evanđelje, i kako razjasniti učinke što ih je u meni proizvelo čitanje? Činilo mi se da vidim Isusa govoriti i raditi sve što sam čitala u sv. Evanđelju o Njemu i da Ga vidim razgovarati s ljudima na zemlji tako prijazno i nježno, tako prostodušno i dobrostivo. Ja koja sam Ga toliko cijenila i imala o njegovoj beskrajnoj dobroti i odličnosti tako uzvišenu

ideju — iako prenisku obzirom na ono što je u stvarnosti — ostajala sam kao zapanjena i nisam prestajala ponavljati sa sve većim divljenjem: Nikada ne bih vjerovala ni mogla pomisliti da bi se jedan Bog tako ponašao sa ljudskim sinovima da to nisam vidjela u vašem svetom Evanđelju. Kako sam mogla ja vjerovati da se Bog beskrajan, neizreciv, udostojao prijateljski razgovarati s ljudima i družiti se s njima, ako sam držala da je već to čin beskrajne susretljivosti što se bavio s nama kao Stvoritelj i Spasitelj, ali iz daleka, ne prekoračivši beskrajan ponor koji Ga dijeli od njegovih stvorova... I taj Bog postaje Čovjek..., vlada se kao jedan od nas, toliko prostodušno i prijazno! Kolike dobrote, Bože moj, kolike ljubavi, koliko krajne susretljivosti i poniznosti. V. abc — 97.

Govor stvorova uzdiže je Bogu

23. lipnja 1898, u tri ujutro, probudi me pjev jedne prepelice. Isto bješe čuti taj pjev i uzdizanje mog duha Bogu promatranjem djela stvaranja; toj se pohvalnoj himni pridružih da hvalim i blagosivam Stvoritelja. Bilo je vrijeme kada mi stvorenje nije govorilo niti me uzdizalo Bogu, i videći se iznova nagrađena od Gospodina tim govorom ljubavi kojim su mi stvorovi govorili, osjetih se sretnom i morala sam to biti, jer mi je odsada sve govorilo o Bogu i uzdizalo k Njemu, i samo kad bih čula mukanje neke krave ili lajanje psa, prenijela bih se u svijet duhova, u neki božanski kraj, gdje sve bijaše red i harmonija, i samo je postojao Bog kao Stvoritelj i Uzdržavatelj, oživljujući stvorove i primajući dar hvale i zahvalnosti od njih. V. — 98.

Uzgajanje cvijeća

Zahvaljujući tom daru, počeh promatrati prirodu, da bolje čujem pohvale što ih Bogu daje stvorenje i da se pridružim sveopćoj himni stvorova, ali nisam zato napuštala svoje veze s Isusom u Sakramentu ni našom Bezgrješnom Majkom. Iz istog razloga zavoljeh uzgajanje cvijeća i posvetih mu slobodno vrije-

me. Odabrah komad zemlje u vrtu da ga uzgajam u nakani da me ono nadahnjuje u hvaljenju i blagoslivljanju Boga. Prije sađenja posvetih ga i prikazah Gospodinu, a s komadom zemlje posvetih čitavu svoju dušu, moleći Ga da je primi. Izlila sam na nj dosta blagoslovljene vode i posvetila na svoj način. Učinivši to, počela sam raditi, prekapajući zemlju i sadeći cvijeće pomoću i suradnjom jedne sestre.

Najprije u rasadniku, sadeći ljubice, ruže, ljiljane i krinove, ne gledajući na vrijeme, bili smo u lipnju. Bila sam nestrpljiva da vidim svoj vrt kako cvate da se nadahnjujem u njem i nisam mogla čekati ni samo jedan mjesec. Puna vjere i pouzdanja u Boga blagoslovih biljčice prije stavljanja u zemlju da se ne osuše i tako je uspjelo. Zasadih u vrt ljubice, ruže, krinove, ljiljane, jasmine, divlje kokotiće, klinčiće, maćuhice, nevene, gospodinove krunice, suncokrete, karanfile, tratinčice i mirisave biljke, a na jednoj strani vrta, odijeljeno na kratkoj razdaljini, zasadih jednu smokvu, i na drugoj jedan trs. U trsu sam promatrala Isusa, kome sam se nastojala priljubiti kao loza da živim od njegova života i donosim svete plodove. U smokvi sam promatrala svoju slabu dušu, nestalnu i neprestano izloženu nepogodama, ali zelenu i bujnu, obećavajući Gospodinu slatke i ukusne plodove kreposti. V. ab — 99.

Iskustvena spoznaja otajstava Isusova života

... Na neprestane i žarke molbe duše nebeskom Ocu da joj udijeli svoga Sina..., Otac joj daje bitnu (sržnu, izdašnu) spoznaju (noticia sustancial) istog Jedinorođenog postala Čovjekom, da ga ima i osjeća kao prisutna u otajstvima njegova smrtna života...

Postigavši tu milost, duša obdarena sržnom spoznajom Utjelovljene Riječi i njenih misterija, prati Je korak po korak tijekom njezina smrtna života od Utjelovljenja, do Uzlaska, nastojeći obnoviti u sebi misterije i kreposti što ih promatra daleko savršenije nego prije. Ponire u svetište bezgrješne i pobožanstvenjene Kristove duše, i kako je sposobnost duše u tom razdoblju veća i čudesno se svaki dan proširuje, a da ne gubi s vida Isusova vanjska djela, promatra njegova nutarnja djelovanja i raspoloženja, naročito njegovu neizmjernu i vječnu ljubav ljudskom rodu. To joj otkriva sam Spasitelj. Osim Boga Otkupitelja, Uzora i posrednika, duša gleda u Isusu svojeg Oca, Majku, Brata i Zaručnika, a osobito božanskog Ljubitelja, beskrajno i strastveno zaljubljena u duše, koje želi za sebe u stupnju nadahnute ljubavi i poštovanja... Toj želji odgovara duša, brigom da suoblikuje svoj život Isusovu do najmanjih pojedinosti, i ako koji put nemarna, ili pobijeđena napašću, odnosno vlastitom slabošću to ne učini, gorko oplakuje svoju slabost i nebrigu, a njezina je ljubav natjera da to popravi dvostrukim žarom i plemenitošću. T. c. — 102.

Poznavanje i ljubav Isusa kao posljedica promatranja njegovih otajstava

Taj put da slijedi Isusa ne ponavlja duša dvaput ni stoput, nego više, mnogo više, katkada, na hiljade puta, sa sve većim zanosom, sabirući obilne plodove svetosti sa vidljivim napredovanjem u spoznaji i ljubavi prema Isusu, koji se otkriva duši, traži je i prati svaki puta sve jasnije. Otkriva joj svoje kreposti i savršenosti, i postepeno skrivene tajne svojeg božanskog života, dok joj napokon, našavši je sposobnu, ne objavi sebe u dvostrukoj naravi i u sjaju svoje božanske Dobrote i Stvarnosti, prema riječi: — Tko mene ljubi, ljubit će ga moj Otac i ja ću ga ljubiti i objavit mu se. T. — 103.

Najviše voli promatrati Muku

...Osobitu pažnju poklanja Njegovu životu trpljenja, onom što je Isus trpio iznutra i izvana..., osobito u svojoj Muci. Taj se život trpljenja otkriva postupno, koliko upoznaje, toliko sudjeluje i poistovjetuje se s Isusom... sve tjesnije i neraskidljivije... Uranja u Njegovo Srce i gleda što je trpjelo od božanske pravednosti i ljudske nezahvalnosti... T. — 104.

Bl. Djevica mistički prisutna

Bila sam nadarena najvišim općenitim znanjem o Presv. Djevici, i njegovom sam snagom primjećivala Gospinu prisutnost u nekom kraju presjajna i uzvišena svjetla, vrsti neba, kao Majku Božju i Vladaricu neba i zemlje. Svojim umom sam je gledala i shvaćala vrlo uzvišenu, neizrecivu, svetu, gotovo božansku, neshvatljivu anđelima i ljudima, ali nisam mogla razlikovati nijednu posebnu savršenost ni povlasticu, izvan njezine vladalačke ljepote i veličanstva, a i to sam shvaćala nejasno radi izvanrednog sjaja mjesta gdje se otkrivao božanski oblak koji je ovijaše. Kao na njezinoj strani primjećivala sam prisutnost Presv. Trojstva, kojeg sam isto tako malo mogla razlučivati, jer se pokazivalo kroz neko mračno svjetlo. Jednako sam hvatala prisutnost svetih Anđela koji okružuju Djevičino prijestolje, čudesno prijaznih, ljupkih i poniznih. Njihov broj, neizbrojiv, i svi kao upijeni u Boga i Gospu, promatrajući zadivljeno njihove božanske odnose. Tu sam spoznaju uživala redovito i njom promatrala Djevicu u tom obliku jednako redovito, i iskazivala Joj svoje poštivanje svaki puta sve savršenije.

Često sam prolazno uživala prisutnost Djevice kao u krilu Božjem, ili ne znam kako da kažem, kada sam se klanjala Božanstvu ili se Ono nametnulo mojoj duši kao živa prisutna stvarnost u mom stanu. Drugi sam puta uživala prisutnost Boga u Gospi kao da Ga je Ona obuhvaćala svojim krilom. U tom sam slučaju promatrala Gospu kao neko svjetlo beskrajno razliveno po svim stvorovima, slika duhovnog svijeta ili nebeskog raja. Duša mi je gorjela od ljubavi Presvetoj Djevici, i u žaru za njezinom slavom hodala sam kao luda samostanom mnoge noći zovući sve stvorove da hvale Mariju, i s njima sam tražila Gospu među smrtnicima kao Kraljevi Mudraci Djetešce Boga, govoreći: Gdje je Majka Kraljica mojeg srca? Vidite da dolazi na svijet da razdijeli među smrtnike božansko blago što ga Bog pohranio u njene ruke. Idimo, trčimo Njoj u susret pjevajući i veseleći se, jer Ona je naš život, naš savjet, naša nada, naše sve,

jer za nju će biti Bog sve, sve naše. Kada sam tako tražila Djevicu, činilo mi se da me prate Anđeli sa glazbalima, violinama..., i pomažu me svojim neizrecivim zvukovima veličati Božansku Gospu. V. ab — 105.

Svršetak 19. i početak 20. stoljeća

...Provele smo gotovo cijelu noć pred Isusom u Presv. Sakramentu i Bl. Djevicom, sada moleći, sada pjevajući. Što se mene tiče, nisam znala kakav blagdan slavim, jer, činilo mi se da sam u isto vrijeme pred prijestoljem Bezgrješne Djevice u nebu gdje sam Je promatrala, i u Svetohraništu sa Isusom, više sa uzvišenom Djevicom u Njenoj svetoj slici **Napuljska**, pred kojom sam proklečala cijelu noć, budući da se nisam mogla odijeliti od Nje...

Zahvaljujući izvjesnom duhu prosne i zagovorne molitve koji je zaokupio te noći moju dušu, upravila sam mnoge i žarke molbe Bogu i Presvetoj Djevici, u korist ljudskog roda, Svete Crkve, svoje Zajednice, duša u Čistilištu i Anđela i Blaženih u nebu, moleći za njih mnogo stupnjeva dodatne slave, osobito za one koji su u svijetu bili pobožni Presv. Djevici, te Joj iskazivali posebne usluge, kao Scot, Pio IX, Majka Marija Agredska. Ako sam ikoji dan iskusila istinu da Duh Sveti moli u nama i za nas neizrecivim uzdisajima, vjerujem da je to bila posljednja noć devetnaestoga stoljeća i prve ure dvadesetog, jer ne bjeh ja, nego Bog koji je oblikovao prošnje upravljene Njemu samom one noći neuništivih uspomena, u korist svega stvorenja, jer nije bilo nikoga ni na nebu ni na zemlji za koga se nisam zanimala, tražeći lijek potrebama ili moleći posebne milosti i stupnjeve dodatne slave.

Prve dane dvadesetog vijeka provedoh kao blagdan Bezgrješnog Začeća, kao da bi bio 8. prosinca, dugujući bez sumnje to svojoj duši uronuloj u misao da slavi Djevicu u ime svih kršćana koji su pripadali devetnaestome i pripadat će dvadesetom stoljeću, postavši jeka njihovih osjećaja i privrženosti, više zanosa i ljubavi Anđela i Blaženih a i samog Boga Jednog i Trojnog, što ih osjećaju prema božanskoj Gospi...

Korizmena čuvstva

Kada se bližilo vrijeme Muke, svake sam godine bila obdarena izvanrednom sabranošću i uzdignućem duha. Neka me božanska moć priljubila mojem trpećem Bogočovjeku i provodila sam dva ili tri, ponekad sedam tjedana sva u Isusu, daleko od stvorova i sebe same. Ta je sabranost i poistovjećivanje sa Isusom koji trpi, bila svake godine sve savršenija, a božanski je utjecaj djelovao snažnije... Toliko sam bila uronjena u boli Isusove, duboko potresena, puna sućuti..., da nisam mogla sudjelovati na radostima Uskrsnuća..., nisam mogla izmijeniti utiske unatoč golemim naporima da se saglasim sa sv. Liturgijom... V. hij, a — 110 i 111.

Veze sa sv. Anđelima

Od svog sam djetinjstva najsrdačnije štovala svojeg Anđela Čuvara, kojeg sam zazivala mnogo puta svakodnevno velikom vjerom i pobožnošću. Kasnije naučih od svojih ljubljenih roditelja ljubiti i preporučivati se Arkanđelu sv. Mihaelu, i kada se posvetih duhovnom životu bila sam nadahnuta da se preporučim devet korovima Anđela kojima sam u čast molila devet Slavaocu, najviše svetim Arkanđelima Gabrijelu i Rafaelu. Posljednje godine provedene u svijetu osjetih se pozvana na izvijesnu intimnost s anđeoskim duhovima, a da nisam razumjela narav i cilj poziva, samo sam osjećala mnogo ljubavi i zanosa za njih. Začeh misao da stupim u srodstvo s Anđelima, nazvavši se u Redu imenom Sestra Marija od Anđela, što sam i učinila na dan kada sam obukla habit. Mnogo sam ih ljubila i oduševljavala se na njihov spomen, ali ne sjećam se da sam živjela intimno s njima nadnaravnom vezom, sve do treće ili četvrte godine svog ulaska u Red, kada su se počeli otkrivati mojoj duši anđeoski duhovi u mojim vezama sa Presv. Djevicom.

Gledala sam ih ushićene od ljubavi i divljenja promatrajući sada Gospine savršenosti, sada Njenu suradnju s milošću i Njene božanske odnose s Bogom

i Njegovim Jedinorođenim postalim Čovjekom. Odmah su se, približivši se više mojoj duši, pokazali kao uzori da se nadahnem na njima u svojim odnosima s Bogom i Presv. Djevicom, raspaljeni božanskim ognjem, otkrivajući u svojem ponašanju duboko časćenje i neizmjerno poštivanje što ga osjećaju za mojeg Boga i Njegovu Presv. Majku. Zatim, kao pratioci u mojem progonu i pomoćnici u visokom pothvatu ljubiti i slaviti moje uzvišene Ljubavi na nebu Isusa i Mariju, u otajstvima njihovog smrtnog života i u Svetoj Euharistiji. Gdjegod sam promatrala Isusa i Mariju, uvijek sam ih gledala okružene čudesnim mnoštvom Anđela, uključivši i Kalvariju, koja mi se pokazivala napučena nebeskim duhovima, kao zrak atomima. Jednom vidjeh arkanđela Gabrijela u tolikoj ljepoti i veličanstvu, da je izgledao kao drugi Isus Krist, što me je mnogo zadivilo. Mnogo sam puta vidjela ili doživjela* — ne znam kako da kažem — prisutnost svog Anđela Čuvara i drugih Anđela u svojoj sobi, koji su se nametnuli mojoj duši kao sudjelovanje na Božjoj svetosti i veličanstvu, tolikom veličinom i veličanstvom, da su izgledali božanski, a u isto vrijeme veoma ponizni i prijazni.

Anđeoske su me objave uzdizale Bogu i upravo to ističem o vezi s njima — da sam mnogo napredovala u spoznaji i ljubavi prema Bogu, Utjelovljenoj Riječi i Prečistoj Djevici.

Predstavljali se mojoj duši kao uzori postavljeni od Boga da se povedem za njima, ravnajući svoje ponašanje prema njihovu; da me uče kao učitelji zakone božanske ljubavi i da me odgoje prema anđeoskom životu i navikama i uzdignu u anđeosku vrstu; više kao odgojitelji, branitelji i posebni zaštitnici. Toliko bijaše moje poštivanje i smjernost prema njima, da sam u njihovoj prisutnosti željela ostati prostrta na zemlji u položaju klanjanja. Učinci što ih je proizvodio osjećaj njihove prisutnosti bili su divni, jer osjećati nazočnost anđela i pasti na koljena kao ražarena božanskom ljubavi, bilo je sve jedno, i osje-

* čisto duhovno

ćati takve čežnje — biti sveta i slaviti Boga, jer se činilo da se preko njega objavio sam Bog mojoj duši i dao mi svoju božansku ljubav.

Željela sam biti kao oni, sveta, anđeoska, božanska, kao što je božanski predmet u kojeg su, po mojem viđenju, kontemplacijom bili kao uronjeni i ushićeni od ljubavi. Što će biti Bog? pitala sam se mnogo puta, kada se otkrio mojoj duši neki anđeo, gledajući učinke koje mi je njegova prisutnost uzrokovala, i uvjerila sam se da bi se, kada bi mogli vidjeti rečene anđele, nevjernici i grešnici što žive u svijetu, svi osjetili zapaljeni ljubavlju Bogu i zemlja bi se pretvorila u nebo. Zato sam vidjela u anđelima toliku poniznost i svetost, tako duboko poštivanje i smjernost prema Bogu i tako raspaljenu i čistu ljubav te revnost za njegovu slavu i ljubav prema ljudima, jer su stvorovi Božji koji očituju neizmjernu dobrotu i odličnost Stvoritelja kome služe i klanjaju se. Kada sam se gledala obdarena anđeoskim viđenjima, pitala sam se, tko ne ljubi Boga, Boga tako ljubljena od anđela? Nemoguće je da ima na svijetu stvor koji Ga ne ljubi i ne raspali se u božanske plamenove i ne radi da se posveti, ako upozna osjećaje što ih kriju ti blaženi duhovi.

Promotrite kako je velika odličnost anđela: neki se dan objavio mojoj duši anđeo na mjestu dalekom od Španjolske, kao jako daleko od mene, i činilo se da ga kao ja mogu vidjeti svi zemaljski stanovnici, jer je imao neku vrstu neizmjernosti, te je izgledalo da ispunja sav svijet i da se uzdigao nad samo nebo, a da nije prestao biti na zemlji. I ako je tako velika izvrsnost i veličanstvo anđela, nije manja njegova dobrota, zbog toga ponavljam, da je njegova prisutnost proizvodila u mojoj duši čudesne učinke. S ugodnošću bih izložila prirodu svojih veza s anđelima, ali ne mogu to izraziti, jer je to umna veza veoma duhovna i uzvišena. Nisu se oni objavljivali mojoj duši u ljudskom obliku, nego kao odsjevi Boga i Njegova Jedinorođenca postala Čovjekom, kao duhovi puni milosti i svetosti, prečisti, nevidljivi, čisti um i ljubav, koji se mogu vidjeti samo vrškom uma ili razuma,

ako se očituju kakvi jesu, bez vanjskih oblika; i moja veza s njima bila je vrlo duhovna i uzvišena, ne usmena kako se pripovijeda da su je imale neke svete duše. V. a-e, — 113.

Veze s Isusom u Presv. Sakramentu

Živjela sam tijelom u samostanu ili na koru, ali duša mi je boravila s Isusom u dnu Svetišta, sva zauzeta promatranjem njegove božanske Ljepote, i u ljubljenju njegove beskrajne Dobrote koju sam poznavala iskustvom, jer sam uživala učinke njegove božanske dobrote i nježnosti. Kakva ljepota Njegova tako božanska! kakva dobrota, kakva nježnost, kakva prijaznost tako bajna! Tako se božanski lijep otkrivao mojoj duši Bog Učovječen, čovjek Bog — koji prebiva zatvoren u Svetištu, skriven zastorima Hostije — i rasipavao mi tolika milovanja, da nisam znala što učiniti da uzvratim njegovoj nježnosti i ljubavi, ni trenutak se nisam mogla od njega odijeliti. Želeći odgovoriti njegovim ljubeznostima, prikazivala sam se i predavala Isusu u Sakramentu, sada kao dragocjen cvijet presađen u mistički cvijetnjak Svetišta za istog božanskog Gospodina da osvježava njegov pogled i njuh ljepotom i mirisom kreposti što sam ih vršila njemu u čast; sada kao ljupka golubica i samotna grlica, da ga pratim, tješim u bolima i usrećim u Svetoj Euharistiji. Predavala sam se također njegovoj svetoj ljubavi i službi kao Anđeo čuvar, da ga čuvam u Svetištu, da budem počasna straža sa anđeoskim duhovima koji ga prate u svim svetištima svijeta a posebno u našoj crkvi. V. — 114.

Bila je cvijet što čuva svoj miris samo za Boga

Moji su naravni roditelji poznavali samo moju vanjsku povijest; moja im je nutarnjost bila potpuno nepoznata. Moje su me Sestre poznavale malo više, ali nikada nisu prodrle u svetište moje duše i mojih veza s Bogom. Jednako ni Službenici Božji, kojima sam saopćivala samo ono neophodno za stanje moje savjesti, kada sam ispovijedala svoje pogreške. Sami Bog bijaše do tada moj Savjetnik i Vođa, moj Otac,

Majka, Providnost i Zaštita, Svjedok mojih nutarnjih poslova, jedini Prijatelj i Pouzdanik, Dobrotvor i Anđeo čuvar. Sasvim sam zapustila stvorove, njihovu pomoć..., bila sam predmet posebne Božje ljubavi... i sjedinjenja...

Smatrala sam se skupocjenim poljskim cvijetom, ljiljanom dolina..., što raste u samotnoj dolini, u šutnji i samoći u najdubljem zaboravu i napuštanju od smrtnika... Vi (Isus u Sakramentu) ste mi sve u toj tajinstvenoj i samotnoj krajini nadnaravna života, predajem se Vama bez pridržaja..., za vrijeme i vječnost. V. — 115.

Veze s Anđelima Svetišta

Nije duša moja uživala samo prisutnost Učovječene Riječi u Svetištu nego i društvo i pratnju anđeoskih duhova koji okružuju posvećeni ciborij. Njihovu sam prisutnost primjećivala i živo osjećala. Živjela sam u prijateljstvu s njima i ophodila s povjerenjem punim poštovanja, kao sa braćom i pouzdanicima. Kada sam dolazila na kor, klanjala sam se Isusu i njegovoj božanskoj Majci živom vjerom. Odmah sam pozdravljala Anđele, zahvaljivala na štovanju što su ga iskazivali Gospodinu u mojoj odsutnosti i kao nagradu, tražila sam za njih mnogo stupnjeva dodatne slave. Iznosila im svoj položaj, svoje planove, svoje želje da slavim svog Boga u Sakramentu i Kraljicu Vladaricu i svoju ništavost i nedostojnost i molila ih da me prilagode na izravnu vezu sa božanskim Sinom i Majkom Djevicom i pomognu da ih častim kako zaslužuju. Svojom mudrošću da zamijene neznanje, svojom moći moju ništavost, svojom dobrotom i vrlinama moju duhovnu golotinju i siromaštvo. Neka se zanimaju za mene i budu posrednici u mojim odnosima s Isusom i Marijom, da mi uvijek budu blagi i skloni te mi pribave toliko milosti, da se na izlasku iz kora vidim i osjetim vidljivo promijenjena, sva u Isusu i da Isus i Marija ostanu okruženi mnogim i novim stupnjevima slave pribavljenim mojim uslugama dok sam na koru.

Odmah, poistovjetovana s Anđelima, ili združena s njima, prikazivala sam se Isusu u Sakramentu, klanjala Mu se ljubavlju i poštovanjem, promatrala otajstva koja mi je nadahnjivao, čuvala Mu počasnu stražu, razgovarala s Njim prijateljski, govorila da me uzdigne u svoju intimnost. U svojem saobraćaju s Isusom i Marijom uvijek bila združena sa svetim Anđelima i s njima obavljala sve vjerske i kreposne čine. Kada je stizala ura da izađem s kora, stupala sam u izravnu vezu s njima, da im zahvalim za zaštitu i pruženu pomoć, otkrivala im svoje osjećaje što se moram udaljiti od prisutnosti njihova i mojeg Boga i molila ih da mu to povjere da Ga ljube i prate u moje ime, i da me odande, tj. iz Svetišta slijede i prate svojom ljubavlju i zaštitom za vrijeme ura koje sam posvećivala ispunjavanju svojih dužnosti i pomoći svojim potrebama koje su me od njih otkidale, i da ne dopuste da jedna duša, tolika njihova prijateljica, pogriješi, nego da me prate posebnim pomoćima, da uvijek i u svemu radim po Bogu; kao što bi radio bilo koji od njih kada bi me zamijenio u ispunjavanju mojih dužnosti i vanjskih veza. Puna sam tih osjećaja izlazila iz kora, ostavljajući svoje srce u Svetištu, pred Isusovim nogama, kojeg sam molila da zadrži moj duh kraj sebe. Gospodin je tako učinio, jer gdjegod sam bila, osjećala sam utjecaj svog Boga u Sakramentu i saobraćala s njim kroz zidove koji su nas dijelili. Postojala je nevidljiva i tajanstvena struja od Svetohraništa do moje duše, preko koje bijah u vezi s Isusom i Marijom i s Anđelima koje sam ostavljala u crkvi.

Svaki dan, svakih petnaest minuta slala sam im poruke po svojem Anđelu čuvaru kojeg sam molila da ode u Svetohranište pohoditi u svoje i moje ime te iskazati počast mojim vrhovnim ljubavima i da mi donese novosti od njih i od moje braće — Anđela — da im kaže s moje strane da žarko čeznem da stigne čas da pođem k njima i da me međutim blagoslove... Kada sam promatrala Isusa na Kalvariji, na nebu ili u otajstvima njegova smrtna života, isto kao u Svetohraništu, primjećivala sam da je okružen čudesnim mnoštvom Anđela, s kojima sam se klanjala i častila Ga svaki put savršenije, uslijed pomoći pružene od visokih duhova. Osim toga, kako sam živjela

sakramentalnim životom, sve počasti koje sam iskazivala Utjelovljenu Bogu, u otajstvima njegova smrtna života ili na nebu, pojačavala sam istom Isusu u Sakramentu u našoj crkvi i u svim svetohraništima katoličkog svijeta; Njemu sam se obraćala s Anđelima koji ga prate u svakom hramu. Mnogo sam ljubila sve Anđele, ali naročito one koji služe Isusu i prate ga u svetoj Euharistiji, s kim su me povezivale intimne veze. Kada sam bila na koru, predstavljala sam si da vidim svog Anđela čuvara, koji je, kako sam predstavljala, došao sa mnom da me prati i pomogne ispuniti moje dužnosti. Zamjećivala sam ga kraj sebe i iza sebe jako zadovoljna i prijazna i toliko cijenila njegovu službu da sam bila sva zadivljena. Čula sam ga govoriti da mu je Isus predao i preporučio moju dušu posebnim i najvišim zanimanjem, i zbog toga i jer je gledao đavla zainteresirana za moju propast i u nastojanju da postavi zamke na moj put, brinuo se da me prati, da bdije i brižljivo vodi kako sam vidjela. Ta spoznaja i očitost ljubavi i brige mog Anđela čuvara ushićivala me, bolje reći, povećavala ljubav koju sam osjećala za nj ...

U koru, u sobi, u hodnicima i vrtu, u svako vrijeme i na svakom mjestu, skoro sam uvijek bila obdarena osjećajem prisutnosti svog Anđela čuvara, od kojeg sam primala zanimljive upute i pouke da ravnam svojim vladanjem. Govorio mi da si predstavim kao da sam ja jedna od tolikih Anđela čuvara koje je Naš Gospodin odredio da čuvaju duše, brane Crkvu Katoličku, štite kraljevstva i pokrajine ..., da drže počasnu stražu Isusu u Sakramentu, i u toj misli — da nastojim živjeti kao oni, istovremeno na nebu i na zemlji, svojim mislima i svojim srcem usredotočena na Boga, upijena u promatranje Njega koliko dopusti ljudska slabost, da se u isto vrijeme posvetim službi bližnjega, te izvršavam svoje vanjske ili materijalne obveze, gledajući sve u Bogu kako to gledaju anđeli.

Neka nastojim reproducirati u svom životu njegov anđeoski i nebeski život, njegove vrline i savršenosti, osjećaje i težnje, njegovu čednost, čistoću, poniznost, dobrotvornu ljubav, nevidljivost — pomoću

odjeljivanja i osamljivanja, sve one kreposti što sam ih vidjela i čula od njih u njihovim čestim prikazivanjima. U svojim odnosima s Bogom, s bližnjima i sa samom sobom da se nastojim ponašati kao ljudski stvor, kome je Bog udijelio povlasticu živjeti u nebu ili biti uzdignut do Njega, tada kada sam počela upotrebljavati razum i koji je povjeren Anđelima da ga uče, jer sam u izvjesnom smislu uživala tu povlasticu. Istinito je da sam uživala srodnu povlasticu, jer mi je Bog udijelio posebnu milost jedne duhovnosti vrlo rijetke za moje sposobnosti, prijateljstvo i učiteljstvo Anđela, koji su prema meni vršili službu učitelja, kao da su me htjeli odgojiti po svojim anđeoskim zakonima. Govorio mi također da izbjegavam sve ono što bi bilo protiv plemenitosti i dostojanstva Anđela, kojima me bio pridružio Gospodin, da ih ne ozloglasim svojim nesavršenim postupcima, jer duša povjerena učiteljstvu i upravi anđela i koja živi u tolikoj prisnosti s njima, ne može se ponašati zlo a da ne nanese nepravdu njima, koji su se toliko brinuli za moj odgoj i sipali tako izvanredne darove.

U sobi, u blagovaonici, u vrtu, i kada sam bila radi obaveza u društvu svojih Sestara, moj me Anđeo čuvar učio kako da se ponašam u svojim odnosima s Bogom, sa redovnicama i sa samom sobom. Ispunivši svoje dužnosti, koje su uzrokovale moj izlazak iz kora ili iz sobe, odmah bi me, snažnim poticajima, prisiljavao da se povučem u samoću Svetišta ili sobice, proizvodeći mi jak nemir, kada sam iz ljudskog obzira ili bilo kojeg drugog razloga otezala bijeg ili se zabavljala s redovnicama, bez prave potrebe. Kada sam se vraćala na kor, činilo se da Anđeli koji služe Isusu u našem Svetohraništu, sjajni od radosti, dolaze mi u susret i uhvativši moju dušu, vode me u Svetohranište neizrecivom ljubavlju i zadovoljstvom što me iznova vide u svom društvu. U dnu Svetohraništa, ničice pred Isusovim nogama, klanjah mu se, i uzevši za svjedoke svog Anđela čuvara, prisutnost Anđela Svetohraništa i Bezgrješne Marije moje uzvišene Majke, koje sam postavila Odvjetnicima i posrednicima pred Gospodinom, polagala sam račun Isusu o svemu što sam bila izvršila ili propustila izvan

kora, zahvaljujući na božanskim pomoćima i darovima što ih je On dao i moleći oproštenje svih pogrešaka..., obećavajući popravak..., duhovno se pričestih... V. a-c, — 116.

Čudesna aktivnost njezine duše pod mističkom milošću

Kako sam neprestano živjela u jednom nadnaravnom i božanskom svijetu u kojem, zbog čudesne aktivnosti duše, dani izgledaju godine a godine stoljeća, i radi mnogoga što se uživa, mjeseci minute, smućujem se, i miješam jedne godine s drugima, jer mi sve izgledaju jedan dan tako kao vječan, na taj način da ako se spominjem ili usredotočim na svoje odnose s Presv. Djevicom, čini se da sam živjela jednim životom barem od sto godina ako ne i više s tom božanskom Gospođom, zbog mnogog što sam uživala i služila Njoj. Ako mislim na Isusa u Sakramentu ili na samog Isusa u bilo kojoj epizodi Njegova života, čini mi se isto tako, iz jednostavna razloga, što sam Ga u svim zgodama Njegova života gledala, toliko razgovarala i primila tolike milosti te se čini da sam živjela s Isusom mnogo godina u jaslicama, mnogo u Nazaretu, mnogo u pustinji i tako na svim ostalim mjestima gdje se uprisutnio u mojoj duši, tako da je to bila divota i čudo Božanske dobrote vidjeti način kojim me Gospodin obasuo sa bezbroj mjesta ili pod mnogo i različitih oblika kroz mnogo godina, dok me nije smjestio gdje jesam, u Boga. C. (Pismo 21. 4. 1912.) — 118.

Ima li dvije duše?

Kako da se razjasni trpjeti toliko koliko sam ja trpjela sa svojim primjećivanjem ili istinom da sam u grijehu, lišena Boga i njegove milosti, i toliko uživati u isto vrijeme? Kako je moguće da živi duša sjedinjena s Bogom, primajući milosti i darove bez računa, i da u isto vrijeme trpi, plače i gleda se kao lišena Boga i njegove božanske milosti? Imam li ja dvije duše? Jer ako je samo jedna moja duša, ne mogu razjasniti to kako da imam u njoj tako protivne stvari kako sam vidjela i gledam. Zato se zbunjujem i ne znam što pisati ni što reći, jer ako gledam svoju dušu s jedne strane, vidim je kroz mnoga i duga razdoblja svog života trpjeti neizrecivo, kao da ništa nije bilo u njoj osim grijeha i trpljenja, a ako je gledam s druge strane, vidim je uživati i tako nadarenu od Boga da izgleda sveta, bolje reći, blažena duša, i sve u isto vrijeme. Što je to? Imam li ja dvije duše? C. 25. 4. 1912. — 119.

Ispovijed pred Isusom u Presv. Sakramentu

Sa puno zahvalnosti Gospodinovim nježnostima i kajanju za svoje grijehe, puna ljubavi i poštivanja, vjere i predanja, iznijela sam Isusu u Sakramentu posvjesni izvještaj svog života, otkako sam se rodila do onog trenutka, i predala mu svoju dušu takvu kakvu sam ja vidjela, zahvaćena nutarnjim osjećajem njegove božanske i stvarne prisutnosti u Euharistiji, čija je prisutnost bila za me očita radi posebnosti kojom se pokazao i uprisutnio u mojoj duši. Činilo mi se da gledam Isusa kako su ga gledali Apostoli za njegova smrtna života, i da je Isus pazio na me i slušao moju ispovijed kako je slušao ono što su mu govorili Apostoli. Svršivši ispovijed pravim kajanjem, mržnjom na svoje grijehe i odlukom popravka, umolih Isusa da mi oprosti sve moje zle postupke, zloporabu milosti, nedostatke u njegovoj službi; sve, sve što sam sagriješila i što bijaše za ukor pred njegovim božanskim očima i da me odriješi krivnje i kazne za njih radi svog ljubeznog i očinskog srca, radi svog svetog Utjelovljenja, života, muke, smrti... i po zaslugama i zagovoru svoje Bezgrešne Majke, Anđela i Svetaca. Tražila sam još da mi povrati haljinu nevinosti i da me ukrasi svojim božanskim krepostima i savršenostima. Ne vidjeh da me Isus vidljivo odriješio, bez sumnje, jer je to bio učinio po svojim Službenicima, ali sam vidljivo iskusila učinke njegova beskrajna milosrđa i božanskog posredovanja poslušnošću Ocu. Ne mogu izreći što sam osjećala te noći i slijedeće jutro za vrijeme Mise i Pričesti, ali uživala sam toliku bliskost sa svojim Utje-

lovljenim Bogom u Sakramentu, i ćutjela se toliko obasuta njegovom dobrotom kao, kako se činilo, nikad prije. Ponovno sam zadobila mir duše i ostala tako smirene savjesti kao da sam upravo primila sveto Krštenje. V. — 120.

Božanski zagrljaj i poljubac primljeni od Isusa
18. 3. 1902.

Istog dana 18. poslije podne, dok sam na koru sa Zajednicom molila božanski časoslov, činilo se da vidim kako Isus silazi s izvjesne visine, i kada se zaustavio na podu kora, približio se meni prijateljskom dobrotom i beskrajnom susretljivošću i božanski i tajinstveno me zagrlio i poljubio. Nemoguće je izraziti što sam osjećala onaj tren. Zagrljaj je označavao uzajamno sjedinjenje i posjedovanje, a srdačan poljubac beskrajnu ljubav koju mi iskaza moj Bogočovjek, božansko oduševljenje i poštovanje što je osjećao za moju dušu kao Otac i Zaručnik. Shvatila sam narav Isusove dobrote, kako beskrajno teži da se saopći dušama i da mu je drago i ugodno vidjeti moju u stanju da joj se povjeri.

Razumjela sam da me primio pod svoju zaštitu i upravu, kako sam Ga bila molila, i dao svoju kraljevsku riječ da će se brinuti za mene, bdjeti nad mojim ponašanjem i vršiti službu duhovnog Vođe, dok budem sama i dok ne nađem njegova Službenika koji bude poznavao moje dužnosti i namjere te se zanimao za me.... Ostala sam zadivljena i zapanjena... videći da sam predmet tolike i posebne ljubavi Isusove i da je toliko zadovoljan sa mnom... V. — 121.

Različiti način mističkih saopćivanja

Od dvadeset duša koje slijede isti put i primile su isti poziv te iste milosti, jednoj, drugoj, trećoj ili četvrtoj, Bog se saopćava usred božanskog svjetla ili jasnoće kao usred bijela dana; drugom manjem broju preko sjena, a ostalima u tminama. Prve poznaju narav saopćenja što primaju i mogu točno odrediti djelovanja milosti u najsitnije potankosti, jer se odrazuju u nižem dijelu božanska saopćenja koja imaju

mjesto u višem dijelu duha. Druge imaju nejasno poznavanje darova kojima ih obasipa Gospodin, ali uživaju njihove učinke i čuvaju tragove utisnute u njih božanskom prisutnošću u istom stupnju kao prve. Treće primaju Boga u sumraku i božanskoj tami koja ima nešto neizrecivo, kao sam Bog koji ih dariva svojom prisutnošću. Osjećaju Gospodinov prolaz kroz svoju dušu, shvaćaju da ih ljubi i da se njima saopćava, uživaju njegove poklone i učinke što ih u njima izvodi milost istom očitošću kao prve i druge; ali ne poznaju narav saopćenja što su ga primile, jer se dogodilo u sumraku bez odraza na niži dio.

Nekim se dušama Bog saopćava na sva tri rečena načina i ne u različitim razdobljima života ili stupnju savršenosti, nego u istom stanju, jer se radi o darovima iste kakvoće. Ta različitost postupka sa Božje strane stvara nevažne razlike među dušama jednako ljubljenim i obdarenim Njegovom darežljivošću, razlike koje uočavaju osobe s kojima su u vezi, koje, ako nemaju iskustva s Božjim putevima, oblikuju i iznose pogrešne sudove o zasluzi svetosti istih. Prosuđuju Božja djela po vanjštini, po nevažnim pojavama što vide na njima, i više no jednom, od dvije duše koje su primile iste milosti, obje jednako svete i izuzetne, jednu poređuju sa Svecem, ili Sveticom, koga smatraju većim pred Bogom, a drugu trpaju u obične pobožnike. Razlog je njihova prezira za ovu, a poštivanja za onu, odraz i nevidljivost saopćivanja što primaju. Ništa nije nepromišljenije i nepravednije Bogu nego ti sudovi i procjene obična neznalice, koji drsko prisvaja pravo suditi izabrane i mjeriti svetost po vanjskim nevažnostima...

... Bog je sakriveni Bog i ljubitelj tajnosti, koji ne otkriva svoje intimne odnose sa svetim dušama bez posebnih razloga, koji su u vezi s njegovom slavom i društvenim dobrom... Možemo bez straha vjerovati da se golemoj većini duša saopćava tajno u tminama duha i svršava otajstva ljubavi... Ako Gospodin vidi da će objava posebnih milosti koristiti drugim dušama, daje svojim miljenicima rasvjetljenje, savjet,... mogućnost da upoznaju vrijednost Njego-

vih darova, da saopće duh. vođi i pod njegovim vodstvom iznesu na javu za posvećivanje drugih... T. a-d. — 122.

U Otajstvima Kristovim promatra prisutnost Božanstva.

... U kontemplaciji otajstava Muke, duša promatra Isusa ili gleda u Njemu njegovu dvostruku narav, Boga privezana uz patnje i duboku utučenost pobožanstvena Čovjeka koji trpi i umire za otkup ljudskog roda, isključivši u izvjesnom smislu prvu i treću Osobu Trojstva, koje joj se otkrivaju izvan vlasti trpljenja ili udaljene od trpećeg Čovještva Riječi. Preko Svete Čovječje naravi što trpi na Kalvariji promatra svojstva Boga, osobito čistoću, svetost, nesebičnu ljubav, božansku pravednost i milosrđe. Radi živosti kojom shvaća prisutnost svog Boga koji je utjelovljen i trpi, duša se osjeća prožeta bolju i ljubavlju te okružena božanski tužnom atmosferom sudjeluje na boli i ljubavi što grade njegovu bolnu povijest. Dok sudjeluje na Isusovu životu boli i ljubavi, uživa i počiva, jer više voli trpljenje, nego božanske darove i poklone i vidljivo napreduje u savršenstvu i sjedinjenju s Kristom. T. c — 128.

Utjelovljenje, djelo Božje ljubavi

U tom mi se otajstvu činilo da vidim kako se Bog spušta s neba na zemlju u svojstvu ljubavi, kao beskrajan vulkan ognja, da se raspe u duše koje vjeruju u Isusa Krista. U istom sam neizrecivom misteriju gledala kako se uspostavlja mir između Boga i ljudi, sjedinjava nebo i zemlja, povezuju Anđeli i ljudi. U Počovječenu sam Bogu gledala ostvarenu tajnu zatvorenu u Jakovljevim ljestvama, jer mi se u svetom Kristovom Čovještvu činilo da vidim božanske ljestve ili stazu, koje se od zemlje dižu do najvišeg neba, do Božanstva i po kojima silaze Anđeli na svijet, i sam Bog do niskosti čovjeka da razgovara sa prognanim Adamovim sinovima, da se uzdignu prema nebu i u Nj smjeste svoj život, postavši posvojeni sinovi i braća Utjelovljene Riječi, samo uz taj napor

da prionu uz tu Utjelovljenu Riječ, u kojoj se nebo sjedinjava sa zemljom a zemlja s nebom, Bog s čovjekom a čovjek s Bogom. V. — 129.

Bog je prisiljava da se podvrgne duhovnom vodstvu

Jednog dana, kada sam izlazila iz blagovaonice od doručka, na velikoj udaljenosti prema istoku, otvori se horizont svjetlosti mojem umnom pogledu, gdje opazih svog Boga Duha Svetog tajinstveno ogrnuta u neku vrstu prozirne magle. U tom trenu kad me zahvatilo božansko viđenje, Gospodin se počeo spuštati prema meni vrtoglavom stazom. Razumjeh da je želio nametnuti mi svoju volju u vezi sa duhovnim vodstvom što sam ja odbijala iz rečenih razloga i počela sam bježati od njega zbog nepremostivih zapreka na koje sam nailazila da se otkrijem Božjim službenicima jasno i točno kako je tražio i dvostruko zbog osobe koju mi označi. Trčeći pobjegoh u sobu i ulazeći u nju, Duh Sveti, koji je trčao brže nego ja — iako je dolazio izdaleka — dostigne me i snažno zaposjedne moju dušu. Pala sam na koljena i rekla u Njegovoj prisutnosti: — učinit ću što mi naređuješ, Bože moj, ali imaj samilosti sa mnom —. Pomozi mojoj slabosti da nadvladam teškoće koje susrećem da se otkrijem vođi, željela sam reći. Sva sam se predala Gospodinovoj volji; ali kako se nisam žurila da izvršim njegov nalog, mislila sam čekati priliku da govorim o stvari osobi koju je, kako sam čula, izabrao sam Bog. V. — 130.

Muke što se nije prepustila vodstvu

Misleći da će me Bog kazniti kaznom svoje odsutnosti, često sam išla pred Djevičine noge, pripovijedala joj i ponavljala tijek svojih trpljenja, strahove što sam ih trpjela za vrijeme kušnje, za izbivanje mojeg Vrhovnog Dobra. Povjeravala Joj svoj strah djetinjom prostodušnošću i molila Je da me štiti u tjeskobi što je prijetila mojoj duši, sve sam to očekivala od Njezine majčinske ljubavi i zaštite. Strepila sam gdje nisam imala radi čega strepiti i vrlo sam pazila

da ne počinim nikakvu pogrešku ni nesavršenost, kao da je Gospodin čekao neku moju nesmotrenost da me napusti. To sam se bojala više nego pakla i više u to vrijeme, pošto sam živjela s Njim u prijateljstvu cijelu godinu u nadi da više neću trpjeti nikakvu napuštenost.

Ali je Gospodin bio odredio da moja duša ima trpjeti nova mučenja. 10. prosinca, kada sam išla spavati. Naš Gospodin, koji se već mnogo godina pokazivao vrlo prijazan, ljubak i zadovoljan, kao da ništa nije imao da mi predbaci, pokaže se mojoj duši lica ozbiljna, stroga, nezadovoljan sa mnom. Pokazao mi uzrok svog nezadovoljstva a to je bilo zadržavanje u ispunjenju zapovijedi obzirom na vodstvo. Rekao mi, ako je ne izvršim, da će me zauvijek napustiti.

Razumjela sam da zbog mojeg odlaganja ispuniti taj nalog trpi Zajednica, jer njegovo Veličanstvo nije željelo da mi povjeri dužnost Poglavarice dok nemam duh. vođe, te ako Ga ne poslušam, morat ću odgovarati pred njegovim sudom radi pogrešaka što ih počiniše različite stranke na koje se dijelila Zajednica. Nemoguće je opisati bolan utisak što ga je proizvelo to znanje i prijetnja da će me Bog vječno napustiti. Toliko je veće bilo moje iznenađenje videći nezadovoljna svog Boga koliko sam Ga više gledala cijelu godinu veoma zadovoljna i vrlo sklona da me dariva. Videći Ga ljuta i da mi pripisuje trpljenja i pogreške Zajednice kad sam mislila da je zadovoljan i da mi ništa nema predbaciti, sasvim sam se zbunila i željela sam smetena i preplašena pobjeći iz Božje prisutnosti.

Željela sam pretvoriti se u ništa, umrijeti u tijelu i duši, jer bilo mi je nemoguće živjeti vidjevši svog Boga nezadovoljna, i da je on dozvolio da se pretvorim u ništa, bila bih to gledala kao veliko dobročinstvo, veće nego mi je mogao učiniti onom zgodom. Srušila se duhovna zgrada podignuta u mojoj duši — barem po mojem mišljenju — ja sam sama pograbila temelje i sravnila ih, držeći da je moja duhovnost maštanje i tlapnja, gledajući tužbu ili zlovolju što ju je protiv mene imao Gospodin. Spustih se u bezdan ponor svog zločinačkog ništa, i nezadovoljna s tim trudila sam se spustiti u pakao, gdje sam željela smjestiti se zauvijek i na najniže mjesto. Strašno sam trpjela što nisam to postigla. Sva je moja težnja bila da se vidim pod nogama đavola da ispaštam svoje grijehe.

U času kad me je vidio poništenu u vlastitoj spoznaji i podložnosti njegovoj volji, Naš je Gospodin promijenio izgled i počeo se pokazivati zadovoljan i sklon mojoj duši, ali ja se nisam povjeravala u vanjštinu, nego sam mislila — da kao što mi bješe sakrio nezadovoljstvo koje će prouzročiti moje odlaganje u vrijeme utjehe i prijateljstva što je prethodilo objavi njegove strogosti, da mi skriva tada drugu ljutinu i zlovolju koje će mi kasnije otkriti. Da se ne izložim trpljenju druge prevare ili bolna iznenađenja, nisam se htjela povjeriti u vidljivo zadovoljstvo što ga pokazao Gospodin, niti se prepustiti njegovoj milosrdnoj ljubavi, nego sam zahtijevala kaznu i tražila njegovo strogo lice u onom što mi je htio nadahnuti za kasnije. Htjela sam upoznati što je Bog mislio i osjećao protiv mene, sve njegove tužbe i nezadovoljstva koje sam Mu prouzročila i što mi uistinu nije objavio, ispitivala sam dubine svoje duše da vidim što bijaše u meni protivno njegovoj Dobroti.

... Sve mi je izgledalo grijeh. Činilo se da nisam učinila ništa u svom životu osim pustoš ..., da sam svima uzrokovala velike štete i htjela sam pobjeći negdje ..., da više ne škodim. Tome se još pridružio strah da mi Bog želi povjeriti službu Poglavarice, da pokaže svijetu moju ništavost i mržnju prema meni, jer je slao nesreće bez broja i kažnjavao nevine redovnice i osvećivao na njima moje grijehe. Dva sam mjeseca trpjela tu strašnu muku. Bila je najbolnija od svih što sam ih trpjela tokom svoga života. V. b-f. — 131.

Kakvo je duhovno stanje uživala kad su je izabrali za glavaricu

Vidjela sam se okružena anđeoskom atmosferom, kao stavljena u neki mistički kraj, naseljen Anđelima i predana njima na brigu. U tom stanju nisam izrav-

no saobraćala s Bogom ni s Djevicom, nego preko svetih Anđela koji su se objavljivali kao produženje Božjih kreposti i savršenstava. Preko njih sam primala sva Božja saopćenja. Odmah sam bila uzdignuta do veće intimnosti sa Presv. Djevicom bez štete na vezu s Anđelima, i konačno sam, preko Presv. Djevice, bila dignuta do višeg stupnja sjedinjenja s Bogom Jednim i Trojnim te u intimnije i prijateljskije ophođenje s Njim. V. — 133.

Milost Presv. Isusova Srca kad je iznijela prvi put duh. vođi nutarnji život

Osjećala sam se praćena i okružena Svetim Srcem Isusovim danju i noću i na svakom mjestu. Sada sam Ga osjećala kraj sebe, sada se činilo da Ga vidim kako mi dolazi u susret kad sam prolazila spavaonicama, duhovno ili nevidljivo, nije bilo tjelesno viđenje. U svojim sam se mislima, riječima i poslovima osjećala jednako posjećivana od Isusa, koji se objavljivao sa otvorenim Srcem jako prijaznim i ljupkim, kao Bog ljubav. Što je ovo? — pitala sam zadivljena. Što sam učinila da me toliko miluješ? gdje sam? Isus me uvjeravao govoreći: Učinila si što si govorila da te toliko stajalo (iznijela intimni život novom vođi) ... V. — 135.

Preokret reda u njezinu odnosu s Marijom

Unaprijed — kao do sada — pripadat ćeš nama; ali će se izmijeniti red u našim odnosima, jer nećeš nalaziti Sina u Majci, nego Majku u Sinu koji će se očitovati tvojoj duši u različitim fazama svog života i upiti tvoj um i srce, tako da nećeš moći paziti stran predmet; a Mene, njegovu Majku i svoju, od koje se ne možeš raskinuti, vidjet ćeš preko njegovih kreposti i ja ću se veseliti božanskim strujama koje će On saopćivati tvojoj duši, pratit ću ih izljevima svoje ljubavi. — Knjižica o Mariji, — 136.

Božanstvo u obliku trpljenja

Sredinom studenog 1905, Bog naš Gospodin, ili božansko Biće kojega sam prisutnost osjećala na jasan način na svakom mjestu i koji se pokazivao kao Bog beskrajne Dobrote, slavan, preplavljen vlastitom slavom i srećom, počeo se predstavljati mojoj duši u obliku trpljenja, kao netko žalostan i u mukama.

Nisam prestajala shvaćati da Bog ne može trpjeti, da je u biti slava i sreća, i da u Njem nema boli ni trpljenja, ali izgledao je tužan i žalostan radi ravnodušnosti i hladnoće smrtnika i nezahvalnog odgovaranja grešnika Njegovoj beskrajnoj i vječnoj ljubavi, podnoseći neku vrstu oduzimanja dodatne slave i sreće. Bog se pokazivao tako žalostan, da bih bila vjerovala — da nisam bila naviknuta na prisutnost i kontemplaciju Božanstva, — da sam u prisustvu Kristova Svetog Čovještva, pribijena na križ. Kako je moja duša živjela od beskrajne Božje slave i sreće, više nego od vlastita života, i bila naviknuta da Ga vidi prepuna radosti, slave i blaženosti, videći Ga tužna i žalosna, jako se rastužih i uđoh u jedno razdoblje vrlo velika trpljenja, makar božanskog.

Vidjela sam Boga našeg Gospodina zaljubljena u ljude i puna ljubavi do beskraja, željna da mu odgovore zahvalnošću, i osujećene njegove nakane, i prevarena u svojim traženjima i očekivanjima. Vidjela sam Ga kako prosi sklonost svojih stvorova, kao zaljubljeni Ljubavnik, i rastužena što vidi da odbijaju njegovu naklonost i izigravaju ponude njegove ljubavi. Tjeran žestinom ljubavi što je osjeća za duše i svojom beskrajnom žudnjom da ih usreći, Bog naš Gospodin kao da ih slijedi moleći ljubav, ali mjesto ljubavi i zahvalnosti prima uvrede. Radost mu je nalaziti se u društvu sa sinovima ljudskim, a ti bježe pred njegovom strpljivom i milosrdnom ljubavi i čini se da se sve više udaljuju. Želi da se razonodi promatrajući svoje djelo, svoje božanske tvorevine, naročito duše sposobne da sudjeluju u njegovoj slavi i sreći, cilju za koji ih je stvorio, i vidi se prisiljen da povuče od njih svoj božanski pogled, kao od gadnih predmeta zbog njihove zlobe i najtežih grijeha.

I hodao je Gospodin kao tražeći nekoga u koga bi upravio svoj pogled da se odmori na njem. Vid-

jela sam kako je Ljubavi nezahvalno uzvraćeno i kako je teško vrijeđaju ljubljeni ljudi koje traži da ih prepuni dobrima. Njihove sam uvrede i nezahvalnost osjećala kao zla u koja se bacaju i dobra kojih se odriču, jer ljubav koju Bog ima prema njima, proizvodi u njem žarku želju da ih učini dionicima svoje slave i sreće. U isto vrijeme kada kao božansko Biće, počeo se pokazivati u obliku trpljenja Počovječeni Bog iz istih razloga. V. — 138.

Ljubavne rane

Koncem siječnja 1906. naš se Gospodin počeo saopćivati mojoj duši na nepoznat način. Iznenada se otvori mojem pogledu božanski vidokrug u nekoj visini, vrsti neba ili kraja predivna i sjajna svjetla ili vatre, u tom se vidokrugu pojavio Utjelovljeni Bog kao beskrajno Biće, prelijepo, uzvišeno, beskrajna veličanstva i veličine, koje ima sva blaga i bogatstva Božanstva, sa tri božanske Osobe Blaženog Trojstva i zbir stvorenih kreposti i savršenosti što čine njegovo sveto Čovještvo. Predstavljao se mojoj duši kao Bog Ljubav, Bog oganj i ljubitelj ljudskog roda, uključen u ljubav ljudi — i moje grešne duše — od vječnosti ljubavlju beskrajnom, nježnom, očinskom.

Vidjeti Počovječena Boga i početi plakati dubokim jecanjem, katkada snažnim uzvicima i žalosnim jaucima, kao da me ubijaju, bilo je sve jedno. U istom trenu kada se Bog pokazao mojem pogledu, osjećala sam nepodnosivu muku i radost i kao neku ranu u najdubljoj dubini duše, kao da mi je netko zabio mač i probio s jedne strane na drugu. Dok je trajalo to saopćenje, zahvatila me ljubav božanskog Ljubitelja, koga sam gledala, kojeg sam ljubila najčišćom, najpotpunijom, najjačom ljubavlju, jer sam poznavala njegovu beskrajnu Dobrotu i gledala Ga kao drugi ja, tj. jedno Biće intimnije i bliže meni, nego ja sama, ili koje me zanimalo više nego moja vlastita duša. Vidjela sam se jako blizu Boga, na visokom stupnju milosti i božanskog prijateljstva, vrlo prisna i bliska njegovoj Dobroti, u stanju duše tako zadovoljavajućem te sam razumjela ili jasno vidjela

da kad bih umrla u onim časovima, moja bi duša utonula u Boga, u slavu njegova blažena gledanja neposredno.

Uzrok je boli i muke što sam ih osjećala — što su, ponavljam, bile nesnosne — bila nezahvalnost ljudi neizmjernoj i vječnoj ljubavi Boga našega Gospodina, vidjeti da ljubav nije ljubljena, da nije uzvraćana od Adamovih sinova, tako ljubljenih od istog božanskog Gospodina, i ne samo da nije uzvraćana, nego vrijeđana od goleme većine duša. To čuvstvo i bol nisu se zaustavili na spoznaji pojedinačnih grijeha, vlastitih ni tuđih, nego na očevidnosti beskrajne Božje ljubavi mojoj duši i čitavom ljudskom rodu, i na gledanju da toj ljubavi nisam odgovorila ni ja ni ostale duše; i jednako me boljelo neuzvraćanje nepoznatih duša ili koje su živjele daleko od mene, kao moje vlastite nevjere. Sve sam grijehe ljudi oplakivala kao vlastite, jer se protive božanskoj Dobroti koju sam ljubila, i uvrede su božanskom Ljubitelju koji nas poštiva svojom ljubavlju od vječnosti. Ti su osjećaji i bol bili tako snažni, da se činilo da ću umrijeti od muke, iako to bijaše muka koja je sadržavala neizrecivo uživanje, neku božansku nasladu i kao neku sreću što je oživljavala moju dušu i sitila moj glad i žeđu za Bogom, kojeg sam imala i zagrlila tijesnim vezama božanskog prijateljstva i ljubavi.

Kada je prestajalo božansko saopćivanje, osjećala sam se slomljenih sila, bez sumnje, od tolika jecanja i plača; jer to su bili neki jecaji što su izlazili iz dubine duše i neki jauci tako snažni, da su se mogli čuti po cijelom samostanu, i tako žalosni da se činilo da me ubijaju. Obično sam ostajala, po više sati, uronjena u božanskog Ljubitelja duša i u njegovu božansku prisutnost, sva uposlena da ljubim Njega i oplakujem ljudsku nezahvalnost, i od vremena do vremena buknula sam u nove jauke i uzdisaje — makar ne tako snažne — jer nije bila tako napregnuta ljubav i osjećaj moje duše, pošto se skratila struja božanskog saopćivanja.

Kada sam čula govoriti ili čitati nešto što se odnosilo na božansku slavu ili na beskrajnu Božju lju-

bav prema ljudima, briznula sam u jaukanje i jecanje, kao da me netko ranio, poput bolesnika koji ciči i tuži se kad mu stave prst na ranu. Zato sam se prenašala u neki predio božanskih ljubavi uvijek čim sam čula govoriti ili čitati stvari što se odnose na Boga i na njegovu Utjelovljenu Riječ, a u tom sam predjelu, tijesno sjedinjena s tim božanskim Bićem, uživala i trpjela iz navedenih razloga. Mnogo puta čuvši spomenuti otajstvo Utjelovljenja, ostala bih kao oduzeta nekoliko trenutaka, i odmah bih počinjala uzdisati kao rastužena žestinom ljubavi što sam ja osjećala za Počovječena Boga; kao da je taj božanski Gospodin bio isključivo moj, i govorili su mi o sadržaju koji me jedino zanimao i prikazivali mi predmet mojih ljubavi i jedinu težnju moje duše, mojeg života, moje ljubavi, moje slave i svega mojeg. V. a-d, f. — 139—142.

Strana u zemlji čistog Božanstva

Nije mi moguće izraziti učinak što ga je proizvela ta spoznaja i viđenje Počovječena Boga u zgodi koju iznosim. Našla sam se sama, samcata, u nekom potpuno nepoznatom kraju, gdje sam vjerovala da ne mogu učiniti jedan korak a da se ne survam u neki ponor i u prisutnost božanskog Bića kojeg je narav bila za me strana i ulijevala mi mnogo straha radi svoje beskrajne Veličine i Veličanstva. Nije tako u Isusu Kristu, u kojeg božanskoj Osobi gledah Boga kao intimno Biće i vrlo blisko mojoj duši, Oca, Zaručnika, Prijatelja i Povjerenika mojih muka i tajni. Ne samo da mi nije ulijevao strah, nego mi je nadahnjivao veliko povjerenje — bezgranično — i potpunu sigurnost.

I zato kada se predstavio mojoj duši rekavši da je On taj Bog kome želim izmaknuti, doživjeh utjehu, sigurnost i smirenje kao što bi doživio netko videći se usred potpuno nepoznata naroda, sam i napušten, ne znajući kamo upraviti svoj korak i pun straha da ne padne u neprijateljske ruke, najednom ugledavši intimna prijatelja koji ga je pratio sav život i koji mu je posvjedočio svoju ljubav i vjernost i koji ga

stane uvjeravati da je on a ne drugi taj gospodar što zapovijeda i stanuje u onoj zemlji, gdje se ne treba strašiti ničega ni tražiti nove prijatelje.

Muke S. Anđele dok gleda nevjerojatna poniženja Sina Božjega

Kako sam bila vidjela Jedinorođenog Sina Božjeg utopljena u neizrecivu slavu, prepuna blaženstva i sreće, beskrajno ljubljena i štovana u krilu Božanstva, i upoznala njegovu neizmjernu dobrotu i odličnost, i mjesto što ga ima u cijeni Boga Oca i Boga Duha Svetoga, od vijeka, i ljubav Svetih Anđela u vremenu, našla sam se u takvu duševnu raspoloženju što nisam mogla gledati, a da ne trpim, iskazivanje većeg štovanja i ljubavi koje Adamovi sinovi mogu u svojem siromaštvu iskazati Utjelovljenoj Riječi. Te časti, naime, uspoređene s ljubavlju i štovanjem primljenim sa strane Boga Oca i Boga Duha Svetog i sa častima što ih daju Anđeli od svog postanka, izgledale mi jako siromašne i prezira vrijedne.

Nalazeći se u tom raspoloženju puna ljubavi prema Utjelovljenoj Riječi do božanske strasti, raspaljena revnošću za njegovom slavom, kada sam obratila pažnju na otajstva Muke istog božanskog Gospodina i vidjela nedostojne postupke što je primao od ljudi na zemlji, uhvatila me takva bol da sam utonula u more muka i ostala kao nesposobna za sve što bi bilo radost, dok se nije poništilo sve što je Isus trpio u svom zemaljs :m životu plaćajući odštetu...

Sasvim sam se poistovjetila sa Počovječenim Bogom koji trpi, i nisam željela drugo nego da podnosim i trpim sve što je On trpio u svom smrtnom životu, da na taj način učinim (što je nemoguće) da On ne bi bio ništa trpio u svom smrtnom životu, nego da bi bio ljubljen i cijenjen od ljudi na zemlji, koliko je to bio u krilu Božanstva, od vječnosti, i od Svetih Anđela poslije stvaranja. Osjećala sam tako nezasitnu glad i žeđu za slavom i srećom Utjelovljene Riječi, da me nije zadovoljilo ono što sam čula o

beskrajnoj slavi i sreći koje uživa, ni časti Anđela, ni Blaženih, ni Njegove Presv. Majke, ni beskrajna slava i uživanje što Mu daje Bog Otac; željela sam više, mnogo veću slavu, neizmjernost beskrajnih blaženosti za Utjelovljenu Riječ... V. — 145.

BOŽANSKA TAMA — VRIJEME ČIŠĆENJA

Nutarnja trpljenja i tjeskobe savjesti uzvitlana izravno od đavla, jer se **odala pisanju.**

— Sa svoje strane đavao nije prestajao da mi prijeti paklom i drugim okrutnostima, ako nastavim pisanjem, dajući mi osjetiti svoju prisutnost, iako nevidljivo i malo dalje od mene. Toliko me prestrašio tim prijetnjama, da se nisam usudila noću izaći iz sobe, a baš tada više sam osjećala njegovu blizinu. Iznijela sam te nevolje duh. vođi i molila da me oslobodi pisanja. Nije popustio mojim molbama, a ja sam, videći se poslušnošću obvezana na jedan mučan posao kojeg je odbijala moja savjest i smatrala grijehom, uletjela u jedan labirint zamršenosti, straha i trpljenja takvih i tako velikih da nisam znala da može biti većih i gorih za jednu redovničku dušu potpuno predanu Božjoj ljubavi i službi. V. — 147.

Vidi Isusa ljuta radi grijeha i kako traži njezino posredovanje

Dana 21. rujna 1907, u pola deset naveče, na koru, iznenada, vidjeh kako dolazi Bogočovjek sa istočne strane, s velikim veličanstvom i apsolutnom vlašću i odlukom da kazni Adamove sinove, na koje se do krajnosti razljutio zbog nezahvalnosti i najtežih grijeha, ako ne nađe duše koje bi smirile njegov božanski gnjev, zadovoljštinom...

Premda sam vidjela da se Isus pokazivao milostiv mojoj duši i da mu se dopadaju moja djela, zaskočena užasom, videći njegovu srdžbu na grešnike, poželjeh kao pobjeći iz njegove blizine, jer nisam mogla podnijeti pogled njegova srdita lica, u kojem se odražavala božanska Pravednost u svojem najstrašnijem izgledu. Zadržao me Gospodin, pokazujući svoju prijaznost, posebnu ljubav za moju dušu i želju da njegova službenica zadrži njegovu naoružanu ruku protiv grešnika, nastojeći nadoknaditi za uvrede svojim prošnjama, zahvalnošću, ljubavlju i dobrim djelima.

Poništena u spoznaji svoje niskosti i nedostatnosti da zadržim pravednu srdžbu jednog Svemogućeg Boga kojeg se veličina i veličanstvo nametnulo mojoj duši, rekoh Gospodinu da sam ja obična siromašica i povrh toga grešnica i da se držim nesposobnom nadoknaditi uvrede i smiriti njegovu srdžbu. Tada mi Gospodin reče da imam na raspolaganje Zajednicu, njezine zasluge i djela..., i ako je to sve malo..., da imamo dva velika blaga, Presv. Djevicu i našeg Oca sv. Franju, kojih živote i djela možemo svaki dan mnogo puta prikazivati kao naknadu..., osobito njihovu zahvalnost i ljubav..., naročito za zle kršćane...

Zatim je stavio na moje raspolaganje zasluge svojeg svetog života, muke i smrti da ih prikažem kao pokornost Ocu da isprave nepravde i sklone njegovo Milosrđe na blagost prema grešnicima i da to mogu ponavljati svaki dan tri puta. Odlučih učiniti što mi je pokazao Gospodin koji je nestao. Naumih potražiti i druge duše za iste ciljeve, jer tolika je zloba svijeta da ga treba potopiti ognjenim potopom, ako se ne nađe dûša žrtava i posrednica koje će smiriti njegovu božansku ljutinu na grešnike.

Preuzeh dužnost žrtve pomirnice za grijehe svijeta u poniznosti Počovječena Boga, u zajednici s Presv. Djevicom i našim Ocem sv. Franjom, u prisutnosti Boga Oca, u jedinstvu s Isusom Kristom i počeh davati zadovoljštinu Gospodinu i zazivati njegovo božansko Milosrđe u korist siromašnih grešnika; u isto sam vrijeme štitila interese njegove božanske slave i branila njegovu čast, ustrajući noću i danju u njegovoj božanskoj službi poput straže prethodnice da ga brani od njegovih neprijatelja, ponavljajući: — Učini da padnu na mene, Bože moj, pogrde onih što Tebe vrijeđaju, želim trpjeti ja mjesto Tebe. — V. a-e, — 149.

Njezine veze sa slatkim svojstvom božanskog Milosrđa

Pred konac 1908. godine počela sam se povezivati intimnije i češće s Bogom, ili Božanstvom. U toj sam se vezi mnogo zanimala za siromašne grešnike. Prije

nego bih se uputila Bogu, nastojala sam poistovjetiti se s Presv. Djevicom, obnavljajući svoje potpuno predanje Njoj i moleći Je da me predstavi poniženu u božanskom strahopoštovanju čistom i bezgrješnom Biću, jedini način da nađem povoljan prijem u prisutnosti Boga triput Sveta. Na početku te veze, ako sam bila uzdignuta Bogu, u samom sam Bogu potražila Presv. Djevicu, poistovjetila se s Njom, natjerana željom da nađem milost u Božjim očima. Združena s Djevicom, predstavila sam se u božanskom strahopočitanju i uputila Bogu Ocu, predala Mu svoje pamćenje i s njim cijelu dušu moleći Ga da me upije u svoju beskrajnu Osobnost, u svu Dobrotu i Ljubav; u tu sam božansku Osobu utonula jednakom ljubavlju i oduševljenjem. Promatrajući cijelog Boga u njegovoj najjednostavnijoj jedinstvenosti, predala sam svoj duh poniznom molbom da ga primi i da me upije u svoje beskrajno i božansko Biće.

U božansko Biće utonuta tražila sam božansko Milosrđe, i našavši ga, stopila se u tom božanskom svojstvu s Bogom i ulagivala Mu se kao kćerka, kako se ljubljena kći ulaguje slatkoj, nježnoj i dragoj majci kojoj duguje sve.

Iskazala sam mnogo ljubavi i molila Ga da me nikad ne ispusti iz svojih ruku, jer sam po njima došla u opstojnost, živim sav svoj život, želim umrijeti i vječno počivati, uvjerena kako bijah, da sam samo u njegovu majčinu krilu slobodna od kopalja razgnjevljene božanske srdžbe protiv grešnika i samo tu nalazim dobrostivu božansku Dobrotu. Djetinjim sam pouzdanjem izložila sve svoje potrebe i one svoje braće živih i mrtvih, tj. sve potrebe svijeta i čistilišta poniznom prošnjom da im pomogne.

Sa najvećim zanimanjem izložih Mu tužan položaj i opasnost vječne propasti u kojoj se nalaze siromašni grešnici i molila Ga da im bude milostiv i da ih spasi. Rekla sam da je njegova zadaća pomagati napuštene i jadne Adamove sinove, koji ne znamo drugo nego griješiti, i jer si naša Majka, pokaži da to jesi, liječeći naše bijede i ublažujući božansku srdžbu, kao što ljupka majka smiruje zlovolju oca ili šefa porodice, kada ga vidi ljutita na svoje sinove i u času kada je zviznuo bičem kazne. V. — 151.

Bog se spušta do njezine duše i daje joj piti božanskog života

1907. ili 1908. godine počeh primati posebnu milost od Boga našega Gospodina, koja se ponavljala vrlo mnogo puta, u razmaku od dvije godine ili malo više ili manje, Milost bijaše ova: od vremena na vrijeme doživljavala sam utisak da Bog Jedan i Trojni (uosobljen u Ocu na poseban način) silazi s božanskog neba u zračni predio gdje lete oblaci i odande usmjeruje struju svojih milosti mojoj duši, saopćivajući mi svoj božanski život. Doživljavala sam, na prvom mjestu, posljedice Božjeg silaska i srodnosti, približavanje ili blizinu istog, što mi je uzrokovalo vrlo veliku radost i razdraganost. Poslije toga sam vidjela Boga kao zastrta oblacima, zrakom ili maglom, ne znam kako bih rekla, ali s dokazima posebne naklonosti mojoj duši, kao dragog Oca puna dobrote i nježnosti, jako sklona da me nagradi, i u istom se času stavio u vezu s mojom grešnom dušom, kao da je upravio na me struju svojih milosti ili stavio u vezu moju dušu sa svojim beskrajnim i božanskim Bićem prelazeći razmak koji me dijelio od njega. To je saopćenje trajalo nekoliko trenutaka ništa više, ali kao da sam pila u Bogu njegov božanski život i zasitila svoj glad i žeđu samim Bogom, ispunjena velikom radošću, utaživši svoje čežnje i kao puna Boga, prelijevajući se životom, ljubavlju i zanosom. Ta je milost ili božansko saopćenje veoma odlična i jedna od najposebnijih što ih primih od Božje darežljivosti... V. — 152.

Često je uživala drugu milost toliko posebnu koliko tajanstvenu. Ta se sastojala u spuštanju Boga, koga je osjećala da dolazi prema njoj i da je u isto vrijeme privlači i uzdiže k sebi. Privuče je svojem božanskom biću, i dok ju je držao tako priljubljenu, davao joj se tajanstvenim i životvornim načinom, kao da je doji na svojim prsima i daje kušati svoju božansku narav. Ta je milost neizreciva. Bio Bog blagoslovljen i slavljen radi svojih velikih milosrđa s ljudskim sinovima... T. — 153.

Prisutnost svjetla što čisti u trpljenju i nakane u bolesti

U svibnju sam trpjela neku tešku bolest u kojoj me mnogo podupirao Bog naš Gospodin i Presv. Djevica. Trpjela sam mnogo fizički, ali sve sam trpjela u zahvalu Preblaženom Trojstvu za darove i povlastice što ih je udijelio Presv. Djevici i u zahvalu toj božanskoj Gospi za osobita dobročinstva podijeljena mojoj grešnoj duši, još više iz zahvalnosti Bogu Ocu za beskrajna blaga što ih od sve vječnosti daje Riječi u njezinu božanskom i vječnom rađanju i na onima što ih je davao njegovu Svetom Čovještvu u Utjelovljenju. Primila sam velike utjehe u toj bolesti sa strane Boga našeg Gospodina uosobljena u Ocu, koji se pokazivao vrlo zadovoljan i milostiv da me obaspe milostima i sa strane mojih uzvišenih ljubavi Isusa i Marije, koji su, činilo se, dolazili od vremena do vremena da me pohode kao dušu izvanredno ljubljenu i njihovu miljenicu, pokazujući se kao prisiljeni da me tješe i daruju, jer sam se predala bez pridržaja njihovoj svetoj ljubavi i službi još kao djevojčica. Toliko su cijenili moju posvetu njihovoj ljubavi i službi, da sam ostala zadivljena. V. — 154.

Za vrijeme kušnje, iza napora i vježbi prije naznačenih, duša osjeća vidljivo poboljšanje, preobrazbu ili uzdignuće. Bez računanja, kada i na koji način, vidi se okružena ili uzeta u neki božanski sjaj, u jedno beskrajno svjetlo, uživajući izvanrednu privlačnost Bogu. To je presjajno svjetlo približava Božanstvu, kao da će se Bog objaviti u njem i kao da rečeno svjetlo oblikuje njegovu palaču te mu istovremeno služi kao plašt. Usred toga svjetla, duša postane kao slijepa, ali opaža prisutnost Boga na kratkoj udaljenosti i raduje se njegovim božanskim savršenostima neobičnim načinom.

Božanska svojstva u kojima se otkriva Bog duši jesu naročito Dobrota, ili punina savršenosti, Čistoća, Svetost i Pravednost. Doznaje da je Bog beskrajno dobar, beskrajno ljubak, neizmjerno prijazan i raduje se toj prijaznosti, ljupkosti i dobroti na tajinstven

način kao da bi posjedovala Boga u spomenutim svojstvima. Poništena i podložna leži duša u božanskom strahopočitanju, puna njegove ljubavi i spremna da čini i trpi koliko joj naredi ili shvati da traži Njegovo božansko odobrenje.

Isto tako Ga upoznaje kao bezgrešnu Čistoću, božansku, kao neizmjernu Svetost i Pravednost i umire od ljubavi za Boga u tim svojstvima, u kojima Ga spoznaje i želi u njima potpuno sudjelovati, ako je moguće, premda to ne postizava.

Istom oštroumnošću, kojom Pravednost, Svetost i Čistoću, upoznaje vlastitu nečistoću, niskost, svjetovnost i nered, jer je Bog saopćava svoj utjecaj u rečenim svojstvima u čistilačkom obliku, za ono što osjeća da je u njoj protivno beskrajnoj čistoći i svetosti Božjoj i trpi neizrecive muke. Osjeća da je nečista — u smislu mističkom — duhovnom — vrlo zemaljske i niske vrste, neuredna i neispravna, i osjeća potrebu da se opravda, očisti, oplemeni, pojednostavni ili produhovi. To nastoji steći mrzeći gorkim plačem sve grijehe i nesavršenosti čitava života, sve što vidi u sebi protivno Božjoj Čistoći i Svetosti i ispovijedajući to deset, dvadeset, trideset i više puta u Božjem strahopočitanju, i često u svetoj Ispovijedi, ali bez zadovoljavajućeg uspjeha na izgled.

Videći da ne postizava očišćenje i savršenost što ih traži, ni u svojim privatnim ispovijedima pred Bogom, ni u sakramentalnima, misli da je u smrtnom grijehu, i ne vidi način kako doći do Božje milosti, jer u njezinoj je savjesti sve tama i smušenost, usprkos jasnoće koja je proniče i opkoljava. Osim toga ždere je neizvjesnost zbog dobrote ili zloće duha koji je vodi i radi stvarnosti božanskih saopćenja. Ako vjeruje da su istinita i od Boga, muči je misao o njenoj nezahvalnosti milosti i osobitoj ljubavi Boga, kojega saopćenja tište njenu savjest kao tolike druge zloporabe milosti ili grijesi nezahvalnosti. Sve koristi zato da više trpi, tako da trpi to neizrecivo u Božjem strahopočitavanju, mnogo puta do onog časa kad joj se Bog saopći neizrecivim načinom i primi je neiskazanom dobrotom i prijaznošću.

Ponekad trpljenja prestaju na par sati ili dana, nikad na dulje vrijeme... Reklo bi se da milost u tom razdoblju vodi dušu savršenosti putem punim tunela..., prošavši jedan, upada u drugi tamniji i dulji..., kada najmanje misli, izlazi iz mračne svjetlosti u neko prozirno svjetlo, koje joj dopušta da vidi ispravno stanje savjesti, dobrotu duha koji je vodi te intimnost koju uživa s Bogom... T, a-e, — 155.

Neprestano gleda Božanstvo prisutno na svim stranama

Sve sam vidjela puno Boga, stanove, voćnjak, vrt, sve do crijepa na krovu, u kojima, činilo se, vidim Boga našega Gospodina. Mnogo sam se radovala tom stalnom gledanju Božanstva; od njegove sam božanske Dobrote primila nenadmašive milosti i najuzvišenija saopćenja, i usprkos tome, neprestano sam trpjela neizrecive muke zbog neizvjesnosti koja me žderala obzirom na dobro ili zlo stanje moje savjesti, čije su se muke, izgledalo je, dizale na jači stupanj srazmjerno umnažanju saopćivanja, što treba bez sumnje pripisati mojim napredovanjima u spoznaji i ljubavi prema Bogu i strahu da Ga izgubim, ako nisam bila u milosti Božjoj kako sam se uvjeravala. V. — 157.

Kako je voljela beskrajna savršenstva i sreću Božjeg Bića

Godine 1909. ili početkom slijedeće, vježbu koju sam obavljala da zahvalim Bogu na dobročinstvu Utjelovljenja, zamijenih čuvstvom sviđanja kojim sam ljubila i uživala u Bogu i u njegovim božanskim savršenostima u slijedećem obliku: promatrala sam božansko Biće uosobljeno u Ocu, kome sam čestitala na njegovoj vječnoj i božanskoj opstojnosti i neizmjernim savršenostima. Radovala sam se njegovoj sreći više nego da je moja vlastita, i rekla sam Mu da kad bi božansko Biće, koje ima od sebe samog, primio od drugog, tome bih se prodala kao ropkinja za dobročinstvo što ga je udijelio njemu dajući mu postojanje, i kad bih ja bila Bog Otac prestala bih to

biti da On to bude. Poslije radosti i čestitanja na njegovoj beskrajnoj dobroti i slavi, predala sam svoju dušu i stavila je u službu njegove neizmjerne slave i sreće, spremna da činim i trpim sve što mi odredi i bude njegovo božansko htijenje.

(Gotovo iste i slične misli ponavlja sa Sinom i Duhom Svetim, razumije se, prilagodivši ih njihovim Osobama i okolnostima).

...Misao na vaše postojanje preplavljuje moju dušu radošću i nema muke koja bi me oborila dok znadem da Vi postojite. Dok ste Vi sretan, to je moja duša, i to će biti (vjerujem) i u paklu. Nema sreće uporedive mojoj kada se sjećam da imam Boga Oca, Boga Sina, Boga Duha Svetog... Cijenim Vas toliko i na taj način Vas više volim nego svoju dušu, da kada bih ja bila Bog, prestala bih to biti da to budete Vi, i da ste to Biće primili od drugog, tome bih se predala za ropkinju iz zahvalnosti za dar koji Vam je učinio. I jer to imate od Vas samih, primite to, jer Vam predajem to snagom ljubavi sviđanja kojom Vas ljubim i uživam u Vama. Gledajte to Biće kao poklon koji Vam činim da ne sumnjate da bih ga dala Vama kad bi bilo moje... (Misli o neizrecivu misteriju Presv. Trojstva). — 159, 160.

Duhovni vođa neka bude razborit i ne lakovjeran...

Prikladno je da duhovni vođa ispituje duh koji vodi dušu povjerenu od Boga njegovu vodstvu prije nego ocijeni njezinu dobrotu, za svoju sigurnost i za mir vođene, koja mu neće zamjeriti, ako je temeljito kreposna, jer duše vođene Božjim duhom žarko ljube istinu i traže je, spremne da se uklone primanim saopćenjima, ako nisu od Boga. Ako vođa bez prethodna ispitivanja vjeruje što mu kaže duša, osim što se izlaže da doživi prevaru, povećava strah i sumnje vođene, jer se tako malo pouzdaje u sud vođin kao u vlastiti, i često manje.

Duše obdarene od Boga izvanrednim milostima boje se više vođa koji lako povjeruju što im se kaže, nego samog đavla. I uistinu treba ih se bojati i dvostruko plašiti ako se njihovoj lakovjernosti pridruži znatiželja i sklonost izvanrednim putevima i nadnaravnim saopćenjima, kako se mnogo puta dogodilo. Bolje je da vođa cijeni krepost i pretpostavlja je nadnaravnim darovima i milostima, da bude prijatelj redovitu putu i da ga pokazuje duši koju vodi, osobito na početku, dok se dobro ne uvjeri o njezinu zvanju i dobrom duhu. Upoznavši putove kamo je zove Gospodin, neka se jako dobro čuva da je poteže na druge puteve, po njegovu mišljenju bolje, jer će joj skriviti strahovito trpljenje, a može joj i naškoditi. Mora, dakle, usavršavati dušu u njezinu pozivu i na putu koji joj je Bog označio, a da ne nastoji da ih zamijeni drugima. T, — 162.

Trpljenja od vođe koji daje nepromišljene naloge...

Ako taj vođa vodi jednu od onih duša koje idu tajnim putem i cijene saopćenja koja se zbivaju u višem dijelu duha, više nego ona koja se pokazuju, uzrokovat će joj strašna trpljenja svojim pitanjima, savjetima i nametnutim poslušnostima. Na primjer: ta duša prima najviša i čisto duhovna saopćenja i uživa najposebniji dar bitnih dodira (toques sustanciales), spoznaja punih slasti što obnavljaju božanska otajstva i drugih milosti tako dragocjenih u sebi radi dobara što ih nose kako jednostavnih tako i najviših ili duhovnih. Pripovijeda svom vođi o rečenim umnim saopćivanjima i gledanjima, neoblikovanima, jer nemaju oblika — kao što ga nema ni Bog koji im se saopćava — i on je pita kako je obučen došao Gospodin, na kojem je mjestu poda stavio svoju nogu, da li je sjeo na ovaj ili onaj način, na koji stolac, i druge ništavosti koje gnjave i uznemiruju siromašnu dušu, jer ne može udovoljiti njegovim pitanjima i radi neugodnosti što joj uzrokuje njegovo neznanje u stvarima koje joj savjetuje ili pita, i nizak pojam što ga ima o Bogu i Njegovu načinu veze s dušama.

Ta je duša dobro utvrđena u poniznosti, očišćena od sebeljublja, i tako savršeno predana Bogu da ne može željeti drugo osim njegove slave i savršeno ispu-

njavanje njegove presvete volje. Vođa joj naredi neka traži u Boga da joj dade takvu ili onakvu izvanrednu milost o kojoj je čitao u životu nekog sveca ili svetice i želi vidjeti da se ponovi u njoj — da uživa pričajući to svojim prijateljima koji žele razjašnjenja o pojavama koje prate svetost njegove vođenice; — ona koja boravi u nekom veoma uzvišenu svjetlu uslijed kojeg upoznaje što se dopada i što se ne dopada Bogu, trpi hiljadu muka, zbog nedostataka što prate naredbu i čita u vođinoj savjesti, i još više, što se vidi obvezana posluhom da moli milosti u Boga kojeg smatra dostojnim da bude beskrajno ljubljen radi samog sebe, odbacujući svaku osobnu korist.

Željela bi prenijeti vođi što misli, osjeća i razumije, ali je priječi poštovanje koje mu duguje kao Božjem predstavniku i njegove Crkve. Gorko plačući iznosi pred Boga u svojoj molitvi poslušnost koju joj je vođa nametnuo, protivnu osjećajima njezina srca, čistoći njene ljubavi i njenu savršenu predanju. Gospodin potvrđuje to što joj je dao razumjeti u istom času kad joj je nametnuta poslušnost, tj., da mu se nikako ne sviđa način postupanja njegova službenika; ali da je ona učinila dobro što je to iznijela preda Nj, jer mu se poslušnost dopada.

Nekoliko joj puta daje dar ili milost što joj je posluh naredio da traži, ali i u tom slučaju i usprkos dobrohotnosti s kojom se to dijeli, duša trpi neizrecive muke, i njezin se položaj otežava kada dolazi čas da to saopći vođi, koji čeka odgovor svoje naredbe. Trebalo bi ljubiti Boga čistoćom i žarom kojim Ga ljube te duše i cijeniti njegovu slavu i dobrostivost kako one to cijene, da se razumije napetost muke što trpe u tim i drugim slučajevima i žalostan položaj u koji ih stavlja nerazboritost i taština njihova vođe.

Ukopana u vjeru, podložnost i dužna poštovanja predstavniku Krista, duša ga cijeni i savršeno ispunjava svoje dužnosti kćerke i učenice, ali ne može s njima spojiti ulogu učiteljice i voditeljice samog svog vođe, jer Bog to ne traži niti želi od nje, i usprkos toga vođa se trudi da dobije od nje savjet sad

joj puta naloži pod poslušnost svoje vremenite interese, da se posavjetuje s Bogom za stvar koju joj očituje i da traži odgovor. Sluša duša, ali s kolikom mukom!, jer jasno razumije da se takav postupak ne dopada Bogu. Prima odgovor, ali se ne usuđuje prenijeti ga; katkada jer je protivan, katkada jer se plaši da je to njezina misao što je čula, i uvijek jer je prisiljava savjest da obznani vođi da vrijeđa Boga načinom kako postupa s njom. S teškom mukom čini to nekoliko puta i više se ne usuđuje, te se zadovoljava da ponovi to što mu je toliko puta rekla, tj. da joj ne zapovijeda takve stvari, jer je Bog ne vodi putem kao duše koje joj on stavlja za uzor u svojim uputama.

o jednoj svojoj osobnoj stvari, sad o drugoj, i mnogo

Siromašna duša, koliko trpi! Samo Bog poznaje ono mučno i strašno u njezinu položaju i beskrajne gorčine što ih trpi, a trpi sama, jer ne može saopćiti te muke vođi koji je krivac, niti nekom drugom, jer je ljubav, poštovanje, zahvalnost i sinovska odanost što osjeća za svog vođu — usprkos patnjama koje joj uzrokuje — priječe da otkrije svoje nutarnje i sakramentalne odnose s vođom, ili bolje rečeno, njegove nedostatke.

Da izbjegnu ta i druga trpljenja što ih pribavljaju dušama vođe oduševljeni izvanrednim putevima, doliku je i bit će mnogo više po volji Božjoj da vođa ne traži sama sebe ni zadovoljenje svoje radoznalosti u vođenju duša koje mu Gospodin povjerava, nego jedino slavu Božju, sigurnost i veće posvećivanje svoje vođenice.

Ako je vođa naročito svojeglav na izvanrednim putovima, jednako je uzrok da duša trpi, i ponekad mnogo, jer je tjera u očaj; ali ne toliko koliko lakovjeran i ne stavlja je u opasnost da griješi. Bože moj, udijeli vođama duša potrebne milosti da savršeno ispunjavaju svoju tešku misiju. T, a-e, — 163.

Neizvjesnost i promjena poosobljene

...Kad sam imala utjehe, nisam se sjećala trpljenja, sve mi se činilo radost, svjetlost i život; gledala sam samo darove Božje... Ali kad sam utonula u ponor tame, prolazila kroz tunele, vidjela sam sve crno, bila sam najnesretnije stvorenje..., sav život

patnja, bila sam centar ljudskih nesreća, saveznik đavola, odvratnija Božjim očima nego svi pakleni đavli... Te neprestane promjene duše bile su način da moj vođa (p. Mariano) upozna dno moje duše, jer sam mu davala račun o svemu što se u meni događalo i stavila ga u tok svih milosti primljenih od Boga..., svoje suradnje i nevjerâ. (Autobiografia, L. V, c 1.) — 164 b.

Čeka smrtni udarac koji će dovršiti savršeno čišćenje

...Bila sam više radosna nego žalosna..., u nekom svijetu punom Boga, radujući se (tako je izgledalo) Božjoj blizini i prijateljskom postupku, ali nije dopustio da Ga osvojim, niti sam ja to smjerala, jer se nisam nalazila u stanju koje, kako razumijem, traži ili zahtijeva moj ljubljeni Bog da se s Njim sjedinim. Osjećam veliku potrebu da trpim i da mnogo trpim; snažnog čišćenja duše i jedne smrti ili potpunog uništenja cijelog mojeg bića. Od 9. ovog, ako se ne sjećam loše, duša moja čeka da primi smrtan udarac, i takav koji će je potpuno uništiti u samoj njoj da odsada živi samo u Bogu. Postoji u meni neki duh koji se protivi tom smrtonosnom udarcu i želi me navesti da mu se oduprem. Ali ima i drugi duh sasvim protivan tomu i mnogo jači nego on, koji to žestoko želi i čeka s najvišom žudnjom sretan trenutak kada će primiti taj smrtonosan udarac koji će moju dušu duboko poniziti, poništiti i usmrtiti za se, da je dovede do njezina izvora, a to je Bog, da živi samo u Njemu i za Nj.

Tu smrt, poništenje ili uništenje mojeg moralnog bića..., Bog naš Gospodin traži od mene zato da me njegova ljubav, ne nailazeći u meni na zapreke svom djelovanju, može voditi kamo želi, staviti me na stupanj svetosti koji hoće, i dati da se u meni razvije i otkrije njezin božanski život...

...Prisilio me (Bog) da mu obećam da neću ništa odbiti da učinim ili trpim što mi naredi..., opirati se milosti..., ni mnogobrojnim stupnjevima trpljenja i poniženja što će ih poslati njegova volja. ...Naš će me Gospodin usmrtiti u mojoj duši..., to će učiniti preko vas (duh. vođa). Pismo, 24. 8. 1910. — 167.

Božanske milosti o Božiću 1910.

24. prosinca, noću, duša je moja ušla u nov odsjek života. Snagom izvjesna znanja ili gledanja Počovječena Boga ušla sam u jedan nadnaravan svijet gdje nisam vidjela drugo osim Isusa Krista, Utjelovljenu Riječ, u osobini ljubavi prelijepa oblika koju sam nosila sa sobom kamogod sam išla. Nisam mogla izgovoriti, spomenuti, ni čuti ime »Isus Krist«, »Utjelovljeni Bog«, a da nisam vidjela Isusa prisutna u svojoj duši u nekom božanskom obzorju otvorenu mojem pogledu, i u Isusu svu ljubav koju sadrži njegovo božansko Srce prema mojoj duši i svim Adamovim sinovima. Činilo mi se da vidim Jedinorođena Sina Božjeg sjedinjena našoj ljudskoj naravi u jednom svečanom času koji se miješao sa vječnošću, u punom sjaju svoje beskrajne ljepote i veličanstva. To je viđenje proizvelo divne posljedice na svu ljubav i oduševljenje za istog božanskog Gospodina.

Božansko obzorje gdje se pojavila Utjelovljena Riječ nije bilo drugo nego moja vlastita duša, koja se, činilo se, preobrazila u neki predjel blještava svjetla. I zbog toga mnogo me je stajalo tražiti Isusa na nebu ili u Svetohraništu, gdje nisam mogla saobraćati ni posjedovati ga osim preko prostora što me je dijelio od njega, dok sam Ga u obzorju otvorenu mojem pogledu imala a da nisam morala izlaziti izvan svoje duše. Tom sam se gledanju Utjelovljena Boga radovala od Badnje noći u vremenu od tri mjeseca, na prekide, prolaznim načinom i često. (Autobiografia, libro V, c. 2 — 170.)

Kako je Sestra Anđela gledala mističke darove

Nekog sam dana bila odviše utučena, kad sam mislila na izvještaj o svom životu, što sam po naređenju pisala. Držala sam da ću napisati samo laži, jer imam sposobnost da iz kamenja načinim bogove, iz stvari koje ne vrijede ništa izvući tajne, činilo mi se da vidim svoju dušu preobličenu u neku kuću u koju je Gospodin pohranio izvijesne predmete, što ih kućna domaćica, siromašna žena, procijenila grubim ka-

menjem i stavila u neku tamnu sobu gdje ih je čuvala mnogo godina bez pitanja, gledajući ih prezirno, kao stvari na smetnju.

Činilo mi se da je Bog naš Gospodin (On bijaše taj koji je predao rečene predmete ženi na čuvanje) naredio onoj siromašnoj ženi da izvuče predmete povjerene na čuvanje, i da ih smjesti na ulicu. Kada ih je izvlačila, bila je uvjerena da iz kuće nosi kamenje; ali, kada ih je stavljala na ulicu, ispalo je da su to zlatni talenti. Došavši dovde, Bog mi je naš Gospodin rekao da sam ja ta siromašna žena, koja je imala sakrivene milosti i darove u svojoj duši misleći da su grubo kamenje ili staro pokućstvo, što služi samo na smetnju. Došlo je, međutim, vrijeme da se izloži to kamenje i stari namještaj i treba ga procijeniti njegovom pravom cijenom i prema tome da se ne plašim, jer nisam učinila od kamenja bogove, kako sam mislila. C. — 173.

Mistički dar: vidi Boga svuda prisutna

... drugu milost: vidjeti Boga, Boga Trojnog i Jednog, prisutna na svakom mjestu načinom koji ne znam razjasniti, jer tko Ga vidi jest moja duša i tko Ga otkriva jesu moje oči, ogrnuta u danji sjaj, ako je dan, ili ovijena noćnom tamom ako je noć, kao da su svjetlost i tmine bile omotni prozirni zastor u kojem se Gospodin dao vidjeti, sad kao Bog Jedini, sad kao Trojni u Osobama. To je gledanje bilo za me raj na zemlji ..., živjela sam na svijetu kao blaženi u nebu, u neprestanoj vezi s Njim. C. 24. 11. 1910. — 176.

Gleda Boga kao Bezgrešnog

Dana 30, poslije podne, pred izloženim Gospodinom, oćutjeh želju da razgovaram s njegovim Veličanstvom, i prestavši moliti krunicu, jer me je stajalo napora, pobjegoh s Isusom ne znam kamo. Činilo mi se da sam s Njim u Svetohraništu, ali ne znam kako je moglo biti, jer sam gledala Utjelovljenu Božansku Osobu u velikom veličanstvu i najvišoj ljepoti načinom koji ne znam objasniti ...

... gledajući u Marijinu sliku ..., umom ili ne znam kojom duševnom sposobnošću, ondje na nekoj uzvišenoj visini, činilo se da vidim neizmjerno Veličanstvo Boga Trojnog i Jednog prikazana u osobi Oca kao beskrajnog Boga u svojstvima i savršenostima, ali na poseban način Bezgrešna, Nevina, Čista, Sveta. Tog Boga, početak bez početka, usamljena i saopćiva, činilo se da vidim kako proizvodi (u i) iz svog bića Osobu Riječi, Bezgrešnu, Čistu, Svetu kao i On; i tog Boga Oca i Boga Sina, proizvoditi božansku Osobu Duha Svetog, Bezgrešna, Čista i jednako Sveta.

Učinke tog viđenja ne mogu izložiti brzo i trčeći, ali da li da kažem da sam uživala i bila sretnija radi tog božanskog svojstva mojeg Boga više nego da je bilo moje vlastito? Okrenuh se da vidim tog Trojstvenog Boga, Bezgrešnog i Sveta predstavljena na poseban način u Osobi Oca, i izgledalo je da taj Bog Otac (i u Njemu Sin i Duh Sveti), upirući svoj božanski pogled jako daleko, na mjesto koje bijaše vrlo udaljeno od njegova bića, a to nije bilo mjesto nego ponor čistog ništa, davaše biće, i to biće bezgrešno, nevino, čisto i sveto, slično njegovu božanskom, Mariji Bezgrešnoj, našoj Uzvišenoj Majci, i ne samo da je stvori, nego Je privuče i približi sebi. Ne mogu izraziti veselje i oduševljenje svoje siromašne duše i svoju zahvalnost Bogu što je stvorio Mariju, i što je dao da sudjeluje na bitnom svojstvu čistoće bez ljage njegova božanskog Bića toj božanskoj Gospi u prvom trenutku njezina opstojanja. Toliko sam se veselila, da se, izgleda mi, ne bih više veselila da je Gospodin dao meni to božansko svojstvo i Marijinu povlasticu.

Čestitala sam našoj Majci, čestitala sam Bogu i izrazila sam, koliko me nadahnuo, svoje oduševljenje, zahvalnost i ljubav. Bog naš Gospodin i naša Prečista Majka odgovorili su mojim činima načinom koji ne znam izraziti ... uprli su u mene svoj pogled. Taj je pogled proizveo u meni različite učinke i među njima taj da mi je približio Boga i moju Prečistu Majku. C, 3. 12. 1910. — 178.

Raduje se što vidi kako je bezvrijedna

Što mi znači da sam grešnica, da sam opaka, kad je moj Bog i Prečista Majka ono što jesu? Dosta mi je znati da su oni sveti, da su sretni da i ja to budem! Kako se smatram blaženom i sretnom što imam jednog Boga i jednu Majku tako bogate, tako sretne, tako svete! Ništa mi više ne nedostaje.

. . . Kad bi, što nije moguće, bilo potrebno da Bog ili ti — postavila sam sama sebi pitanje — jedno od dvojeg, bude grešnik, bi li pristala da Bog to bude? — Ni na koji način — odgovorim! Više volim da budem ja grešnica, najveća grešnica i u najvišem stupnju i da se vidim okaljana svim grijesima što su učinjeni, što se čine i učinit će se do svršetka svijeta, nego da pristanem samo na jedan nedostatak, samo na jednu nesavršenost na mojem Bogu i na mojoj Prečistoj Majci. I još više: volim biti to što sam rekla, prije nego pristati da Gospodinu nedostaje samo jedna savršenost od neizmjerno što ih ima; i to što velim o Bogu velim o našoj Prečistoj Majci.

Usred neizrecivih radosti i utjeha uzrokovanih na pogled da je ispunjena ta moja želja u odnosu na beskrajnu čistoću i svetost mojeg Boga i moje Prečiste Majke i njihovih božanskih savršenstava, učinilo mi se da je Bog naš Gospodin upravio prema meni pogled pun ljubavi, božanski, s neke uzvišene visine, odakle se uprisutnio u mojoj duši, izlio na me bujice milosti svog božanskog Bića i da mi je rekao: — Sva su moja bogatstva (pokazivajući mi ona što ih ima njegovo Biće) tvoja, primi ih, jer si moja kći, drugo Ja, ako si grešnica u svojim očima, nisi u mojima, jer tvoja ljubav, tvoja čista nježnost prema meni odlično nadomješta pogreške što ih činiš. —

Ostadoh kao utopljena i smrvljena pod pritiskom one poplave milosti što ih je izlijevao i ljubavi koju mi je pokazivao Gospodin; i pod udarima druge ljubavi što je gorjela u mojim grudima prema istom Bogu, ne znajući što da činim ni što da kažem, jer ništa me nije zadovoljavalo osim da vidim da je Bog bogat, svet, sretan, uprijeh nježan pogled u početak bez početka, odakle proizlaze božanska izlaženja u istom Bogu, i ondje vidjeh ono što ne znam reći: prekrasna Boga kako rađa biće koje se ne može gledati bez ushita; i tog Boga Oca i Sina kako nadišu Duha Svetog tako lijepa, tako božanska, da se ne može gledati bez rastapanja, i morala sam se obuzdati da ne buknem u uzdisaje i povike, jer nisam mogla podnositi onu ljepotu tako božansku i Božji pogled, koji kao da je uživao što Ga ja promatram. C, — 179.

Pozvana da napusti razmatranje otajstava Isusova života radi kontemplacije Božanstva. Ona traži odgodu i dobiva

Na Sveti četvrtak, dok sam promatrala Muku, vidjeh očima duše kako se rastvorilo nebo i Isusa gdje sjedi s desne Očeve, utonula (kao) u beskrajan ocean slave i blaženosti, koji me privlačio ili dizao sve većom snagom. Shvatila sam da me poziva na sudjelovanje u svojoj slavi i sreći i zatim je ponovno zahtijevao i nastavio sa zahtijevanjem da se predam kontemplaciji njegova božanstva i pridružim slavnom životu, otprilike za dva mjeseca. Ja sam željela pratiti Isusa u otajstvima njegova smrtna života, bolje reći, ostati trajno u toj kontemplaciji i sudjelovati na osjećajima njegove presvete Muke, a što se tiče poziva da sudjelujem na njegovu slavnu životu, zamolih Ga da me pusti nastaviti tako čitav život, tj. da neprestano promatram njegovo Čovještvo što trpi.

Videći da je Isus uporan i da zahtijeva svaki puta većom snagom kontemplaciju i priključenje njegovu slavnu životu i da će tako biti proslavljen u mojoj duši, prihvatih sreću koju mi nudio i prepustih se njegovoj presvetoj volji, ali prije nego se odazovem božanskom pozivu ili sudjelovanju na njegovoj sreći, željela sam trpjeti, poistovjetiti se s njegovom presvetom Mukom, i zbog toga i drugih razloga pratiti Ga još jednom putem njegova smrtna života.

Molih Ga, dakle, relativno dugi rok, i Isus je blagoslovio moju pobožnost, dozvolivši mi neodređeno vrijeme da razmatram još jednom misterije njegova

života i da mu iskažem čast koju sam željela, ali da se požurim, jer je želio da me pridruži svom slavnu životu... Nisam uspijevala da napustim razmatranje njegova smrtna života ni da se oprostim od njegove svete Čovječje naravi koja je trpjela, da odgovorim božanskom pozivu...

Prošlo je pet ili šest sedmica i nisam mogla ostaviti razmatranje ili počelo promatranje, jer je moja navezanost na nj bivala svaki put sve veća... Činilo mi se još da sam malo počastila Isusa i pružila neznatne usluge kroz 17 godina što sam Ga slijedila tokom njegova smrtna života, i željela sam dopuniti dužna poštovanja njegovoj Dobroti i usavršiti svoju sličnost i sjedinjenje s Njim, da na neki način zaslužim sudjelovati u njegovu slavnu životu i prilagoditi se stupnju božanskog sjedinjenja za koji me odredio. Željela sam tražiti novu odgodu, a nisam se usuđivala i trpjela sam želeći se odazvati Isusu... Kako bih se rado odrekla sudjelovanja na njegovoj sreći..., da Ga mogu ponovno pratiti promatranjem i ljubavlju u svim i pojedinim misterijima njegova smrtna života sve dane svog života!
(Autobiogr. L. V, c. 4. — 174.

Milosti kao priprava za blagdan Navještenja 1911.

...Razumjela sam da Bog, prikazan na poseban način u osobi Oca kojeg je prisutnost uživala moja duša, želi da mi se dade u Božanskoj Osobi svojeg Sina, kojeg je mislio da mi dade kao poseban dar da bude sav moj, ali pod uvjetom da ja budem sva od Božje Riječi i s njom sva Očeva, koji me dao svojem božanskom Sinu.

...Čitav je Bog želio da dođe k meni u Osobi Riječi, ne da se spusti u ponor mojega ništa, nego da uzdigne moju dušu do Sebe radi mojeg sjedinjenja s Isusom, te da je zato potrebno da se najprije poistovjetim sa Presvetom Djevicom. Nastojala sam učiniti tako.

Činilo se da gledam kako Bog pripravlja Presvetu Djevicu da se sav izlije u Nju i da je podigne do svojeg Božanskog Bitka u božanskoj Osobi Riječi, i kako je ostala i susreće se sada na nebu radi svog jedinstva s Bogom, i kako mi je njegovo Veličanstvo obećalo istu sreću (iako u nižem i drukčijem stupnju), ali pod uvjetom da slijedim Presvetu Djevicu: prvo da budem za Boga živo nebo, hram, kuća odmora, božanska škrinja u koju može položiti svoje najizvrsnije dragocjenosti, odnosno svoje darove i milosti, blago svojeg Božanstva.

Drugo, da ljubim njegovo Veličanstvo ljubavlju ne stvorova, nego ljubavlju samog Boga, tj. kao da bi Bog bio ja a ja Bog, ne znam kako to izreći, i da se snagom te ljubavi sva izgubim u istom Bogu i u kontemplaciji (i više nego u kontemplaciji, sudjelovanju) njegovih božanskih svojstava i savršenosti, promatrajući te stvari kao svoje vlastite, ili kao dobra zajednička Bogu i meni, i da unaprijed ne bude stvora sposobna da otkine moju dušu iz Božjeg krila i kontemplacije njegovih božanskih savršenstava...

Treće, da ljubim Boga ne samo spoznavajući dobrotu predmeta ljubljena, dobrog, najboljeg, beskrajno dobrog kakav je u Sebi, kao što sam Ga dosada ljubila, nego također punom spoznajom i punim uvjerenjem u ljubav koju ima prema meni i što mi je beskrajno dobar, i u isto vrijeme takvom poniznošću da, priznajući svoju podređenost obzirom na Božanski Bitak, zaslužim biti ljubljena od njegova Veličanstva.... i da ne mogu živjeti ni ostati u Bogu osim po njegovu beskrajnu milosrđu..., jer sam ništa i grijeh..., zagrlih se i sjedinih s njim po istoj poniznosti, načinom koji razumijem ali ne mogu razjasniti, moleći Ga da ostanem vječno sjedinjena s Njim...

...Znam da sam one noći počela kušati učinke duše sjedinjene s Bogom i združene sa svim i svakom pojedinom Osobom Presv. Trojstva kakve nikad do tada nisam kušala i uživati neizrecive radosti i božanske užitke vječne svetkovine koju Bog slavi u svojim nutarnjim odnosima... Pisma, — 180, 181, abc.

Srodstvo čovjeka s Bogom uzrok je koji razjašnjava ljubav Boga prema čovjeku

...Čim sam stigla u klaustar (hodnik), počela sam osjećati ne znam što... Činjenica je da uprijevši svoje oči (tjelesne) u nebo, duhovnim sam očima vidjela slijedeće: Vidjeh Isusa u nekom području najsjajnijeg svjetla, kako se diže iznad nebeskog svoda, i to je izgledalo nebo, sa velikim veličanstvom i slavom, uživajući neizrecive radosti i željan da saopći svim dušama, mojoj posebno, onu božansku slavu i blaženost koju uživa njegovo Presveto Čovještvo u nebu po nekoj kao objavi ili očitovanju one iste slave i blaženosti koju uživa i koja je sudjelovanje na njegovoj beskrajnoj ljubavi.

Odmah mi je pokazao Oca, svoj božanski Izvor, i odličnost sa dostojanstvom svoje božanske Počovječene Osobe, da bolje shvatim veličinu božanske ljubavi, neshvatljivu dobrotvornu ljubav Boga. Preko neke lagane slutnje, izrazio mi slijedeće:

Bog je tako ljubio svijet, da mu je dao svojeg Jedinorođenog Sina; Bog je tako ljubio svijet, da mu je dao Duha Svetoga; Bog je tako ljubio svijet, da mu je dao svoju Prečistu Majku; Bog je tako ljubio svijet, da je dao Sebe sama.

I ljubio je Bog na taj način svijet, jer je svijet njegov, kao što je to moja Presveta Majka, kao što je to Duh Sveti, kao što je to njegov Sin Jedinorođeni, kao što je to sam Bog, jer sve je Njegovo, i sve proizlazi iz Boga, kao što ja izlazim iz Boga.

I sve što izlazi iz Boga mora se okrenuti Bogu, tako kao što sam se ja okrenula Bogu, iz kojeg izlazim.

Ne znam kako izraziti to što sam vidjela i razumjela o srodnosti i bliskosti čovjeka s Bogom, o beskrajnoj ljubavi Boga čovjeku, o razlogu te ljubavi, da je čovjekovo biće proizvedeno od Božanskog Bića kao što je to Riječ od Oca i Duh Sveti od Oca i Sina... Bila su tako i toliko božanska otajstva ljubavi

koja mi je objavio Isus, da sam ostala ne znam kako. Jasno sam razumjela otajstva ljubavi u riječima Isusovim Ocu na Zadnjoj večeri: — **Tvoji su i dao si ih meni**... ja sam u njima a Ti si u meni... Neka ljubav kojom si me ljubio bude u njima i ja u njima... Na riječi: **Tako je Bog ljubio... činilo mi se** da se Isus spustio u niskoću moje duše i upivši je u svoju Božansku Počovječenu Osobu, uzdigao je do Boga Oca, i da se On sav predao meni. Isto se dogodilo s Duhom Svetim i Prečistom Djevicom i oni su je vodili nanovo Bogu Ocu i Bogu Sinu; na koncu, more stvari koje se ne mogu reći. Pisma, 1911. — 182.

PUT SJEDINJENJA

Jednostavna kontemplacija

Mješovita kontemplacija

PUT SJEDINJENJA (1911 — 1921)

JEDNOSTAVNA KONTEMPLACIJA BOŽANSTVA

Trostruko opisivanje Duhovne ženidbe

Dok sam se u toj situaciji nalazila nekog dana sa Zajednicom u blagovaonici, otvori se mojem umnom pogledu božansko obzorje, kao da su se rastvorila nebesa, i u njem vidjeh Isusa Krista kao Božjeg Jedinorođenca ovijena ili obučena, ne znam reći kakvim božanskim svjetlom što je žarivalo zrake neizreciva sjaja. U Njemu sam pročitala povijest njegova milosrđa i misterija ljubavi ispunjenih u mojoj siromašnoj duši i vidjeh kako me bio pripravljao sam On za stupanj božanskog sjedinjenja, što mi je obećavao, gomilajući milosti na milosti. Kada je povukao zavjesu što je skrivala blago koje je pohranio u mojoj duši, i vidjeh množinu kojom me obdario, poništih se i potpuno odana u njegovu volju, očekivah božansku uru.

Dok sam čekala, Zajednica je počela godišnje Duhovne vježbe koje je one godine vodio moj duh. vođa, koji je to jednako bio većini redovnica. Sedam ili osam prvih dana trpjela sam strahovito. S tom užasnom mukom pripravljao me Bog izbliza za svoja uzvišena saopćenja..., bila sam uvjerena da sam najnesretniji stvor i da nema lijeka za mene.

Dan prije svršetka Duhovnih vježbi, 11. lipnja, u subotu, u predvečerje blagdana Presvetog Trojstva, svršivši Deveti čas, imala sam izvjestan predosjećaj uzvišena dara, koji će mi, mislila sam, udijeliti Gospodin istog dana. Nisam tome davala važnosti, ali se ostvarilo što sam predosjetila. Bilo je otprilike devet ujutro, dok je vođa Duhovnih vježbi navodio riječi što ih je izabrao za temu predavanja (»Ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan«), iznenada se otkrije mojem pogledu uzvišen mistički predjel, božanski i sjajan kao oganj i u njemu vidjeh tri božanske Osobe Presvetog Trojstva.

Vidjevši ih, osjetih vlastito ništa, grijeh i nedostojnost kako to još nikada nisam doživjela, ali daleko od toga da odbijem božansko sjedinjenje koje mi Bog obeća, molih Ga to i pripravih se za nj obavljajući mnoge kreposti čudesnom aktivnošću koju mi udijeli sam Bog; naročito sam nastojala nadoknaditi za uvrede nanesene njegovoj Dobroti svojim grijesima i nezahvalnošću njegovim darovima. U trenutku ostvarih beskraj čina, ali ono što sam učinila odlično i što mi je najviše vrijedilo bilo je potražiti Presvetu Djevicu na božanskom obzorju gdje se objavio Gospodin. U času kad sam se upravila prema Njoj našla sam svoju božansku Zaštitnicu koju sam ponizno zamolila da ničice u božanskom strahopočitanju umoli Presveto Trojstvo da oprosti sve moje grijehe, i što sam Ga toliko puta istjerala iz svog srca i da se preda mojoj duši.

Čudesno! Bilo je isto zamoliti Djevicu što i predanje Boga mojoj duši. Sa božanskog obzorja gdje su bile Božanske Osobe jedna po jedna se spuštala kao da padaju u moju dušu, uronile su i smjestile se u meni. Božanski oganj osvoji moju dušu i duboka rana koju mi zada božanska prisutnost — ljubavna rana puna slasti i boli iznad svake muke i užitka — izbije iz mene tužno jaukanje, duboke jecaje, usred kojih primih trostruka i vječna Ljubitelja. Ostadoh prožeta i okružena božanskim ognjem kao da me netko stavio u plameni kraj ili rastopio u božanskom

ognju. Nisam vidjela ni osjećala drugo osim božansku ljubav, beskrajnu dobrotvornu ljubav prema dušama, posvjedočenu svijetu otajstvom Utjelovljenja, i na taj sam način mnoge ure uzdisala, radovala se i trpjela kao izvan sebe.

Kada je prestala božanska struja i smanjio se pun ljubavi utjecaj, preuzela sam brigu o uzvišenu dobročinstvu koje mi bilo udijelilo Presveto Trojstvo, predajući se i nastanjujući u mojoj duši, i tako se u meni ispunilo Sveto Evanđelje koje kaže: — Ako me netko ljubi, čuvat će moju riječ i moj će Otac ljubiti njega, k njemu ćemo doći i nastaniti se kod njega. Moja je duša ušla u nov životni odsjek, u neku vrstu blagdana ili vječne svečanosti Presvetog Trojstva i u sudjelovanje blažene vječnosti i ostala kao sudionica života Boga Jednog i Trojnog.
(Autobiografia, lib. V, c. 4. — 183.

Oslobodivši se muke, duša prima obavijest da se približava Božji čas, i, kad je stigao sretan trenutak, Presveto joj se Trojstvo otkriva na uzvišenu i veličanstvenu predjelu. Kada duša ugleda Presveto Trojstvo, osjeća više nego ikad svoju nedostojnost, kako je daleko da zasluži neizrecivo sjedinjenje koje joj nudi; ali nikako da odbije dar, prosi ga najživljom čežnjom, jer za Nj se umire od ljubavi, i jer osjeća da se njezina duša beskrajno proširila i proživljava neku prazninu koju samo neizmjeran Bog, Jedan u biti i Trojan u Osobama, može ispuniti. Upravo sam On stoji pred njom na otvorenu božanskom obzorju. Uprijevši pogled u tri božanske Osobe, i u trenu pobuđuje bezbroj čina pokajanja, zahvalnosti, ljubavi, klanjanja, prošnji..., gonjena tajnom silom, i rečenim činom pripravlja se izbliza — ili je pripravlja Bog — za božansko sjedinjenje. Ali to što duša čini savršeno jest traženje Presvete Djevice u božanskom vidokrugu, odakle joj se Ona otkriva; i pošto Ju je našla — Gospa voli mnogo posredovati u tim otajstvima ljubavi i dolazi čim Je duša pozove — zamoli Je da prostrta iz strahopoštovanja pred Presvetim Trojstvom — ondje prisutnim — uloži svoje moćno i uspješno posredovanje, i da u njezino ime zaprosi

oproštenje njezinih nevjernosti, nadoknadi za uvrede svojim krepostima i zaslugama što ih je skupila; s njima i svojom molećom svemoći neka joj postigne božansko sjedinjenje što ga želi i moli od Boga, koji nesumnjivo čeka da Ga ona to zamoli.

Divno! U trenutku kada je Marija izrekla svoju molbu u božanskom strahopočitanju — kao da je njezina molba bila naredba — Tri se božanske Osobe Trojstva, prisutne u otvorenu obzorju svjetla pred njom, stanu spuštati u dušu, jedna po jedna, a ona, prožeta božanskom vatrom koja sačinjava božansku narav trostruka i vječna Ljubavnika, primi ga u dubokom jecanju što ga je izvila iz njezinih grudi veličina boli i doživljena uživanja, jer nije imala narav dovoljnih sila da uživa tako neizreciv dar. Opkoljena istim božanskim ognjem koji je proniče, vidi se stavljena usred vatrena svijeta, gdje niti gleda niti osjeća drugo osim ljubavi, beskrajne ljubavi svog Boga, Jednog i Trojnog, koji vladalački u njoj djeluje.

Tako ostaje više sati izvan sebe snagom ljubavi što je uživa i osjeća za svojeg Boga, jecajući od vremena do vremena, kao da ju je netko ranio užarenim kopljem. Kada prestane božanski utjecaj, okreće se u sebe i pazi na prisutnost triju božanskih Osoba, koje su se u svojoj beskrajnoj susretljivosti dostojale spustiti do njezine niskosti i nastaniti se u dubini njena bića, i shvaća da se ispunio u njoj misterij božanskog sjedinjenja, sadržan u slijedećim riječima svetog Evanđelja: — Ako me netko ljubi, držat će moju riječ, i moj će ga Otac ljubiti i doći ćemo k njemu i nastaniti se kod njega. T, p. 168. — 184.

Kad je stigao sat nagovora, na početku čuvši riječi: — Ljubav je Božja izlivena u srca naša po Duhu Svetom koji nam je dan — počeh trpjeti neki duševni nered ili ne znam što i sva sam se izgubila. Nisam mogla paziti na ono što se govorilo dok nije prošlo neko vrijeme kad sam čula nešto govoriti o Presvetom Trojstvu, ne znam što, i malo zatim: — Tako je Bog ljubio svijet da je dao svog Jedinorođenog Sina — to me je izvrnulo.

U času kad sam čula spomenuti Presveto Trojstvo, Boga našega Gospodina Jednog i Trojnog, pošto se uprisutnilo u moju dušu, označilo mi da se cijelo želi dati meni. U tom se trenutku sjetih bezbrojnih prilika u kojima se taj Bog ljubavi Jedan u biti i Trojni u Osobama bio predavao mojoj duši, i milosti bez broja, što sam ih od njegove neizmjerne dobrote bila primila. Sa dubokim jecajima srca izlih pred njegovo Veličanstvo svoje kajanje i bol što sam Ga istjerala iz duše i prisilila da se udalji od mene svojim grijesima i slabim odgovaranjem, odlučih da se popravim te izrazih čežnju da Ga ponovno primim i posjedujem u svom srcu. I kada sam priznala da sam nedostojna da Gospodin primi moju poniznu molbu, počeh tražiti nekog tko bi se zauzeo za mene pred Gospodinom, i čim počeh tražiti, sretoh tu moćnu posrednicu, što sam je tražila u Presvetoj Djevici, koja se uprisutni u mojoj duši na istom mjestu, na kojem sam vidjela Gospodina, a to je bilo na uzvišenoj visini, smještenoj u govornici gdje sam bila.

Izložih Presvetoj Djevici neusporedivu bol i tjeskobe svoje duše što sam bila uvrijedila i istjerala toliko puta iz svog srca onog Boga ljubavi i beskrajna Veličanstva, koji je pokazivao da me toliko ljubi, i svoje čežnje da Ga ponovno primim. Razumjeh da je Presveta Djevica neizrecivim dostojanstvom primila moja zaklinjanja i zamolila Gospodina za mene, i odmah, činilo se, Tri božanske Osobe počele se spuštati u moju dušu i predavati se meni, a da nisu prestajale biti na mjestu gdje su se bile ukazale mojoj duši i nisu s tim prestajale. To se dogodilo kad ste izgovorili riječi: — Tako je Bog ljubio svijet... Osjetih toliko obilje milosti i ljubavi u svojoj duši, da sam, budući da nisam mogla suzdržati jecaje kojima sam povremeno ublaživala iznutra svoje užitke i muke, briznula u jaukanje i plakanje.

Otišla sam sa predavanja i pobjegla u poglavarsku sobu, gdje sam se nasamo veselila Bogu koji se neprestano pokazivao i izvodio iste učinke u mojoj duši, kako mi bijaše navijestio u govornici, govoreći da će mi se pokazati u životu ljubavi, kojoj je poče-

tak i da će se vladati prema meni kao Zaručnik Bog Ljubavi. Nastojala sam da se razvedrim kako bih sišla u blagovaonicu da jedem, ali kako su me neprestano pratili pojmovi i razumijevanja primljena u govornici, a Gospodin je nastavljao svojim objavljivanjem i u blagovaonici, nisam mogla podnositi djelovanje milosti u svojoj duši, jer sve što je čitateljica čitala izgledalo mi kao ponavljanje nagovora, i da nije govorila ni o čemu drugom nego o Božjoj ljubavi, i bez obzira na ono što sam radila, počela sam drugi put stenjati i plakati. Tako je prošlo čitavo ono popodne.

Otprilike oko sedam, iskusih neku vrstu agonije i smrti, s velikim tjeskobama ljubavi i boli radi svojih grijeha u prisutnosti Boga našeg Gospodina, koji se pokazivao mojoj duši na istom mjestu i obliku kao i ujutro, i svratio moju pažnju na svoju božansku Svetost, a istovremeno i na svoju ljubav. Tolika je bila moja bol, da se činilo kako se neću moći ispovjediti ne samo općenito, kako sam se mislila ispovjediti one noći, nego ni obično; ali u odlučnom trenutku, ušavši u ispovjedaonicu, sve je ono iščezlo (osim Boga), utonuh u more slatkoće, bez ikakva ćućenja boli i pojma o grijehu. I zbog toga ispovjedih se generalno gotovo smijući kao kad netko pripovijeda neku priču, jer bila sam kao da nisam nikada sagriješila. Što je to (rekla sam sebi) da se ne mogu kajati za svoje grijehe, a trpjela sam tolike tjeskobe neprestano prije ispovijedi? Na to su mi, činilo se, odgovorili: — Ta grijesi što ih ispovijedaš ne postoje čak ni u sjeni, i nije Božja volja da ih ispovijedaš, kao da još uvijek postoje njihove posljedice u tvojoj duši... (Pismo, 21. 9. 1911.) — 185.

Život u stanju Duhovne ženidbe kao vječan blagdan Presvetog Trojstva

Duša ulazi u neku vrstu neprestana blagdana Presvetog Trojstva, sudjelujući na vječnoj blaženosti, blagdana koji upija svu njezinu pažnju i ne dopušta joj razlikovati kao prije svetkovine vojujuće Crkve; bolje rečeno, razlikuje ih, ali ih sve slavi u Bogu kao što ih slave blaženici. Njezin se život pojednostavnjuje u

promatranju jedinog Boga vječna u Trojstvu Osoba; u tom Trojstvu promatra Utjelovljenje ili božanski i vječni Život Riječi, što je počeo rađanjem a svršava udruženjem Svetom Čovještvu u slavi i blaženosti svoje božanske naravi. U vječnoj povijesti Riječi promatra Presvetu Djevicu i sav nebeski dvor. Sve stvari ima u Bogu Jednom i Trojnom, kojega je trajna prisutnost na dnu njezina bića neprestani banket što ga uživa njezina svijest. T. — 187.

... Poslije Duh. vježbi ima moja duša jedno dobro koje ne može izreći, ali upoznajem da je od neizmjerne vrijednosti, a njegovi su učinci najčišća ljubav prema Bogu, žarka želja za njegovom slavom, i neko nutarnje svjedočanstvo ondje u najdubljem dijelu duše, koje veli: — Sva sam Božja i Bog je sav moj. Ljubim mnogo svojeg Boga i jako sam ljubljena od Njega, jer ja sam sva Njegova a Bog je sav moj... Pismo, 17. 10. 1911. — 188.

Život duše u Bogu: način kako doživljava Boga u tom razdoblju

Kada se čini da bi trebala osjećati prisutnost božanskih Osoba na dnu svojeg bića, vidi se i ćuti kao da je stavljena u Boga Jednog i Trojnog, izvan same sebe i izdignuta iznad svojeg bića te iznad stvorova, kao da stvorovi oblikuju njeno postolje da je uzdignu više, dovedu i stave u vezu s Bogom. Sada joj se čini da nosi Boga Jedna i Trojna kao aureolu slave nad svojom glavom — duhovno, razumije se — suočena s njom, načinom kako se predstavlja utisnuće rana sv. Franje, gdje on oblači Krista uzvišena i suočena s njim, sa golemom razlikom, a ta je da se Bog Jedan i Trojan otkriva duši pun života i u srdačnim vezama s njom. Sada joj se čini da to prianjanje uz Presveto Trojstvo dijelom koji predstavlja njegove noge — kojih nema — ili kao neki rub što visi sa njegova, kraljevskog, božanskog i duhovnog plašta — kojim isto tako Bog nije odjeven — jer se ćuti priljubljena Bogu Jednom i Trojnom, ali kod njegovih nogu, suočena i u intimnom te izravnom saobraćaju s Njim.

Kamogod duša ide, nosi sa sobom Presveto Trojstvo, koje, čini se, ide pred njom i prati je svuda i uvijek nalazeći se na izvjesnoj visini te uzdignuto iznad nje, kao da bi duša bila Božje postolje, kao da ostali stvorovi oblikuju njeno postolje ili izgleda da joj služe kao podnožje kako bi je uzdigli Bogu. Ali premda se Bog nalazi iznad duše i ona Ga opaža kao izvan sebe i živi u Njemu udaljena sama sebi, ne nalazi se Bog izvan, nego boravi u višem predjelu duha, kao na šiljku uma i volje, a to je ono što ona uzima kao mjesto visoko ili uzdignuto i mistički predio, jer tako izgleda vjerna slika neba i čista duhovnost. T, — 189.

Bog Jedan i Trojan, jedini predmet njene kontemplacije

Bog Jedan i Trojan jedini je predmet njezine kontemplacije u kojemu posjeduje Isusa Krista više kao Boga nego kao Čovjeka, makar osjeća prisutnost Svetog Čovještva preko božanske biti i savršenstva koje promatra. Od vremena do vremena javlja se Utjelovljena Riječ slavna, ižarujući slavu i sreću, i poslije par trenutaka, koje utroši da objavi svojoj ljubljenoj neizrecivu radost koju je doživjelo njegovo Sveto Čovještvo u slavnom Uzašašću u nebo . . . , i sreću te blaženost koju uživa s desne Ocu, sakriva se njenim pogledima, uranjajući kao na dno beskrajna ponora Božanstva, ostavljajući je kao na površini, da se sva usmjeri na Boga, i traži njega u njegovu krilu kao Boga i Sina Božjeg, izuzevši trenutke kad se ponovno javlja duši kao Bogo-čovjek. T, — 190.

Čežnje za apostolatom i ljubavlju prema grešnicima koje osjeća u tom stadiju

U tom se periodu ćuti kao ispunjena milošću i svetošću prepuna života, te doživljava sretnu potrebu da dijeli drugim dušama svoja dobra, ili blago milosti što je Bog pohranio u njoj i neprestano joj daje. Stvarno tako čini, koristeći prilike koje joj sam Bog pruža da vježba svoju revnost i ljubav prema dušama koje po njoj želi posvetiti.

Osjeća se obučena u dobrotu i svetost Božju, dok joj se čini da je njezina duša ponor bez dna, sposobna da upije i uništi sve ljudske zločine, zahvaljujući svojem poistovjećivanju s Bogom. Osjeća nezasitljivu žeđu da spasava duše i da pomogne beskrajnim bijedama Adamovih sinova, kao da bi ona bila božansko Milosrđe ili ga predstavljala na zemlji. Tu prisutnost božanskog Milosrđa osjeća u dubini svoga bića, a dožive je duše s kojima ophodi, naročito ako su grešne, jer prodire u njih u ime Ljubavi i beskrajnog Božjeg Milosrđa, da pomogne njihovoj bijedi po dobroj sakramentalnoj ispovijedi, na koju ih pripravlja sama neizrecivom dobrotom i majčinskom nježnošću. T, — 193.

. . . Čula sam Gospodina: — To što osjećaš moj je duh, moja je ljubav, beskrajna i vječna ljubav koju imam prema dušama, moje Milosrđe, moja Dobrota; Ja sam koji želim saopćivati se preko tebe dušama da ih posvetim. Upij svu njihovu zlobu, saopći im moj duh, moju milost (Pismo, 21. 9. 1911.) — 194.

Žudi da sudjeluje na svojstvu božanske Pravednosti

Duša osjeća nezasitljivu glad za pravednošću i svetošću, posebnu ljubav ili veću ljubav za božansku Pravednost i žarku želju da se poistovjeti s Bogom u toj božanskoj osobini, da joj se suobliči; osjeća zapovjednu potrebu da uništi u sebi gorivo grijeha i da posjeduje izvornu pravednost sa njenim pravima i povlasticama, jer je više ne zadovoljava ni svjedočenje njene savjesti, koje joj jamči da je u ispravnom stanju, ni krsna milost, iako joj je dopušteno da je sasvim obnovi i ostane kao da nikada nije teško sagriješila. Još više: želi posjedovati izvornu pravednost sa značajkama vječnosti i, kad bi moglo biti, sa savršenošću koju posjeduju blaženi u nebu, i to moli kod Gospodina. Kako zamjećuje da je sredstvo da postigne to poistovjećivanje sa božanskom Pravednošću po potpunom uništenju svega što je u njoj protivno toj osobini, uzdiše za Sudom koji slijedi iza smrti, želi se vidjeti pred Božjim sudom i da

trpi njegovu pravednu strogost; ali jer joj se to ne dopušta, ne mogavši dočekati da stigne smrtna muka kako bi postigla milost koju želi, obraća se vječnoj pravednosti Božjoj, kao da je želi izazvati i razdražiti njezin bijes da se osveti na njoj, da je uništi i pošto je smrvi, da je pojede i učini sličnom sebi.

...Okreni se, Gospodine, za tvoju stvar, dosta si šutio; već je vrijeme da se braniš protiv te zločinke, neprijateljice tvoje dobrote, koja je toliko puta napadala tvoja prava. Ne mogu čekati smrt ni dvadesetčetiri sata, željela bih nadoknaditi za uvrede Tebi svojom mističkom smrću; razori me... promijeni cijelo moje postojanje, i od grešnice kakva sam, preoblikuj me u pravednicu, ne samo savršenu, nego i u božansku.

Tôm i drugim molbama zahtijeva potpunu i prednosnu uspostavu svog ugleda, oplakujući sa gorčinom i smrtnim tjeskobama izvorni grijeh i osobne što ih je učinila tokom svojeg života, od najvećeg do najmanje nehotimične nevjere. Tolika je njezina skrušenost i muka koje kuša jer je uvrijedila Boga i radila protivno onome što traži njegova božanska Pravednost, da — na izgled — umire, jer su joj oslabile sile od čista uzdisanja.

Dok tako plače i misli o sebi da je najveća grešnica od Adamovih kćeri, uživa toliku intimnost s Bogom i ćuti se tako sjedinjena s Njim, da ne bi promijenila svoju sudbinu sa najsvetijom dušom na svijetu, ne zato jer sebi daje prednost i smatra se boljom od nje, jer je uvjerena da je posljednja i najgora od svih stvorova što stanuju na zemlji, nego jer prozire da, usprkos zločina što ih oplakuje i svoje duboke bijede, — zaslugom osjećaja koje štiti — zaslužuje odobravanje božanske pravednosti, koju miluje posebnom ljubavlju, i ne zna da li ostale duše uživaju tu sreću i srodnost s Bogom, premda su bolje od nje, budući da ih ona sve takvima smatra. Ta naročita ljubav za božansku Pravednost, njezina težnja da se poistovjeti s njom i nužnost da se sve više opravdava, jedna je od pojava što prate čistilački utjecaj koji je obrađuje u tom razdoblju. T, a-e, — 196.

Bog joj objavljuje svojstvo Milosrđa, ali ona čezne za Pravednošću

Gonjena tom čežnjom, traži neprestano i sve žarče Božju Pravednost u Isusu Kristu. Reklo bi se da Isus želi iskušati iskrenost njezine žudnje, jer kada Ga traži kao pravedna Suca, nestrpljiva da okusi njegovu strogost, predstavlja joj se u osobini svojeg Milosrđa u najljepšem obliku i punom privlačnosti. Videći ga duša, baca se ničice pred njegove noge u poniznu strahopočitanju, klanja mu se, zahvaljuje i poštuje njegove milosrdne usluge koje je tražila u prijašnjim stadijima i moli ga sada za druge duše. Priznaje se bijednom, i kao takva, treba Božje milosrđe, koje joj izlazi u susret, i, usprkos tome, ne prima njegovu pažnju niti može podnositi njegove dobrotvorne utjecaje, te nastoji pobjeći ispod njegove vlasti, pošto mu je iskazala svoje poštivanje i zasvjedočila svoju privrženost zagrljajem i punim ljubavi poljupcem.

Bježi od Milosrđa da traži Pravednost, čijoj se vlasti želi podvrći, i kada misli da se udaljila od milosrdne ljubavi svojeg Boga, susreće se nanovo s Isusom, počovječenim Božjim Milosrđem, koji joj se predstavlja govoreći: Da je On, Utjelovljenje neizmjernog Božjeg Milosrđa, najviša Pravednost, i da je ne traži izvan Njega, ni odijeljenu od Milosrđa, jer je poistovjetio ili ujedinio Pravednost s Milosrđem u svojoj božanskoj Osobi, snagom svoje ispaštajuće smrti. Upoznavši sakrivenu tajnu o poistovjetovanju tih osobina što joj Isus priopći iznenađujućom jasnoćom, duša se smiruje kroz nekoliko dana, ali iza toga počinje tražiti Pravednost sa sve većom čežnjom, dok joj Bog naš Gospodin ne dade milost koju usrdno prosi, kako ću reći na drugom mjestu. T, ab, — 197.

Čežnje da sudjeluje na svojstvu Pravednosti

Na njezinu silnu čežnju za Pravednošću, za sav odgovor, Bog Jedan i Trojni otkriva se duši u divnoj veličanstvenosti, ljepoti i dobroti, kakve nikad dotada nije vidjela i kao netko tko joj dolazi u susret, krijući tajanstveno, i kao navlaš, u svom krilu svojstvo svoje božanske Pravednosti, kao najbogatije blago što

ga ima, ako se mogu praviti razlike vrijednosti u Božjim savršenstvima.

Vidjevši ga duša, pada na koljena pred Gospodinove noge u poniznu i punu ljubavi strahopočitanju, i uprvši svoj pogled u božansku Pravednost, čiju prisutnost ćuti preko beskrajnih čara dobrote što je očituje Gospodin, pita je za razlog njezinih postupaka prema njoj, govoreći: — Zašto se kriješ, lijepa moja? Zašto sakrivaš svoje lijepo lice koje moje oči traže toliko vremena nježnim žarom? — Zašto bježiš od mene i kratiš svoj božanski utjecaj meni koja od ljubavi umirem, i samo da tebe imam želim smrt? Zar me zato ne ljubiš i ne želiš da te posjedujem jer sam protivnost tvojoj dobroti? Dobro znadem da sam te uvrijedila i da sam kao čovjek grešnik protivna tebi, ali također znadem da ljubav i štovanje što ih za Tebe ćutim i moja žudnja da Te posjedujem jesu jedno dobro koje, kao Pravedan i Svet, ne možeš ne ljubiti i ne nagraditi, i da me zato ljubiš beskrajnije nego ja sama i da me smatraš pravednom i svetom. T, — 199.

Pravednost je najuzvišenije svojstvo Božje

Bog se Otac očituje ili objavljuje njoj zauzet vječno da stekne beskrajnu slavu koja izlazi iz vječna Rađanja, i Otac i Sin su zauzeti da se ljube i da steknu slavu i sreću koja im dolazi od Proizlaženja, i promatra tri božanske Osobe raspaljene ljubavlju prema svojoj božanskoj Naravi i zauzete da si pribave vanjsku slavu koju njegova neizmjerna Dobrota traži od Stvorenja.

Život joj se vječni Utjelovljene Riječi prikazuje kao trajan čin ljubavi Ocu, čijom se slavom i srećom bavi unutar i izvan Božanstva u svim svojim djelima i životnim časovima. Na poseban joj se način predstavlja postojanje Duha Svetog, vječno zauzeta da ljubi svoju vlastitu Dobrotu u Prvoj i Drugoj Osobi Trojstva i da od toga pravi svoju sreću u nutrini Božjoj. Jednako joj se prikazuju sve Božje savršenosti kao tolike druge Božje sposobnosti stavljene na službu Božje slave, osobito presveta volja i Božja Pravednost, koje joj otkrivaju neizmjernu ljubav koju Bog ima prema Sebi i žar kojim gori za svoju slavu, kao Pravedan i Svet kako jest. T, — 200.

Bog joj dopušta sudjelovati na svojstvu Pravednosti preko bitna dodira (toque sustancial)

Još nije dobro ni oblikovalo njeno srce ta pitanja ili optuživanja puna ljubavi, kada je Bog Jedan i Trojni — o divne dobrote i beskrajne susretljivosti! — uvede u svoju nutrinu ili je osposobi da uroni u Nj, i, stavivši se u izravnu vezu s njom u svojstvu svoje božanske Pravednosti, preda joj se bitnim dodirom i zasiti njezinu nezasitnu žeđu začas Pravednošću i ispuni njene želje mnogo bolje nego Ga je duša molila i željela. Ono je što duša osjeća u tom uzvišenom davanju neizrecivo i ne može se iskazati ljudskim govorom.

Traje vrlo kratak trenutak, i dodir se ostvari kao u tami, najuzvišenijim načinom, neizrecivim i božanskim, čisto duhovnim; ali bogatstva koja pohranjuje ili izlijeva u nju traju čitav život, ako ih duša ne izgubi svojom krivnjom. Ostaje duša više dana — poslije prestanka struje (tijeka) — u nekoj vrsti uzdignuća i divljenja ili zaprepaštenja, povezana s Bogom skrivenom i tajanstvenom vezom kakve nikad nije vidjela.

Pa i kada, pošto je prošlo neko vrijeme, siđe s tog uzdignuća, čitav svoj život čuva božanske tragove što ih je Bog utisnuo u nju, te sam pogled na njih, spomen ili iskustvo, dostaje i pretječe da je sabere i uzdigne Bogu u časovima veće suhoće i rastresenosti, čak i nakon mnogih godina.

Ulazi u novu životnu fazu i u odnose uistinu divne intimnosti s Bogom, i za nju počinje život ne nebeski nego božanski. Bitni se dodiri ponavljaju često, ponekad svaki dan, i u tom se uzvišenu daru Bog daje duši sad u jednom svojstvu, sad u drugom, na iznenađujući način iznad svih pojmova. T, a-c, — 201.

Bitni dodiri (toques sustanciales) proizvode u duši čudesne učinke

Od tog trenutka, duša čudesno napreduje u spoznaji, ljubavi i božanskom sjedinjenju, jer je svako pojedino saopćenje koje prima beskrajno udaljuje od mjesta što ga je imala u duhovnom svijetu; reklo bi se da leti u sferi Božanstva s jednog božanskog prebivališta u drugo božanskije, ili da pravi gigantske skokove, takve, da sa svakim pojedinim probija golem razmak i gubi s vida zemlju koju je par trenutaka prije gazila. Zahvaljujući tim skokovima ili letovima koje pravi i udaljenostima koje prebrođuje u božanskoj mudrosti i ljubavi, ne prepoznaje samu sebe. Ta se neobičnost ponavlja svaki put kada prima uzvišen dar bitna dodira; ne samo za iznenađujući razvitak njezina duhovna života, nego i za božansko znanje koje ju pretječe i prati, ostajući joj kao navika.

Čini joj se da je Bog naš Gospodin dariva novim duhovnim očima ili nekom sposobnošću da vidi ili razabire, mnogo moćnijom i božanskijom, da vidi i razumije skrivene tajnovitosti njegova Božanstva koje prije nije poznavala i o čijem postojanju nije čak ni slutila, podnoseći neku vrstu razočaranja koja je sili da ispravi svoj sud obzirom na Boga i Stvaranje. Još nije ni oblikovala nov sud, kada je pohodi Gospodin sa drugim bitnim dodirom i rasvijetli novim i neobičnim jasnoćama, praćenim jednom ljubavlju, isto tako neobičnom, koja je raspali u božanske i nepoznate plamenove, i koja joj, dižući je do intimnijeg sjedinjenja sa njegovim božanstvom, uzrokuje novo razočaranje i usavršava njezino prosuđivanje što ga je oblikovala i preoblikovala u zadnjem saopćenju.

Poslije bitna dodira ostaje u nekoj vrsti ushitne zapanjenosti, promatrajući zadivljeno, zaljubljeno i s poštivanjem neusporediva otajstva i božanske savršenosti koje upoznaje u Bogu. Slijepac od rođenja, koji čudesnim načinom postizava osjet vida i prvi puta promatra divote Stvaranja, ne doživljava toliko iznenađenje i uživanje kao ta duša u promatranju divota koje joj nanovo otkriva Gospodin. Uza sve to, njezino uživanje prati neka nepodnosiva muka, kći ljubavi

i cijene, koju osjeća za svojeg Boga i svoje nestrpljive čežnje da Ga posjeduje savršenom sličnošću u slavi. Ta ljubav koja cijeni proizvodi u njoj golemu prazninu, neku sposobnost kao beskrajnu, koju zahtijeva jasno gledanje i savršeno posjedovanje Boga, za kim jeca i uzdiše, kao da trpi smrtne tjeskobe, u isto vrijeme dok uživa vrstu blaženstva ili sudjelovanja na Božjem blaženstvu.

Ni osjećaj Božje prisutnosti, što ga osjeća u najvišem stupnju, ni bistra spoznaja što je ima o velikom napredovanju koje je upravo prošla na putu savršenstva ni razdaljine što ih je preletjela u božanskoj spoznaji i ljubavi, ni odgovarajuće sjedinjenje s Bogom, nisu dosta da utišaju njezine uzdisaje i ublaže njenu bol, naprotiv sve joj pomaže da življe ćuti muku izgona ili veza koje ju vežu uz ovaj život i otežavaju ispunjenje njezine žarke želje da posjeduje isto Dobro koje ju poznaje, ljubi i svaki joj se puta više približava.

Jednom se osjeća zakriljena Bogom Jednim i Trojnim ili božanskom Biti koja se rasteže, izgleda, iznad nje i pokriva je poput najbogatije i prozirne zavjese ili svoda i prima je kao najprijazniji Otac koji s njom postupa kao posebno ljubljenom kćerkom te je uzvisuje preko mjere svojim božanskim posinjenjem.

Drugi put se ćuti u najvećoj mjeri malena u poređenju s Bogom, koji se objavljuje kao neizmjeran i nepristupačan u mističkoj i uzvišenoj visini; tuži i uzdiše svojim pogledom uprtim u Nj i zaklinje Ga da je digne u svoje božansko krilo, kao što čini ptičica pala na zemlju, koja, dignuvši svoju glavicu, pijuče da dođe njena majka, pokupi je i stavi u gnijezdo.

Ne oblikuje nikakvu molbu, ne izgovara ni jednu jedinu riječ, ali njezini duboki uzdisaji izražavaju ljubav i poštovanje što ih osjeća za Boga i užurbanu potrebu da stegne intimne veze što je vezuju s Njim i da ispuni proširene dubine iznova otvorene u njenoj duši, koje zahtijevaju nova saopćenja božanskog Bića.

Ti su uzdisaji toliko bolniji naravi i štetniji zdravlju koliko se u tom razdoblju jedva pokazuju izvana, i ako neki puta dopru do grla ili izađu iz ustiju, primjećuje ih osoba njoj najbliža kao izgubljene glasove udaljene harmonije ili odjeke grlićina gukanja što se ugnijezdila u dalekoj dolini. T, a-f, — 202.

Bog se daje u otajstvu svoga Trojstva

Iza mnogo božanskih saopćenja, Bog se Naš Gospodin otkriva duši u otajstvu svojeg Trojnog Jedinstva čudesnim načinom, izazivajući u njoj veće zaprepaštenje i božanskije učinke nego u ostalim objavama i saopćenjima svoje božanske naravi.

Mnogo dana ostaje u tom divljenju, ponavljajući: Presveto Trojstvo, Bože Jedan i Trojni, kako si velik! kako divan! Kakvo čudo veličine i dobrote! Kako božanski! I ... moj! I ja ću Te gledati i vječno uživati! Koja sreća! Od tada, uvijek kad čuje spominjati Sveto Ime Božje, Trojstva ili bilo koje božanske Osobe, iznenada se osjeti zahvaćena božanskom vatrom i zamjećuje Boga Jednog i Trojnog, kao živu stvarnost koja joj se daje i privlači je.

Sjedinjena s Njim i kao upućena, ponavlja mnogo puta — ne usnama, nego dubokim uzdisajima srca — moj, moj, moj, jer znade da je Bog, beskrajan Bog koga obožava i ljubi, sav njezin i da se ona ćuti sva Njegova. To znanje, bolje rečeno iskustvo, izvodi u njoj neku ljubavnu tjeskobu koja joj istovremeno uzrokuje da mnogo uživa i trpi ... Nemoguće je iznijeti otajstva koja Bog u takvim dušama izvodi i što te sretnice osjećaju i uživaju u svojoj neizrecivoj i punoj ljubavi intimnosti s Njim. T, ab, — 204.

Čistoća ljubavi kojom ljubi Boga...

U tim se uzdizanjima i božanskim saopćivanjima duša poistovjećuje sa slavom i blaženošću Boga, i počinje ljubiti Boga čistoćom ljubavi srodnoj onoj što je iskazuju blaženici u nebu, a njihove osjećaje i težnje upoznaje začudnom jasnoćom. Više ne može ljubiti Boga jer je dobar njoj i stvorovima, ni zahvaljivati za Utjelovljenje, Otkupljenje i za ostala Božja

dobročinstva zbog koristi što je donose ljudskom rodu, razumije se u prvom redu, nego Ga ljubi zato što je On koji jest, i zahvalna je za Utjelovljenje, Otkupljenje i ostala njegova dobročinstva radi slave koja iz njih ide samom Bogu, a na drugom mjestu za dobra koja idu ljudima. Uza sve to, ne cijeni ih radi toga manje, nego naprotiv, jer koliko je više poistovjetovana sa Božjom slavom i ljubi Ga čišćom i nesebičnijom ljubavi, življe joj zanimanje nadahnjuju duše i većim se žarom brine za svoju sreću i ljubi vlastitu dušu.

Kako se Isus pokazuje duši u tom razdoblju

U tom stanju duša može naći Isusa samo na tri mjesta: u krilu Božjem, s desne Oca i u Presvetom Sakramentu.

U Euharistiji vidi Isusa vidljivom i ugodnom očitošću kroz zastore koji skrivaju njegovu prisutnost i gleda Ga sjajna od slave, i osobito kako je božanski život stavljen na raspolaganje onima koji žele sudjelovati na njem, više kao Trs opterećen tolikim lozama koliko ima duša koje pripadaju Crkvi Katoličkoj.

Jednako Ga vidi s desne Ocu kao božanski Život što neprestano teče poput tajinstvena izvora u pravcu Anđela, Svetih na nebu i pravednih na zemlji. Prionuta uza Nj, moli Ga da joj dade božanski život koji u krilu Božanstva i zajedno s Ocem kao Bog saopćava Duhu Svetom i božanski sok što ga kao Čovjek-Bog i u jedinstvu Prve i Treće Osobe Trojstva daje svojem mističnom tijelu u Crkvi slavnoj i koja se bori ...

U Bogu gleda Isusa Krista poistovjetovana s Ocem prema onoj iz Evanđelja: Otac i ja smo jedno; kao njegovu vječnu misao, njegovu mudrost, njegovu istinu, kao ocean života i beskrajne struje žive vode što izvire u njegovu krilu i svjedoči o izvoru koji je proizvodi, ili o biti istog božanskog Oca i o stvarnosti njegove božanske naravi, beskrajno dobre i darežljive.

Otac joj se objavljuje poistovjetovan sa Sinom kao um sa mišlju koju je začeo i posjeduje, i jednako kao izgubljen u istom božanskom Sinu kao što se gubi u oceanu neiscrpiv izvor koji se vječno izlijeva u nj.

Duh Sveti otkriva joj se sada kao službeno sredstvo bitnih saopćivanja koja postoje u krilu Božjem, ili punim ljubavi odnosima Oca i Sina, sada kao poosobljenje Božje svetosti i njegove nestvorene ljubavi, i jednako kao izražaj njegove božanske ljubavi prema ljudima i kao nastavljač Očevih poslova, Učitelj, Branitelj i Pastir, što je Isus obavljao u korist ljudi u svom smrtnom životu. T, a-f, — 207.

Uloga duhovnog vođe u tim božanskim darovima

Uloga se duhovnog vođe u tom periodu očituje na čudesan način. Razjasnit ću. U davanju računa o savjesti što od nje prima, u pitanjima koja joj upravlja, u razjašnjenju sumnja, ili u savjetima i poticajima koje joj vođa daje, navodi poneku Božju savršenost, ili izrazi pojam o istoj, ili neki tekst iz Svetog Pisma što se odnosi na Boga, njegova otajstva i božanske savršenosti, ili iznese neki teološki izražaj bez nakane, možda nesvjesno, i duša koja posjeduje golemo svjetlo i živi u intimnosti s Bogom, vidi u njegovu božansku Biću ostvarenje otajstva ili svojstva što čuje od vođe i spoznaje ga, ne kao naslikanu sliku, nego kao božansku stvarnost, punu života, koja joj se saopćava.

Snagom tog saopćenja, uzdiže se i prianja uz Boga, sada u jednoj Osobi sada u drugoj, sada u jednom svojstvu sada u drugom, ili u misteriju njegova Trojstva ili Jedinstva — u suglasnosti sa znanjem što ga je primila po vođi — i u tom se božanskom sjedinjenju ili prianjanju između Boga i duše ostvaruju neizrecive tajne ljubavi.

Ponekad riječ vođe pada u dušu kao bitna spoznaja koja je stavlja u posjed otajstva što ga sadrži. U tom slučaju, čim prodre u nju, vidi Boga, prione uza Nj u mističku i uzvišenu kraju i stanu djelovati u njoj, dok traje božanska struja, rane ljubavi, bitan dodir, slijevanje volja, umova ili života, ili se ponavljaju mistička predanja i druga božanska davanja za čiju vrijednost i korist zna jedino Bog i duša koja ih prima. Sve se događa u prisutnosti vođe, koga je Bog uzeo za oruđe, ali nevidljivo, jer on ne vidi Boga koji

se otkriva i saopćuje u sjaju svog božanstva, primjećujući samo da se ostvaruje neka tajna između Boga i duše po sabranosti i odijeljenosti koju očituje njezina duboka šutnja.

U nekim dušama pozvanim osobito na savršenu poslušnost, upliv je vođe toliki u saopćenjima što ih primaju, da im Bog naš Gospodin daje preko njega najposebnije milosti, kao što su one koje počinju stanja ili stupnjeve veće savršenosti i božanskog sjedinjenja, na primjer, spuštanje i predanje Triju Božanskih Osoba, što daje početak životu duše s Isusom Kristom u Bogu i bitni dodiri... T, abd, — 208.

Objavljivanje Presvetog Trojstva u svojstvu Ljubavi

Iza jednog odsjeka srazmjerno kratka tajinstvenih objava božanskog Duha i Volje Božje, što je privuče prema beskrajnom i neizrecivom, objavi joj se Presveto Trojstvo ne tako uzdignuto i udaljeno kao prije, nego blizu, ili na kratak razmak, u svojstvu Ljubavi, kao Bog ljubav i božanski oganj koji plamsa žarom neizmjerne ljubavi u sebi samom i za slavu i spasenje duša, naročito za posvećivanje i sreću vidjelice, koju želi ražariti svojim žarom, a preko nje druge duše i cijeli svijet, ako se odazove njegovoj volji. Narav se Božja očituje duši kao zgusnut oganj ne providan, ili kao neizmjerna masa božanskog ognja beskonačne dubine, i premda je Trojstvo, Bog Trojni i Jedan, koji joj se otkriva i ona shvaća, posebno se razlikuje Treća Osoba po ljubavi i željama što ih ulijeva u nju i po tajinstvenoj sili kojom je privlači.

U času kada zamijeti prisutnost Boga, osjeća se privezana uza Nj ili kao oblikovana u njegovu ljubav božanskom strujom koja ih sjedinjava; Bog ljubi dušu beskonačnom i vječnom ljubavlju i ona ljubi Boga beskrajnim gladom, te koliko Ga više ljubi više Ga želi ljubiti. Ćuti se odijeljena od stvorova, kao da su je udaljili od njih u neku vrstu pustinje ili mističke samoće, bez drugog društva osim Boga, Presv. Djevice i Anđela Čuvara, koje moli za zaštitu i pratnju. Reklo bi se da se u njoj ponavlja povijest odnosa

koji su se dogodili na vrhu gore Sinaj između Boga i Mojsija, jer kao taj, sama Mu ide u susret i odijeljena od stvorova, uključivši i duhovnog vođu, i kao da je stavljena u ognjeni oblak ili zastor, koji je okružuje, pokriva i dijeli od vidljiva svijeta..., uživa božanski upliv koji u njoj djeluje i očituje se zapanjujuće čudesan.

U toj osami, duša ne bježi od Kristova svetog Čovještva, nego ga traži, brine za Nj i cijeni više nego ikada i sklanja se u Nj kao da bi se plašila izravno ophoditi s Božanstvom, ili da je Bog sretne izvan Krista... T, — 209.

Otkrivanje i sudjelovanje na uzvišenu svojstvu božanske Plodnosti

Bog se duši otkriva u svojem vlastitom božanskom Biću, uživajući neizreciv počinak, kao da budan spava na krevetu slave. Krevet na kojem se Bog odmara jest njegova božanska Bit, koja se duši prikaziva kao duh najčišći, najjednostavniji, najjedinstveniji, najviša duhovnost, čistoća, svetost i uzvišeno djevičanstvo, božanski neizreciv, koji nosi u sebi jednu saopćivu krepost i silu beskrajno beskrajnu, kao što je beskrajna njegova neizreciva i božanska djevičanska nevinost. Bog se otkriva kao neokaljan, djevičanski, najčišći i najjednostavniji, istovremeno kao beskrajno plodan, okrunjen aureolom svojih božanskih proizvoda, i duša, koja se nikada nije usmjerila Božjoj plodnosti kao božanskoj savršenosti, vidi u toj plodnosti izvor božanske slave, čist i božanski izvor njegovih vječnih i bitnih saopćenja i bezbrojnih životnih struja koje teku iz njegova Božanstva prema ništa, da istrgnu ponoru njegova božanska stvorenja životvornim dahom.

Gleda Boga — pošto se apsolutno saopćio samom Sebi — kako se širi i ponovno proizvodi u stvorovima koje njegova plodnost oblikuje u ništa, da se i oni sa svoje strane ponovno proizvode. Njezinu se pogledu otvaraju nepoznata obzorja, kojih postojanje čak nije bila ni slutila, jer možda je duša koja nije poznavala ni najbitnije elemente stvaralačkog života

i njegova razvijanja, do tog stupnja da su se čudili i smijali koji su slušali njene djetinje pojmove o tom predmetu, i uza sve to, prosvijetljena nebeskim svjetlom u taj dan o djelima Prirode, što nikad nije proučavala ni o njima razmišljala, gleda tolika božanska ižarivanja izvorne plodnosti svojeg Boga koliko je stvorova koje shvaća i čina koje ostvaruju isti da sačuvaju i razvijaju svoj život Gleda stvaranje sa božanskog stajališta, i u stvarima koje tjelesno gledane izgledaju niske i odbojne, vidi odsjeve Božje dobrote i izražaj njegovih najneizrecivijih otajstava, savršenstava i djelovanja, svetih i božanskih, bitnih i vanjskih u korist duša. Ta spoznaja obuhvaća materijalni svijet i duhovan u kojem razotkriva prave divote plodnosti u duhovima anđeoskim i ljudskim. T, — 210.

Razumije da ona, djevica tijelom i dušom — po Božjem Milosrđu — i združena s Bogom, zahvaljujući dobrovoljnu izabranju kojim ju isti Bog odlikovao i uzdigao do svojeg božanskog sjedinjenja, mora u svom životu sjedinjenosti s Bogom mistički nasljedovati njegovu plodnost i sudjelovati na toj savršenosti tako da začne na tajinstven način božanske kreposti i savršenosti i da Mu pribavi slavu ponovna rađanja u njoj i da objavi svijetu njegovu Dobrotu beskrajno saopćivu. Osjeća se pozvana da počiva u Bogu u nutrini njegova slavna Božanstva, da spava u Bogu, kao da bi božanska Bit bila uzvišena postelja gdje leži Bog i ona pošto je uzdignuta do božanskog sjedinjenja. Božanski oganj zahvaća dušu na poziv da začne svojeg Boga da Ga prenese u svoj život — pošto bijaše preuzeta od Boga i postigla nezasluženu milost da se nastani u Njem — i raspaljena božanskim žarom, izjedana žarkom čežnjom za tajinstvenim začećem, ide Mu bliže, ljubi Ga više i zaspi u samom Bogu.

Sanja da je nebeski anđeli i sveci, koji tako savršeno reproduciraju Boga i njegove božanske savršenosti u blaženu gledanju, kore i predbacuju radi njezine neplodnosti, ne da je potpuno neplodna, nego da njezina plodnost ne odgovara stupnju čistoće koju posjeduje i odgovarajućem sjedinjenju što ga uživa

s Bogom. Sanja da u skupu svetih trpi sramotu i zbunjenost jer izgleda samo djevica, bez mističkog i božanskog rađanja koje treba okruniti njezino sjedinjenje s Bogom i proslaviti njegovo sveto Ime i zaslužiti joj poštovanje nebeskih dvorjana koji ne priznaju za Božju zaručnicu djevicu koja ne sudjeluje na njegovoj beskonačnoj plodnosti ponovno rađajući njegove božanske savršenosti u stupnju što ga zahtijevaju njezina djevičanska ljubav i čistoća. (Ponavljaju se gotovo sve slike i prizori iz Pjesme nad pjesmama..., samo njoj to nisu slike nego stvarnost...!)

...Čini se da duša ne čini drugo nego ljubi, jer svaki kucaj njezina srca prati čin ljubavi i cijela ona očituje samo ljubav. Ljubi i cijeni, ljubi i čezne, ljubi i moli, moli da u nju prijeđe beskrajno Dobro kojeg žudi i ljubi u svim i u svakoj pojedinoj njegovoj savršenosti, iznad svega u božanskoj Osobi Riječi i još posebnije u Osobi Duha Svetog, koga čezne vidjeti utjelovljena u sebi samoj, moli da Otac i Sin pristanu na to utjelovljenje božanske Ljubavi Boga Ljubavi, i da utisnu u nju taj božanski pečat, koji će joj jamčiti blaženo gledanje. Ljubi i moli jasno gledanje svojeg Boga i trudi se da prodre nepristupačno svjetlo božanstva, koje joj sakriva najviše Dobro koje obožava u Trojstvu Osoba, da vidi njegovo božansko i slavno Lice bez zavjesa i tajni.

Ljubi i prima djelomično dobra koja traži, uživa, ponižava se, uzdiže se i penje više da započne iznova dobivenu bitku, koja joj mora zaslužiti nova božanska saopćenja i tjesnije odnose s Bogom. Zauzeta tom vježbom sve veće ljubavi i žudnje, san se duše produžava osam ili više dana. T, c — 21, 212.

Objava božanskog svojstva »Od Sebe« (Aseitas)

Tokom nekoliko sati nejasna se spoznaja razbistri, Bog se otkriva duši umnim viđenjem u božanskom i neshvatljivom svojstvu svojeg »Od Sebe« (sve ima samo od sebe), ona razumije i vidi kako je Bog snagom tog svojstva punina Bića, Života, Savršenstva, Znanja, Ljubavi i Prava, i u njegovu božanskom Biću zamjećiva kao prisutne na čudesan način sve postojeće i moguće stvorove.

Gleda u Bogu svoj božanski izvor ili svoj početak i svih stvorova i najintimnije veze koje nas s Njim sjedinjuju, i kako nas zbog tih veza Bog ljubi beskonačno kroz svu vječnost. Videći sebe u Bogu, u broju stvorova živih i sposobnih da se raduju u Njem, kuša neiskazano veselje, jer nije isto misliti i promišljati tu istinu u tami vjere, kao gledati je u Bogu očevidno i beskrajnim poštovanjem. T, — 214.

Radosti duše kada vidi zašto je stvorena

Shvaća da duguje svoje postojanje beskrajnoj dobroti Božje Mudrosti i Ljubavi, poosobljenih u drugoj i trećoj Osobi Trojstva koje su odredile da je istrgnu iz ništa na slavu Očevu i svoju, ili Božanstva; da je njezina zadaća uzvisivati Presveto Trojstvo, da je Božja slava razlog njezine biti i cilj njezina života, i da je njezina sreća vezana za božansku slavu i blaženstvo, da živi zato jer Bog ljubi sama Sebe i želi da se proslavi u njoj; jednom riječi, shvaća i vidi svoj izvor u Bogu, u njegovoj neizmjernoj Mudrosti i Ljubavi, svoje središte i cilj u božanskoj slavi i blaženstvu i u odnosima koji je povezuju s njegovom Dobrotom, odnosi intimniji nego oni koji je vežu sa njezinim vlastitim životom što ga uživa.

Videći se tako vezana uz Boga, svoj život poistovjetovan sa božanskim Životom, sa beskrajnom Mudrosti, nestvorenom Ljubavlju, slavom i blaženošću Božanstva, duša je izvan sebe od radosti, prepuna ushita, videći se u Bogu od sve vječnosti zamišljena ili predviđena u njegovu umu, određena i ljubljena u njegovu Srcu i zahtijevana od njegove volje i vječne dobrohotnosti da Mu pribavi slavu što je od nje očekuje i, oduševljena, ražarena serafskim žarom i duboko zahvalna, zagrli se i snažno stegne sa svojim Bogom, sa njegovom Riječi ili Mudrošću, sa njegovom nestvorenom Ljubavlju, s njegovom voljom i vječnom dobrohotnošću, s njegovom slavom i neizmjernom blaženošću, nazivajući Ga u svakom pojedinom od tih svojstava Ocem, svojom Majkom, svojim Početkom i svojim ciljem, razlogom svojeg bića, svojeg života, svoje sreće...

Tada Mu se predaje kao kćerka da Ga ljubi i usrećuje, da Mu pribavi svu slavu i dopadnosti što je očekuje od nje, takvim žarom i žudnjom, da se ne čini, nego da jest njezino Božanstvo, njezina svojstva i božanske Osobe, koje u sebi ljubi, kojima pribavlja svoju slavu ili je želi istom božanskom ljubavlju i revnošću. T, — 215.

Mistička čežnja da sudjeluje na božanskoj plodnosti

Oslobodi me od sramote koju trpim radi svoje neplodnosti i siromaštva na krepostima i božanskim savršenostima — govori Mu — Ti koji si prepun života i dobrote te žarkih čežnja da se dadeš. Jer plodnost je božanska savršenost koju s neizrecivom slavom vječno upotrebljavaju Otac i Sin u Rađanju i Proizlaženju. Ti, Bog moj, tako božanski i beskrajno plodan kao Prva i Druga Osoba Trojstva, koji osjećaš jednaku nužnost da se saopćiš, i u dubini Božanstva ne sretaš tko bi primio Tvoje darove; ponovi se u mojoj duši koja žarko čezne da začne tvoja božanska savršenstva, da posjeduje neizmjerna bogatstva tvojeg božanskog života, tvojeg života svetosti i božanske Ljubavi.

Sada znadem da je Utjelovljenje Riječi tvoje djelo, da je Sveto Kristovo Čovještvo prvi učinak i nečuveno čudesan tvoje beskonačne i božanske plodnosti, koje dobrota i svetost sjaji u Njemu i očituje se božanski čudesna. Ali Isus je glava, treba mistično tijelo kojemu želim biti dostojan ud, ruka, noga, prst, ono što želiš, ali božanski, kao što je božanska glava. Daj mi dar kao Mariji i kao u Njoj, na dan Utjelovljenja, ponovi se oblikujući Isusa Krista u dubini mojeg bića — mistički — kad već osjećaš potrebu da saopćiš svoj život izvan Božanstva u duše sposobne da prime tvoja božanska saopćenja. T, — 218.

Duh Sveti pokazuje duši da je primila dar plodnosti, blago kreposti i božanskog sjedinjenja

Bilo izravno, bilo preko duhovnog vođe ili njegove riječi, rasvijetljene božanskim svjetlom, Duh Sveti

pokazuje duši blago kreposti i milosti koje je stavio u nju označeno slikovito u Pjesmi nad pjesmama ... Duša koja nikada nije promatrala samu sebe, osim da vidi što ima zla ili pogrešna, ne bi mogla slušati bez odbojnosti, straha i mučnih tjeskoba pohvale koje bi joj možda dijelili stvorovi, sada ne samo pristaje da je Bog njezin i Božanski Zaručnik hvali, kako to ne bi mogle učiniti sve duše zajedno koje ju više cijene i bolje misle o njoj, nego također upoznaje, beskrajno zadovoljna i ponizno zahvalna, darove i milosti što ih ima i svoje izuzetno stanje što joj ga božansko svjetlo pokazuje.

Osjeća da je ljubljena od Boga s prednošću nad golemom većinom pobožnih duša i predmet njegovih posebnih milovanja, i shvaća visok stupanj božanskog sjedinjenja što ga uživa, svoju sposobnost, gotovo beskrajnu, da spoznaje i ljubi svojeg Boga, i vrijednost koju ono pruža njezinim djelima i molitvama obzirom na njezino izuzetno stanje i božanske savršenosti na kojima sudjeluje, darove i povlastice koje uživa i koje joj udijeli Gospodin da s njima radi na spasavanju duša koje želi posvetiti preko nje. Naročito joj Gospodin pokazuje mističku čudesnu plodnost njezina duha, sjedinjena sa istim Bogom u čudesnom rađanju vrlina koje će izvršavati u svojem vanjskom životu i iznad svega u nutarnjem, ili u svojim božanskim odnosima tijekom svojeg duhovnog života, osobito otkako je uzdignuta do božanskog sjedinjenja. T, ab, — 219.

Kontemplacija Boga Jednog i Trojnog u dubini duše

Gledam Ga u dubini svoje duše, kao zatvorena u sferu svog beskrajnog Božanstva, ovijena nepristupačnim svjetlom svoje božanske naravi i kako sjedi na uzvišenu i uzdignutu prijestolju svoje božanske slave i blaženstva, preplavljena beskrajnim oceanom sreće, prelivena slavom i blaženošću, kako ispunja stvorenje resicama svojih haljina, savršenstvom i dobrotom, slavom i srećom što teče iz njegova božanskog Bića. Gledam svoju dušu kao izgubljenu u stvorovima, koje

proizvodi, oživljava, rasvjetljava i čuva slava i dobrota koju izlijeva božansko Biće i puni resicama svojih haljina, među tim se stvorovima moja duša jedva nazire radi svoje malenosti u poredbi s ostalim mnoštvom ... T. — 221.

Sudjeluje na otajstvu Trojstva: kako shvaća Oca, Sina, Duha Svetoga

Gleda Ga kao Početak sile ili kao temeljnu Mogućnost božanskog Života, razuman Bitak, beskrajno i božanski plodan, kako se sav nanovo proizvodi, potpuno saopćava i vječno **upoznaje**, ponire i gubi u Jedinorođenu Sinu koga rađa, a da ne gubi svoj značaj i osobne vlastitosti. Dok Ga promatra kao izvoran Početak božanskih odnosa i vidi kako se potpuno razlijeva u vlastito krilo (dubine) od sve vječnosti, čuje kako kaže: — Vidiš li tu neizmjernu životnu struju što vječno otječe i utječe u mojem krilu, tu Životnu Riječ, Riječ nestvorenu i stvaralačku, vjekovita svjedoka moje božanske Dobrote, Vjernosti i Svemogućnosti? Za tebe Je rađam, kao i za svoju slavu, da bude tvoja sreća kao što je moja. Ona je širenje moje Dobrote nesaopćene i saopćive koja se širi prema stvorenju, osobito prema tebi da te obogati mojim blagom. T, — 227.

U Riječi, koju Otac rađa i posjeduje u svom krilu, gleda duša svu njezinu povijest, sva otajstva njezina božanskog i vječnog Života. Vidi Je u krilu Božanstva kao savršenu Očevu sliku, vjerno obnavljanje njegova života i neizmjernih savršenosti, kako svjedoči svojim postojanjem o stvarnosti božanske Biti i beskrajne Moći koja Je rađa. Vidi Je kao zraku beskrajne svjetlosti koju Božji Razum upravlja u vlastito krilo — koje obuhvaća beskonačna bogatstva njegove božanske naravi — kao Sjaj Očeve slave, Lik njegove bitnosti (sustancia) i sretan izraz njegove kreposti i rađalačke sile.

Vidi Je kako se usmjerava na Oca da Ga ljubi i usrećava i kako Mu nadahnjiva nužnost trećeg Odnosa koji prima blago ljubavi i slave što je oba žele saopćiti. Gleda Je kako se natrag izlijeva u Oca kao

struja beskrajne ljubavi, kako se zajedno s Njim daje, u Proizlaženju, potpuno i vječno, i čuje kako joj veli: — Gledaj taj božanski odnos, smješten između Oca i mene, koji nas veže vječnom vezom ljubavi te svjedoči o našoj neizmjernoj savršenosti? Postoji za tvoju sreću, kao za našu slavu, utjehu i odmor. T, — 228.

U Trećoj Osobi Trojstva, koju Riječ predstavlja kao zaključak Rađanja i slavan završetak dvostruke životne struje koja ističe **iz njega i Oca, duša čita** povijest nestvorene Ljubavi, bitne, beskrajne i vječne Boga koji ljubi Sebe sama u Riječi kao Otac i u Ocu kao Sin — posredstvom rečene božanske Osobe — koja u Sebi, po Sebi i radi svoje slave ljubi svoja božanska stvaranja. Duh se Sveti otkriva duši u krilu Božanstva u svojim različitim mijenama.

Gleda Ga kao središte kamo se okreću Otac i Sin da se uzajamno daju i proslave i kao vezu koja ih povezuje u intimnu i vječnu zagrljaju ljubavi. Vidi Ga izgubljena, ushićena ljubavlju i slavom kako promatra vlastitu ljepotu, ljubi vlastitu dobrotu u Ocu i u Sinu, u njima uživa i počiva istovremeno kad proizilazi i sjedinjava ih u svojoj beskrajnoj Osobnosti. Gleda Ga kao vulkansko srce gorjeti beskrajnim plamenovima i ražarivati svojim božanskim žarima božansku Bit. Vidi Ga preplavljena životom, slavom i svetošću, željna da se ponovno rađa u kretanju radosne i dobrohotne ljubavi, da vječno kruži u ognjenu krugu kojeg utemeljuju Prvi i Drugi Odnos tražeći blagajnu da pohrani svoja bogatstva, nekoga da primi božanske bujice što ističu iz njegove prebujale Dobrote, svetosti i slave.

Ne nalazeći u krilu božanstva sredstvo da ispuni svoju žarku i neizmjernu čežnju, gleda Ga kako se nanova izlijeva u svoj vječan Početak, i svojim Mu božanskim dahom nadahnjiva sretnu — i slobodnu — nužnost da se saopći na van za stvaranje, kako pokreće Oca da otkrije rađanje, i Sina da oblikuje dio stvorenja za Utjelovljenje.

Vidi Ga kako se pojavljuje kroz prozore Božanstva — božansku Mudrost i Svemogućnost — da promatra rastegnute tmine u praznini i u ništa, iz kojih želi izvesti život i kako zove u svoju pomoć Oca i

Sina. Gleda Ga kako se širi, pokriva ništa, stavlja u ponor životne sjemenke te izvlači iz njega nebo i zemlju sa svim stvorovima kao pripravu za Utjelovljenje i razlijevanje svojeg božanskog života.

Gleda Ga kako posvećuje Djevicu Mariju, ulijeva u nju svoju božansku ljubav, oplođuje njezino krilo, oblikuje u njemu Kristovo tijelo, poziva na život povlašćenu dušu predodređenu za hipostatsko sjedinjenje, i u istom času kada se duša i tijelo sjedinjuje i On osobno s Riječju, izlivši se u Sveto Čovještvo sa beskrajnim bogatstvima života, ljubavi i slave...

Vidi Ga ushićena u njegovu majstorskom djelu — Utjelovljenju — kako si čestita što ga je doveo do sretna svršetka i po njemu pribavio Božanstvu beskrajnu i najvišu vanjsku slavu, opravdanje i vječnu sreću ljudima.... T, a-d, — 229.

MJEŠOVITA KONTEMPLACIJA

Život duše u Isusu Kristu

Poziv na mješovitu kontemplaciju

Moj je Ljubljeni Utjelovljena Riječ koga ljubim više — u izvjesnom smislu — nego Prvu i Treću Osobu Trojstva. Tu veću ljubav što je daleko a da im se ne mili, blagoslivljaju Otac i Duh Sveti i potpiruju. Zove me da Ga promatram u njegovu dvostruku vidu istovremeno, u njegovoj božanskoj naravi kao Riječ Božju, kao cvijet Božanstva pomilovan rosom božanskih savršenosti koje Mu Otac daje u vječnom rađanju, i u njegovoj ljudskoj naravi nadarena svim savršenostima koje Duh Sveti proizvodi zajedno s Bezgrešnom Djevicom ili sudjelovanjem Gospe na dan Utjelovljenja. Te su predstavljene u noćnim kapima, one u rosi (Pj. nad pj.). Zove me na mješovitu kontemplaciju na samo radi svoje dvostruke naravi, nego i radi svojih nutarnjih i vanjskih odnosa sa svijetom.... — 231.

Duša ulazi potpuno u mješovitu kontemplaciju

Duša ulazi potpuno u razdoblje mješovite kontemplacije i razvija svoju ljubav i revnost da služi Počovječenu Bogu. Taj je pridružava svojim sinovskim odnosima s Bogom i dijeli s njom slavu i blaženost hipostatskog sjedinjenja, i videći se nadarena tim zajedništvom s Utjelovljenim Jedinorođenim, poviče: Pripadam svojem Ljubljenom a moj Ljubljeni, koji pase među ljiljanima, meni. Njezini se odnosi s Prvom i Trećom Osobom stješnjuju i uzdižu u najviši red, neizreciv; Otac se kao puna ljubavi Svemogućnost a Duh Sveti kao Svemoćna Ljubav stavljaju u službu duše, i s tom dvostrukom pomoći, i s krepostima koje joj daje Presveta Djevica, božanski ljubi i proslavljuje Isusa. Otvoreno se božansko obzorje pred njom beskonačno širi. Upravo otajstvo Utjelovljenja duša shvaća neizrecivim načinom i uživa ga kao živu stvarnost, prisutnu neprestano njoj i u njoj.

Okružen u sebi beskrajnim svjetlom, Isus se otkriva duši u mnogovrsnim i različitim fazama svojeg otajstvenog i vječnog života neprestano sa sve većim sjajem; sva se božanska otajstva predstavljaju njezinu pogledu posvećena hipostatskim sjedinjenjem koje upija sav Isusov život, proniče ga i okružuje neizrecivom slavom i srećom. Nemoguće je opisati ono što duša shvaća u rastvorenu božanskom vidokrugu pred sobom i što nije ništa drugo nego bitna spoznaja (noticia sustancial) Utjelovljenja koje obuhvaća dvostruke osobne odnose Riječi i njezinu vječnu povijest. U prijašnjim je razdobljima uživala isto božansko znanje, ali u različitom stupnju. Ne prima nova otajstva, ali se ista otajstva prikazuju njezinu pogledu vidljivo preoblikovana i uvijek kao nova i sa sve većim sjajem slave i dobrote i sva kao ovijena hipostatskim sjedinjenjem. T, — 233.

Promatranje i sudjelovanje na božanskom sinovstvu Isusovu

Prije svega Isus se otkriva duši u otajstvu svog božanskog sinovstva u toliku veličanstvu i slavi, da bi ona, kad je ne bi ojačao svojom milošću, umrla od ljubavi i uživanja. Između te objave i onih iste vrste što ih je primila u prijašnjim stanjima postoji razlika nego između dana i noći, živa i naslikana. Tako to doživljava duša, koja gleda kao mrtvu stvar saopćenja primljena prije obzirom na božanski život i bogatstva koje prati uzvišeno znanje što joj se sada daje. Razumije najskrivenije tajne otajstava beskrajne i vječne ljubavi koja se ispunjuju u Utjelovljenoj Riječi u dubini njegovih božanskih sinovskih odnosa unutar i izvan Božanstva, tj. u Rađanju i Utjelovljenju i uživa ono što razumije, jer sudjeluje na slavi sinovstva i hipostatskog sjedinjenja na otajstven način.

U riječima Sin moj si Ti, danas Te rodih, što ih Otac upravlja Riječi, vidi sadržano sveto Čovještvo kojeg gleda sjajna od slave, uronjena u beskrajan ocean sreće zbog svojeg neizreciva sjedinjenja s božanskom Osobom koja ga podržava, i kao predmet ljubavi i najbožanskijih milovanja Boga Oca. Uživa i otpočiva gledajući Isusa Krista u božanskoj blaženosti, kao netko tko živi njegovim životom. Isus se sa svoje strane raduje sreći duše, i kao da bi bilo malo što uživa, pribavlja joj nove i tajinstvene dragocjenosti svojih slavnih odnosa, i proteže ih na nju, ponavljajući u njezinu korist iste riječi koje joj upravlja Otac: — Ti si moja kćerka, Ja sam te danas rodio —. Nemoguće je opisati što duša razabire i uživa u svetištu sinovskih odnosa Utjelovljene Riječi u nazočnosti neizrecivih otajstava koja se ovdje ispunjavaju, otajstava beskrajne ljubavi i dobrostivosti Oca prema Sinu na kojima ona sudjeluje otajstvenim načinom.

T, — 234.

Isusovo istovremeno trpljenje i radost

— Sin kojeg je Marija začela snagom Duha Svetoga jest i blaženik i patnik, istovremeno uživa i trpi. Njegovi božanski odnosi proslavljena značaja ispunjaju se u višem predjelu duha, bez odražavanja u nižem dijelu. Dok ih duh uživa i, uronjen u beskrajan ocean slave, prelijeva se od sreće, njegovo tijelo i niži dio duše trpe. U isto vrijeme prolazi putem boli od krila Marijina do Kalvarije i upravlja sudbinom sjedeći s desne Ocu; udružen intimnom životu Trojstva pije bujice njegovih slasti, i pridružen ljudskoj obitelji udiše kužna isparavanja što izlaze iz njezina krila ovijena u Božju srdžbu. Kakva neizrecivost okružava život Utjelovljene Riječi! Kakva se otajstva ispunjavaju u njem, i kako božanska! Kako je divan! (Marij. djelca), — 236.

Duh Sveti ljubi Isusa u Sestri Anđeli

19. svibnja 1918. — ... Jučer sam na predvečerje Duhova u Pričesti zagrlila svojeg počovječena Boga i prikazala mu veliku pokoru koju sam obavljala u to vrijeme, svoj prisilan položaj (odnosi se na trpljenje što joj ga uzrokovala naredba da piše: tada je pisala Tratado — Raspravu). **Učinivši to, usmjerim se Bogu Ocu da Ga zamolim da mi pomogne ljubiti**

mojeg Isusa (kojeg sam imala u svojim grudima), bolje rečeno da mi dade svojeg Duha, da zamijeni moje srce i ljubi Isusa sa svojom neizmjernom ljubavi. Razumjela sam da je Otac primio moju poniznu molbu i spremao se da mi pokloni poseban dar svojeg Duha Svetog i da ta božanska Osoba čezne da se izlije u moju dušu i da me ljubi naročitom ljubavlju. Nisam to samo razumjela nego i vidjela, jer je rečeno bilo neko znanje — gledanje, jer se vidi ono što se razumije.

U posljednje dvije ispovijedi slušah s mukom duh. vođu kako izriče da je Duh Sveti u trenu preoblikovao Apostole, što Isus nije mogao učiniti u tri godine; spominjući se toga, plašila sam se da me Duh Sveti ne odijeli od mojeg Počovječena Boga, dižući me na savršeniji stupanj kontemplacije i sjedinjenja s Božanstvom. Rekla sam Ocu da ne mogu pristati da se Utjelovljena Riječ povuče iz moje duše ili da mora bez povlačenja ustupiti svoje mjesto Duhu Svetomu da dopuni njegovo djelo kao da me On ne bi mogao posvetiti, a Bog je kao Prva i Treća Osoba i Onaj koji me je otkupio svojom krvlju. »Molim Te tvojeg božanskog Duha — rekoh Bogu Ocu — da zamijeni moje siromašno srce te da On, koji je tvoja ljubav, ljubi mojeg Počovječena Boga, mojeg Zaručnika, mojeg Učitelja, moju Pravednost moju Svetost, moj Život, moje Sve, kako Ga Ti ljubiš i da Mu dade svu slavu i zadovoljstvo koje Mu Ti daješ; molim Te za to, te da gledam i promatram njegovu dvostruku narav sa svojim savršenostima, povlasticama i otajstvima njegova otajstvena života i vječna, jednostavnim i punim ljubavi gledanjem, kako Ga Ti promatraš.«

I dok sam to govorila Ocu, natjerana sve većom ljubavi i poštovanjem što sam ih osjećala za Isusa Krista, zagrlila sam se i stegnula s njim koliko sam mogla u dubini duše i čudesnom Mu se aktivnošću klanjala, hvalila i poštivala. Gorjela je duša moja ljubavlju prema Isusu i bila sam kao izvan sebe, ali nisam shvatila da bi to bio odgovor na moju poniznu molitvu upravljenu Ocu i ispunjenje onoga što mi bijaše naviješteno u vezi s milostima što ih je Bog želio udijeliti za taj Blagdan, dok me sam Bog Otac

nije upozorio, i vidjeh da je uistinu Duh Sveti bio Onaj koji je u meni ljubio Isusa, i da je blagdan Duhova postao za mene i tako svečan i plodan, kako mi je bilo naviješteno, i da nazočnost Duha Svetoga u mojoj duši (a isto u svim dušama) daleko od toga da otupi i oteža pune ljubavi odnose koji me vežu sa Spasiteljem nego ih njeguje i usavršava, jer je poosobljenje beskrajne ljubavi kojom Ga Otac predaje Sinu a Sin Ocu i vječna veza koja ih sjedinjava.

Vidjeh Isusa u dubini svojeg bića, odnosno svoju dušu poistovjetovanu s Isusom koji se, izgleda, postavio da bude jedini živi bitak te grešnice. Nije bilo prvi puta da sam gledala Isusa preokrenuta u dušu i moj život, ali nikada u tako visoku stupnju. Ne mogu razjasniti uzvišenu ljepotu Isusa združena s mojom dušom, jer nema riječi koje bi to izrazile. Poslije sam cijeli dan ćutila učinke primljena dara. Bila sam vrlo zaposlena, ali mirna i radosna, kao netko tko ima Isusa na tako vidljiv način, kojeg mnogo puta grlim. (Dnevnik, 19. 5. 1918.) — 238.

Duša sudjeluje s Isusom u trpljenju..., u napasti očajanja radi nevjerovanja otkupljenih

U tom razdoblju duša osjeća u sebi prisustvo čovještva, i u njemu kao u Isusovu Srcu odjekuju njezini zločini da ih oplakuje i sudjeluje na pomirnoj žrtvi Otkupitelja na svoj način. Tako se tumače grozni glasovi koje sluša kako neprestano izlaze iz zločinačke savjesti koju osjeća u sebi i koja je optužuje zbog bezbrojnih neodređenih grijeha — praćenih duhom laži i pretvaranja — i nemogućnost da dohvati spasenje. Živa svijest zapletena stanja zajedno s napašću protiv poslušnosti i protiv Svetaca, proizvodi u njoj istovjetno očajavanje koje je u Isusu proizvelo znanje o nevjerovanju otkupljenih što će smetati ili zapriječiti plod otkupljenja.

Gledajući beskorisnost žrtava za slavu Božju, za spasenje duša i za vlastito posvećivanje, napustila bi put trpljenja, da se ne osjeća sjedinjena nevidljivom strujom s Isusom mučenim smrtnim mukama u Maslinskom vrtu, dok je istovremeno đavao uvjerava o zlu stanju njezine savjesti i prijeti joj vječnom osu-

dom. Upozoravam da se u toj zgodi — a da se ona nije za to brinula — nameće duši otajstvo Muke, osobito molitva u Vrtu. Na izvjesnoj udaljenosti gleda Isusa obuzeta gorčinom, preplašena, žalosna, ojađena užasnim prikazama i izmučena Božjom srdžbom. Sluša neki nutarnji glas koji je potiče da sudjeluje na kaležu njegove smrtne muke i da Mu svojim mukama pomogne ispaštati za ljudske zločine i postići oproštenje i spasenje za jednog ili mnogo grešnika. Ta spoznaja što je prima u najtajnijem kutku svojeg bića podržava je u strašnim patnjama. T, — 240.

Čežnje da sudjeluje na Otajstvu Muke

Muka se prikazuje njezinu pogledu kao najizvrsniji rad što će ga Duh Sveti obaviti u Kristovu Svetom Čovještvu i u Svecima koji će se odlikovati svojim suobličenjem Spasitelju, i čezne da sudjeluje na njoj i da sudjeluje na visokom stupnju. Pogled je Raspetog zanosi i napunja radošću, jer se na njoj ispunja otajstvo koje predstavlja. Treća joj se Osoba Trojstva prikazuje kao božanski krvnik — dopustite taj izraz — koji se sprema da je razapne i dovrši njezino sjedinjenje s Raspetim Isusom ulijevanjem svoje beskrajne i vječne ljubavi.

Umire od čežnje da se što prije razlije u njoj i ispuni to božansko otajstvo i neprestano za to moli. Po onom što doživljava u svojim božanskim odnosima i po oduševljenju što ga proizvodi jednostavna nada da će se jednog dana vidjeti poistovjetovana sa Bogočovjekom Patnikom, uvjerava se da je čekaju velike patnje i da će se otajstvo Muke na njoj ispuniti savršenije, ukoliko je moguće, nego slavna (otajstva) na kojima je tako visoko sudjelovala.

Potvrdu za tu misao ima u spoznaji primljenoj od Boga kakve su muke trpjeli Sveci, osobito u svojoj zadnjoj bolesti prije dragocjene smrti i sretna prijelaza u vječno blaženstvo.

T, abc, — 242.

Gospodin izražava želju da se usavrši njezino duh. vodstvo

Neizmjerno se proširila sposobnost moje duše, i jer se nisam mogla prepustiti sudjelovanju na jednoj fazi Isusova života, gonjena zapovjednom nužnošću koju sam osjećala da si potpuno prisvojim Utjelovljena Boga i upijem sav njegov božanski i vječan život, molila sam Ga da ispuni moju živu čežnju i da to bude preko vodstva. Činilo mi se da je Gospodin odobrio moju molbu pod uvjetom da usavrši moje odnose vođene ili posredne i da ih uzdigne na visinu što je zahtijevaju moje izravne veze s Bogom. Na onom sam obzorju vidjela Vođu, Oca, Mojsija, Božjeg zamjenika, moleći u prisutnosti Presvetog Trojstva, koje je svijetlilo i gorjelo kao beskrajan ognjeni plamen. Sa svoje sam strane gorjela ljubavlju prema Bogu, kojeg se ljubav protegnula na rečenog Oca ili Vođu moje duše. Ćutjela sam smrt ili vlastito uništenje, praćeno Božjim strahopočitanjem, slijepom vjerom, apsolutnim predanjem i tisuću neizrecivih stvari, i svi se ti osjećaji protezali na spomenutog Oca.

Naš mi je Gospodin pokazao da je potrebno za ispunjenje moje želje da sudjelujem na njegovu životu da ljubim vođu, kako sam ga ljubila tada kada sam bila jedno s njim, da bi on bio uključen u sve nadnaravne čine i odnose koji me sjedinjuju s Njegovim Veličanstvom i da se ponizim u njegovoj nazočnosti kao da se nalazim u Božjem strahopočitanju, i to uvijek. Jednom riječi, moj bi vođa morao biti molitvena duša, postupati sa mnom u Bogu i kao Bog, a ja da se u nj pouzdajem kao u Božjeg zamjenika.

U svojim odnosima s Bogom, nisam našla nikoga osim Vas (P. Mariano), i kako sam više puta javila, za vrijeme dok su me drugi vodili, vi ste bili moj pravi Otac pred Bogom. Tako sam uvijek spoznavala i zbog toga, kadgod sam primila kakvu milost, pridavala sam to vama, kojeg se sjećam do danas. (Pisma, — 244, 245)

Dobročinstva P. Marijana njezinoj duši

Da, Oče moj, dugujem mnoge hvale svojem Bogu što me je opskrbio tim sredstvom posvećivanja i dopustio mi neiskazanu milost stavljajući me nanovo u vaše sveto i očinsko vodstvo, koje je jedino odgovaralo zahtjevima moje siromašne duše beskrajne u svojim željama.

Čekam od vas, od vaše velike ljubavi, očinske budnosti i čudesna svjetla dobivena od Našeg Gospodina da proniknete moju dušu i otmete je svakom stranom utjecaju. P.

Jako sam zahvalna svojem Bogu što mi je dao Oca koji tako savršeno odgovara mojem svetom i božanskom zvanju i tako vješto rukuje gudalom. — P. —

Pipam na divan način poistovjećivanje vodstva sa božanskim uplivom i sa iznenađenjem gledam kako bez prethodne obavijesti sa moje strane vi mi kažete isto što osjećam, želim, tražim ... —P, 1920.

I što ću reći svojem Ocu na njegovim pismima tako božanskim? Oče moj, Oče moj! Nemam izraza da iskažem koliko mi vrijede i golemu zahvalnost svojeg srca Vama i svojem ljubljenom Bogu koji je začetnik božanske nauke koju sadrže. To je moj život, jedina mistična teologija koju razumijem, koja mi prija, zanima i koristi. Sve, sve odgovara divno mojem svetom zvanju ... Ništa više; sve mi koristi i cijenim u najvišoj mjeri, više nego naravni ili vremenski život ... Pisma, 22. 12. 1920. — 247.

Najveće poistovjećivanje sa duh. vodstvom

... Kada sam najmanje to mislila (imala je prije toga velike napasti protiv duh. vodstva) iznenadilo me više puta viđenje božanskog Lica, najbožanskijeg, svojim pogledom uprtim u mene i veoma blizu mene, na desno. Njegov je pogled bio najbožanskiji i sve je pronicao. Činilo se da je Lice, a Lice bijaše oko, bolje rečeno čitavo je lice bilo kao neka mogućnost gledanja obdarena nekim divnim svjetlom, potpunim poznavanjem moje duše. U njemu sam gledala očinsku i ljupku Providnost svojeg Boga upravljajući me i prateći na sve strane, kao utjelovljenu u Vama, odno-

sno u vašem očinskom upravljanju. Vidjela sam, dakle, duhovno vodstvo u onom božanskom licu čiji ispitivački pogled je proizvodio svetost u mojoj duši, božanske klice koje su uzdizale i činile božanskim moj duh.

Drugo je viđenje bilo o beskrajnoj Ljubavi i Milosrđu mojeg Boga kao utjelovljenih u vođenju, isto kao Providnost. To je bilo tako božansko kao i prvo i oba su se, izgleda, dopunjavala, iako se najviše puta ponavljalo viđenje Ljubavi. To pokazivanje i prelaženje moj duše u vodstvo, u duh, dušu ili ne znam što od Vas prikazana u onoj slici Božje Ljubavi i Milosrđa, bilo je jedno te isto, i to jedinstvo, prianjanje ili poistovjetovanje moje duše s Vama ispunilo se u trenu, bez prethodna upozorenja i pristanka kao što se ispunjaju duhovna osjećanja i bitni dodiri Boga našeg Gospodina. Kada sam davala račun o viđenju bilo je sve učinjeno, moja duša prenijeta u vodstvo izgledala je kao ushićena nevina djevojčica, obješena oko vrata svojeg oca, bolje reći, jednom viseći o vašem duhu a drugi puta božanski prionuta, dižući se uvijek gore kao što se prikazuje Uzašašće našeg Gospodina ... Pisma, 1920. — 249.

Prenesena u dušu svojeg duh. vođe

... Čini se da samo vanjska osjetila rade u ovoj kući, jer se u duši osjećam prenesena u vašu dušu tako savršeno da ne poznajem većeg poistovjećivanja u smrtnu životu ni koje se više približava najvišem Jedinstvu božanskih Osoba Trojstva. Najobičnije se osjećam kao zatvorena unutar vaše duše odakle zazivam svojeg Boga i svoju uzvišenu Kraljicu i čekam njegova božanska saopćenja ... Uzimajući sliku vaših riječi prema sv. Pavlu: Sinci moji, koje rađam ponovno dok se u vama ne oblikuje Krist — stavite mjesto sinci »kćerkica«, a mjesto u vama »u tebi« .... Pisma, 19. 7. 1920. — 250.

Traži duh. vođu da je oslobodi od neobavezne usmene molitve

Mislim da je prikladno da me oslobodite od svake usmene molitve koja nije obavezna, jer ima više

godina da radi svoje želje da se prilagodim u tom Zajednici, gubim i jedno i drugo. Da razjasnim: svi se moji nadnaravni odnosi, apsolutno svi, ispunjavaju pod pogledom i zaštitom moje božanske Majke i Kraljice s kojom se sjedinjavam i često zazivam, i rijetko prođe dan a da ne upravim pogled u njezinu intimnu povijest, tj. na odnose koji su postojali između Boga Jednog i Trojnog i Gospe u razdoblju prije Utjelovljenja i na one koji će Je kasnije povezivati s Utjelovljenom Riječi. Na tim odnosima nastojim sudjelovati i radi toga se obraćam Božanskim Osobama. Zajedno s kajanjem za grijehe zovem u pomoć strah i mržnju na grijeh, bol radi uvreda Bogu... što ih je imala Gospa u svom smrtnom životu i što bi osjećala sada kada bi bila sposobna trpjeti i kad bi se moja zločinačka savjest prenijela u njezinu dušu, primivši snažnu ljubav koju ima prema Bogu... Sve to izvršavam u Mariji, s Marijom i za Mariju, u Isusu i sa Isusom, uza sve to ne mogu moliti serafsku krunicu ni druge molitve pažljivo, i ako ne nastojim da pazim, ne postizavam to, samo se rastresavam, gubim kontemplaciju ili nutarnju zaokupljenost koju sam imala i bez svoje želje, jer ne samo da molim rastresena, nego mi prolaze mnoge zdravomarije, očenaši, a da ne molim niti pazim.

(Ukratko: Kod usmenih molitava brzo se mijenjaju sadržaji — kao kod Križnog puta — a ona kao duboko kontemplativna duša uroni u jednu misao i izgubi se..., vrijeme prolazi, već je jedanaesta postaja, kada se prene... i misli da je rastreseno molila, a molila je dublje i bolje...)

Moli Boga da je izvuče od svake zaokupljenosti koja zahtijeva njezine sposobnosti i sili je da ljudski misli

... Proširenje sam tvojeg Bića, tog božanskog Bića koje obožavam, ludo ljubim i cijenim više nego vlastiti život; isijavanje sam tvojeg života, tvojeg razuma, vatren uzdisaj tvojeg srca; ako zaslužujem kod tebe neko zanimanje, kao tvoja, neku sućut, oslobodi me, iščupaj me potpuno ljudskoj vezi, apostolatu djela, svakom poslu i zanimanju koji traže moje sposobnosti i sile me misliti i raditi na ljudski način. Brani me, štiti me protiv neprijatelja tvojeg božanskog života, tvoje vrhovne vlasti u mojoj duši, upij me i pokopaj u svoje krilo, jedino sigurno i odmorno mjesto za tvoju siromašnu sliku koja ne može živjeti izvan Tebe.

Pismo, 1920. — 258, 259.

Privlačnost prema Svecu svete gore Alvernije

24. rujna začela se u mojoj duši neka tajinstvena žalost kojoj ne znam uzrok, ali mislim da dolazi od Boga. Nije strah ni skrušenost, premda ima nešto od toga, to je neko mučenje koje ne mogu razjasniti, neka vrsta samrtne muke koja ima blisku vezu sa uvrijeđenim Bogom, sa vječnim božanskim Ljubavnikom, uvrijeđenim, i sa božanskom Kalvarijskom Žrtvom i s njezinom ponovljenom poviješću na svetom brdu Alvernija, odakle me zove moj Počovječeni Bog načinom kojeg ne mogu rastumačiti, u društvo mojeg serafskog i ranjena Oca...

Tako mi se nameće taj poziv, bitno znanje (noticia sustancial) — ili kako se zove — da sada nema na zemlji časnijeg mjesta za moju dušu: ima više privlačnosti nego sama Kalvarija i jednostavan me spomen zanosi, uzdiže i zaluđuje. Katkada se spoznaja ili poziv očituje u nekom uzdisaju punu ljubavi i poštovanja prema Počovječenu Bogu raspaljenom žarom Duha Svetog i prikovana na križ, bolje rečeno, postavljena na prijestolje svetog drva, i živoj čežnji da se poistovjetim sa našim Svetim Ocem. Iako suspregnutu, neprestano osjećam u svojoj duši struju bolne ljubavi koja me muči. U isto vrijeme ćutim prisutnost Božanstva kao neshvatljivu Veličinu; bez štete djetinjem pouzdanju koje me nadahnjiva i zaslužuje. Ponekad se prikazuje nepristupačna, a neki dan kao obučena u crnu tamu.

Nije mi nadahnjivala strah, ali sam čitala u njezinu izgledu tajinstveno zaljubljenu i strogu da mi pripravlja i čuva križ i bol bez osjećaja da se trpi za Isusa, što ja ne bih nazvala trpljenjem, jer će biti poželjno i izvanredno časno za mene da slijedim

božansku Kalvarijsku Žrtvu, da ponavljam patničku povijest svojeg Utjelovljenog Boga.

Da moje trpljenje bude istinito, potrebno je da moj križ uzme drugi izgled i da trpim kao zločinka. Premda sam upoznala gorčine koje me čekaju, osjetila sam živu želju da prodrem u svetište božanske Pravednosti i da trpim njezinu strogost i to mi je najživlja želja, iako u isto vrijeme zazivam Božje Milosrđe. Grijesi koje želim ispaštati jesu svi grijesi čovječanstva, premda razumijem da nisam sposobna trpjeti strogosti koje zahtijevaju moji vlastiti, tako veliki i tako teški. — Pisma, 1920, — 261.

O zdravlju i uzrocima njezinih bolesti

Čini mi se da je beskorisno tražiti potpun oporavak organizma u mojim okolnostima, budući da glavni uzrok poremećaja vidim u tom što duša malo mari za tijelo, ide odakle joj dolazi dobro i malo joj znači sudbina što dolazi od organizma. Uvijek sam to znala i da mi je nemoguće imati zdravlje dok mislim da ima Bog, jer i u razdobljima većeg opuštanja, duša mi živi od Onog koga ljubi i koji je njezino središte i ne brine za tijelo. — P.

Teško je da čuva zdravlje, jer duša radi napregnutnosti ili usmjerenosti u svoje središte, ne oživljava tijelo kako bi morala.

P. 1920.

Uvjerila sam se da ne mogu čuvati zdravlje ako želim živjeti život molitve, jer gdje se nalazi moj pogled tamo je upravljen sav moj život i energija, a posljedica je toga oduzetost organa i rastrojenost cijelog organizma. P. 23. 3. 1921. — 262.

Svake me noći zahvate neki uzdisaji puni ljubavi i zaklinjanja, stavljaju me u vezu sa božanskim Osobama i ne daju mi spavati. Noću otprilike traje oko tri sata jednom, do pola noći ili do prvih sati slijedećeg dana drugi put. Uzdisaje prati žarka čežnja koja uništava moje fizičke sile, nezasitna žeđa za Bogom, da budem slična njegovu božanskom životu sa neizrecivim otajstvima i odnosima koje sadrži. Osjećam nešto u svojoj nutrini kao da mi netko čupa život, dušu i srce, i to me stvarno boli i mora uspaljivati.

Ćutim se tjerana zapovjednom nužnošću da osvojim potpuno vječan život Boga i da ponovim njegovu božansku povijest, da obnovim beskrajne i neizrecive misterije koji se ispunjaju u njegovoj nutrini, osobito Rađanje i Izlaženje, tako da tri božanske Osobe ostanu urezane u moj duh, u moju dušu, u moje srce, u sve i svaku pojedinu moju sposobnost za svu vječnost. To ne oggraničava moju čežnju da želi, moli i ima potrebu obnoviti na svoj način i s najvećim mogućim savršenstvom neiskazano otajstvo hipostatskog sjedinjenja sa božanskim odnosima u sebi, u nutarnjem životu Utjelovljena Boga, sa posebnošću da želim posjedovati Majku zajedno sa Sinom. Želim sudjelovati na pretvaranju u Isusa svoje božanske Majke i Kraljice, na uzajamnu i divnu ophođenju između nje i njezina božanskog Sina, sa Gospom uroniti u svetište hipostatskog sjedinjenja i domoći se triju božanskih Osoba koje u Isusu stanuju i da se sva božanska otajstva Trojstva, Utjelovljenja, i Marije usijeku u moju dušu... Ima već dulje vrijeme što se ti uzdisaji ne vide izvana; tako da trpim božansko djelovanje a da ga nitko ne primjećuje, jedino da govorim, jer mi iscrpljuje sile, tako da gubim nekoliko stihova i sve što recitiraju druge, jer mi ne da paziti na molitvu (koja se glasno moli). P, — 263, a-c.

Prošla sam to veoma mirna i radosna, ali sam istovremeno trpjela, barem tjelesno, radi božanske čežnje, napeta uzdisanja i obilnih suza koji su pratili moje odgovore božanskim saopćavanjima, a u isto sam vrijeme osjećala čuvstvo razdraganosti ili dopadnosti radi opstojnosti i božanskih savršenosti svojega Boga. — P.

Tijelo mi trpi mučnu agoniju već tri dana, svaki puta sve veću. Uzrok je tome što su moja molitva ili život sjedinjenja s Bogom i moj život neprestan uzdisaj i božanska čežnja koji slabe moje tjelesne sile.

Vjerujem da će moja duša ubrzo biti strmoglavljena ili izlivena u mojeg Boga Riječ koji me zove, jer iako Ga posjedujem i s njim sam združena, zvana

sam da se nastanim u njemu posebnim načinom, ali u krilu Božanstva, premda mi se pokazuje u svojoj dvostrukoj naravi. Moj me Bog prati i pomaže da molim, ljubim..., jer sve se zbiva u njegovoj nutrini punoj ljubavi, u njegovoj sjajnoj Osobnosti i On je Taj koji izvodi snažne i ljubavne uzdisaje kojima odgovara moja duša na uzvišene i milosrdne utjecaje Božanstva. Tako se ispunja u meni svaki puta sve savršenije sv. Pismo koje kaže: I Duh i zaručnica govore: Dođi, Gospodine Isuse. —

Pisma, 1920. — 265.

... više istrošena nego majka Rozalija sa svojih 80 godina, izuzevši pokretljivost za gibanje, u čemu nadmašujem sve samostanske redovnice, jer mi je lakše trčati nego ići polagano. Nasuprot želudac i crijeva izgledaju mrtvi udovi i neprestano me podsjećaju na smrt.

Premda sam daleko od njenih kreposti, češće se sjećam sv. Katarine Sijenske, o kojoj sam čula da je molila šetajući, jer joj je tjelesno gibanje pomoglo u kontemplaciji, a mirovanje priječilo zbog krajnje slabosti koju je trpjela. Isto se događa meni, bolje se osjećam šetajući nego mirna, i makar bih šetala cijeli dan, ne bih se umorila. Činim to samo onda kada me nužnost obvezuje, ali je sigurno da mi šetnja pomaže u molitvi, jer se mnogo puta događa da, budući da ne mogu moliti mirna u sobi, siđem u blagovaonicu šetati (zatvorivši vrata) ili u hodnik, i odmah se moja duša uzdigne k Bogu, primam najviša saopćenja i ondje se nalazim a da ne znam da li šećem ili mirno stojim, dok me ne pozove zvono, i bila bih tu osam dana a da ne ćutim umornost, uza sve poklekе ili bacanja na zemlju koje mi nalaže nutarnja uzvišena prisutnost mojeg Boga.

Moraju biti rijetkosti prirode ili Božjih odluka, koji vodi svaku dušu putem kojim hoće, jer uvijek mi je svraćao pažnju na najvišu kontemplaciju i vrhovna saopćivanja, koja mi je ljubljeni Bog udijelio izvan kora i sobe, osobito kad sam šetala.

Također mi je privukla pažnju nekoliko puta lakoća i punina kojom se Bog saopćuje mojoj duši u

zajedničkim poslovima, čak i na rekreaciji (odmoru), uzvišenost svjetla i božanske spoznaje što ih prima moja duša a da to ne primijete redovnice niti se vide posljedice, čak se nešto od toga odražava na nižem dijelu, na pr. ljubav i radost. Istina je da moram paziti da se ne primijete uzdisaji ili jecaji i da me stoji potisnuti ih, uspijevam to a da nijedna ne primijeti. Pisma, 19. 1. 1921. — 266, a-c.

Moj je život više smrtna borba nego život. Tako to razumiju redovnice i ja sam uvjerena u to, ali ono što one ne znaju a službenica znade jest da je moje trpljenje, više nego naravna slabost, neka vrsta poništenja naravi što mi proizvodi gotovo neprestane uzdisaje... Svaki puta kad se Gospodin objavljivao u onom obliku, gubila je moja narav bezbrojne životne stupnjeve, umirala sam, do istrošenja svojih snaga. Odrekoh se da slijedim rečenu objavu, bolje rečeno, da osjećam prisutnost ljubavi. Duša je moja primala saopćenja, ali nije mogla uzdisati, niti reći »ne mogu više«. Počeo je mir ili radosna tišina, ne znam kako nazvati, i od tada je moja vza s Bogom bila smirena, bez onih bolnih čežnji, ali ne što se promijenio oblik saopćavanja, nego jer su mi nedostajale sile, a nisam znala kako da ih zadobijem. Redovnice su sudile po mojem izgledu da je smrt blizu, jer sam, govorile su, mnogo izgubila kroz ovu godinu. Pisma, 17. 3. 1921.

Mišljenje liječnika

Došao je liječnik. Pošto sam mu iznijela svoje patnje, pitala sam ga kakvu imam bolest. Odgovorio mi da nikakvu; da je sigurno čudno da to nije tuberkuloza u stupnju anemije ili u najvišem stupnju slabosti u kojem se nalazim, ali da nemam ni tu ni ikakvu bolest, nikakvu povredu u organizmu ni u želucu. Uzrok je, da se ne mogu hraniti ni liječiti želučanim putem, slabost, ali da mogu ojačati ili oporaviti se injekcijama.

Oporavila sam se, ali sam još uvijek jako razdražljiva: toliko da je liječnik rekao — kad bi mi stavili žice i žarulju da bih gorjela kao električno svjetlo. Radi te živčane razdražljivosti provodim noći u

bdjenju, bez počinka, a danju moram mnogo puta u postelju.

Na prvom mi je sastanku rekao da je jedan od uzroka moje slabosti preveliki umni i duhovni napor i moralni, i da je potrebno da budem umjerena u tom. Pisma, 22. 4. 1921. — 268, a-c.

Samoća od 40 dana kratko vrijeme prije smrti da se očisti za nebo

Moje povlačenje ne treba te zabrinjavati. Nema većeg otajstva od ovoga: Bog me Otac poziva već dulje vremena da me iskuša i da vidi da li vrijedim ili ne za dioništvo njegova života i slave u nebu. Kušnja se sastoji da se pomirim s time što je On veoma zadovoljan, tj. promatrajući, ljubeći i uživajući u svojoj božanskoj Slici, a to je Riječ, koja je sve njegovo blago i usrećuje Ga svu vječnost. Toliko je zauzet svojim veoma ljubljenim Sinom, da izvan njega niti što vidi, niti čuje, niti razumije. Moram, dakle, naučiti da se izgubim u Božjem Sinu zajedno s Bogom Ocem, i kao On po spoznaji i ljubavi. Kada se budem izgubila u Isusu, obavijestit ću Oca da sam spremna za nebo, gdje svi žive ushićeni, i tada će me sigurno pustiti izaći iz samoće. To što govorim nije šala, istina je, toliko da mi božanski Otac ne da vremena ni volje da pazim na ikoju stvar izvan njegova vječna zanosa, makar bila veoma sveta i božanska, i dosta kasnim u ispunjavanju plana svojih Vježbi radi nedostatka vremena. Ono žuri protiv volje i radi toga ipak ću kasnije izaći iz samoće. Osim toga, moja mala sposobnost i boležljivo stanje mojega magarca ne dozvoljavaju mi požuriti ni okoristiti se čime bih htjela, i tako što bi druga učinila u deset dana, sluškinji treba punih četrdeset.

Možeš saopćiti tu vijest mojim dobrim kćerkama da ne prave komentare: ako prođem na ispitu pred svojim nebeskim Ocem računam sigurno da ću za Uskrs biti sa svima; ako padnem, morat ću moliti pokop, tj. da požure s pogrebom i pokopaju me živu ovdje u sobi, dok ne naučim živjeti kao moj božanski Otac sva u Riječi Života, kojoj slava i čast u vijeke vjekova. Amen. — Možeš čitati to u zajednici da se sve smire i da mnogo mole za mene, jer mi je potrebno. —

Adiôs, todas, adiôs, adiôs. Zbogom sve, zbogom, zbogom. Kako malo njih uroni u dubok smisao toga obična pozdrava! Da svi koji ga izgovaraju, nastoje provesti u život ono što kažu, bili bi s B o g o m. Koliko bi bilo Božjih duša na zemlji!

Adiôs, adiôs, adiôs, Zbogom (Bog), koji je naše pravo boravište i mora biti jedini predmet našeg pogleda i naše ljubavi.

(Pisamce što ga je pisala sestri Mariji Presentation.) — 269.

Posljednja bolest i smrt

Spasiteljeva Muka i smrt su najviši stupanj u kojem vjerna duša mora sudjelovati u obnavljanju Isusova života. Ispunilo se strašno mučeništvo koje je S. Anđela naviještala više puta. Pravi uzrok tolikih poniženja, bolova i muka, konačno i smrti, bile su bujice božanske ljubavi koje su je potopile...

Izvještaj je dala s. M. Presentación, njezina najdraža učenica i tada poglavarica (Abadesa). Bila je ona premještena davno prije u drugi samostan u Logrono, gdje je izvela obnovu i 1920. se vratila, kako joj je prorekla s. Anđela...

— Stanje se majke Anđele naglo pogoršalo oko Duhova 1921. Upala trbuha, zatvaranje probave... predana na milost i nemilost liječnika i bolničarki... Bilo je to krajnje mučno i ponižavajuće za dušu izvanredne finoće...

Primila je Bolesničko pomazanje veoma veselo i stanje se bilo malo popravilo. Bilo je to oko blagdana sv. Antuna. Ustala je i hodala tako lako da je nitko nije mogao slijediti. Činilo se da nema tijela, kao da je čisti duh. Liječnik je za nju izjavio da živi samo čudom...

Do Velike Gospe katkada je hodala, katkada ležala. Trpljenja su se sručila na nju zadnjih trinaest dana njezina života i bila su doslovno neizreciva te iznad svake mjere...

Nije mogla podnositi da u sobici budu redovnice, jer se gušila radi nedostatka zraka. Povraćanja su bila gotovo neprekidna, većinom usirene krvi.

Jednog su dana, dok je ostala sama u sobi, sestre čule strahovit udarac. Kad je otvorila vrata, pozvala me u smrtnoj tjeskobi, zagrlila me i rekla: »Pala sam i ne znam tko me je podigao. Umirem, umirem«, priča s. Presentación.

27. kolovoza trpljenja su se umnožila u strašnim razmjerima. »Ni jednog trena odaha; nikakve olakšice njezinu strahovitu mučenju. U svojim mi je krajnjim teskobama ponavljala: — Koliko je potrebno siromašnim bolesnicima, da se za njih moli... Uvjeravam te, da toliko trpim, da nemam vjere i duhovnog života, skočila bih kroz prozor ili tresnula o zid; ne mogu više trpjeti«.

Njezine su tjeskobe bile tolike da je poslala dvije redovnice da mole Djevicu i Isusa u Presv. Sakramentu da joj udijele barem četvrt sata odmora. Ništa... Trebalo je ispiti kalež gorčine do dna i zlato pročistiti do blještavila...

— Nemoguće je da živim, jer moja neprestana molitva i uzroci koji je prate potpuno ispijaju moje snage; dosta je da čujem najneznatniju sitnicu da se uzdignem Bogu, i to uništava i razara moju narav — rekla je u povjerenju jednoj sestri.

Možemo biti sigurni da je njezina smrt bila više posljedica njezine serafske i napregnute ljubavi... nego drugih prirodnih uzroka...

Umrla je na rukama s. M. Presentación, u nazočnosti Zajednice, 28. kolovoza 1921.

Nemoguće je opisati prizor koji je slijedio, jer već dugo vremena Zajednica je imala samo jednu glavu i samo jednu dušu; M. Anđelu su štovale i ljubile do ludila...

P. Mariano, njezin »pravi Otac« nije bio blizu. Zadnje je pismo primila od njega 16. kolovoza...

Redovnice su željele pokopati službenicu Božju na časnom i odličnijem mjestu, ali nije dopustio crkveni upravitelj... Jedina počast: čvrsti drveni lijes i na grobu lijepa ploča od bijela mramora nabavljena uz pomoć njezinih zemljaka iz Zumaye i Tolose...

Na ploči su između ostalih i ove riječi:

— Budući da si nam ostavila svoje smrtno tijelo, dok ne stigne dan našeg uzajamnog sjedinjenja u domovini, daj, ljubljena Majko, da se u nama ispuni ono što je Božanski Otkupitelj rekao svojim Apostolima: Više ne pripadam svijetu. Oče Sveti, čuvaj u svoje ime ove koje si mi dao, da budu jedno po ljubavi, kao što sam ja s tobom po tvojoj beskrajnoj darežljivosti. Želim da i one budu gdje sam ja ... To je molba koju neprestano ponavljaju tvoje kćeri, posvećujući ti ovaj spomen zajedno s tvojim zemljacima. —

\+ + +

Sveci su najveći ponos svojeg naroda. Oni su takve veličine koje lako prelaze uske narodne granice i njihov sjaj bljesne i osvaja srca širom svega svijeta..., svega svijeta, koji za to ima smisla i srca... Možda će i mene zahvatiti neka zraka sjaja ili neka iskra ognjenog srca

Sestre Anđele Sorazu y Azipurua!

(M. C.)

Izabrana Komisija za proglašenje blaženom s Anđele Sorazu.

Komisiju je imenovao Nadbiskup Valladolida preuzv. g. don José Delicado i sastala se prvi put, u samostanu Bezgrešnog Začeća, u kojem je živjela s. Angeles — u Valladolidu, 2. 11. 1979.

Prisustvovali su vicepostulator p. Daniel Elcid, franjevac, biskup u ostavci San Sebastiana Jacinto Argaya Goicoechea, p. augustinac Isacio Rodriguez i franjevac p. Luis Villasante Cortabitarte, izvrstan stručnjak u stvari s. Angeles Sorazu...

Molitva za proglašenje blaženom s. Anđele Sorazu a sebi preko Nje različite milosti.

Dobri Oče, Bože naš, djelitelju svih darova, rasvjetlitelju i posvetitelju naših života: Ti si po Bezgrešnoj Majci svojeg Sina čudesno izlio milost svoga Duha Svetog na svoju službenicu Mariju od Anđela; ako je tvoja volja, proslavi pred cijelom Crkvom to djelo svoje moći i ljubavi, i udijeli nam milosti koje Te ponizno molimo po njezinu zagovoru. Po Isusu Kristu tvojem Sinu, Gospodinu našem. Amen.

Tumač znakova (kratica)
V — **Vida** ili Autobiografija s Sorazu.
T — **Tratado** ili **Vida Aspiritual**, pisano u 3. licu (opisuje sebe).
C ili P — Pisma
a, b, c — odlomci iz tih djela (po studiji).

MISTIKA VJEČNE LJUBAVI

Kad mislimo i govorimo o sestri Mariji Anđeli Sorazu, mislimo na najuzvišenije stanje mistike — sjedinjenja s Bogom. Jer mistika je iskustveni — duhovni **doživljaj Božje prisutnosti;** obuhvaćanje Bogom. — Tu je središte utjelovljenja Ljubav. I govoriti o ovoj baskijskoj spisateljici, redovnici i opatici, znači zboriti o Ljubavi koja nas je obuhvatila po svome Utjelovljenju. I najljepši i najsadržaniji njezini spisi zbore o toj Ljubavi.

Sav život ove odabrane duše, kojoj su saopćena najdublja otajstva Ljubavi, božanska saopćenja, svjedoči o snazi milosti Božje, kojoj je ostala vjerna, i koja ju je povela do vrhunca Trojstvenoga Bića, do mističnog sjedinjenja.

* * *

Kroz njezina osebujna djela: **»Vida«** — autobiografiju i **»Tratado«** rasprava o duhovnome životu, saznajemo za čudesne putove Ljubavi.

Rođena je u Zumayi (Guipuzcoa) dne 22. veljače 1873. Ulazi u samostan u Valladolidu u 18. godini. Službu poglavarice preuzima 1904. godine, koju vrši sve do svoje smrti — 1921. Očitovala je izvanrednu snagu kreposti, te se upravo radi da uskoro bude proglašena blaženom.

P. Villasante, vrsni poznavalac njezina života, dubokim psihološkim prodiranjem, velikom duhovnom kulturom, studioznim analizama i interpretacijom najdubljih otajstava proučava njen duhovni lik i otajstva koja je proživljavala, te isti naglašuje da je Sestra Sorazu pojava prvoga reda na polju **eksperimentalne mistike.** — Tako se u ovome djelu isprepliću i njegovi tekstovi i Anđelini — izvorni.

Upravo kroz **Autobiografiju** možemo pratiti njezin put i očitovanja Božje ljubavi. Ističe se Put čišćenja, rasvjetljenja i sjedinjenja.

Svaka njezina izjava, njeno svjedočanstvo tako je sadržajno, bogato i dragocjeno, i uvodi nas u prostore otajstva Božje ljubavi.

U **Putu čišćenja** iznosi nam mnoge unutarnje kušnje, kroz koje je prolazila, i kojima bijaše podvrgnuta. Posebno je teško i bolno bilo pasivno čišćenje, kada doživljava da je odbačena i od samoga Boga. Ali ona ga ne prestaje ljubiti svom snagom svoje volje, dok joj se On ne preda:

»...i uprijevši u mene svoj božanski, očinski, pun ljubavi pogled, izjavi mi da jest; da je moj Otac, vrlo ljubak Otac, da me ljubi neizmjerno više nego moji naravni roditelji, da čuva u svom srcu beskrajna blaga ljubavi i nježnosti za moju dušu...« (»Prva objava očinske ljubavi«).

On joj otkriva što je On u sebi, otkriva koliko je sjedinjen s njezinom dušom, da se od nje ne rastavlja; otkriva da je On najviše i vrhovno Dobro, da se Njegova sveta volja u njoj ispunja savršeno, te ističe:

»...Vidjela sam da se savršeno slažem s Bogom u svom životu, djelovanju, bitku i osjećajima, a to je podudaranje i savršeno ispunjavanje njegovih božanskih želja proizvodilo u mojoj duši neki mir, blaženstvo; mir tako nebeski, neizreciv, božanski, te mi se činilo da preduživam raj. Osjećala sam da me Bog jako ljubi...«

U **Putu rasvjetljenja** iznosi nam očitovanja Božje vječne ljubavi, promatranje mističnog Krista. Bog je uvodi u **kontemplaciju čistoga božanstva.** — Njezina očišćena duša je sposobna za motrenje uzvišenih otajstava; ona sada »osluškuje sklad stvorova koji su mi govorili o Bogu i zajedno s njima hvalili Ga« (»Slab duh«). Tu ona spoznaje da za nju nema osrednjega puta: Sve ili ništa. »Ili ćeš biti velika svetica, ili najpokvarenija osoba. Ući ćeš u nebo s mnogim dušama, ili se nećeš spasiti. Za te nema srednjega puta« (Ibidem).

I ona se Njemu potpuno predaje: »...On mi bijaše središte: izvan Njega živjela sam umirući kao riba izvan vode« (Ibidem).

U ovome Putu rasvjetljenja posebno se ističe **kontemplacija otajstva Isusova čovještva;** ljubav **Utjelovljenje Ljubavi.** Njezina je duša raspjevana kada zbori o Kristu, o Onome koji je Centar svega stvorenoga, želja bregova vječnih... Ona ponire u Srce — žarište ljubavi, upoznavajući njegovu pravu bît. Spoznaje Njegovu neizmjernu ljubav prema ljudskome rodu i cijenu patnje koja je prikazana za taj rod. Uronjena je u ocean boli koju je ćutjela i podnijela Njegova duša, i ona je sama obilježena znakovima Njegovih rana u svome srcu. Trošio ju je oganj ljubavi. I ona upravo utjelovljenoga Boga doživljava kao **vulkan ognja,** koji se rasipa u duše, stvarajući od njih nova sunca... I kao što se On tužio Margareti Mariji — da Mu nije uzvraćena ljubav, tako jeca i u duši Sestre Sorazu... O tko može uzvratiti toj Ljubavi?! Uranja u otajstva Muke, i po svojim patnjama približava se sve više Njegovu sjaju. Ona mu se predaje kao žrtva naknadnica za spas svijeta, kojega čeka — ako se ne nađe tih duša — **ognjeni potop...**

Ona zna što je u bîti Utjelovljenje i što ono znači za sve stvoreno, stoga je duboko zahvalna Bogu u ime svih stvorova. Otkrivena joj je sama božanska bit. Spoznaje Boga kao Ljubav; kao »Biće intimnije i bliže meni, nego ja sama, ili koje me zanimalo više nego moja vlastita duša« (Govor stvorova«). Sretan je da On jest i da je Ljubav.

I kao vjernome učeniku Ivanu, objavljena su joj i otkrivena najuzvišenija otajstva te Ljubavi.

»Ne znam kako izraziti to što sam vidjela i razumjela o srodnosti čovjeka s Bogom, o beskrajnoj ljubavi Boga prema čovjeku, o razlogu te ljubavi — da je čovjekovo biće proizvedeno od Božanskog Bića, kao

što je to Riječ od Oca i Duh Sveti od Oca i Sina...« (»Zašto Bog ljubi čovjeka«).

Dano joj je da spozna neizmjernu ljubav Boga prema čovjeku — ljubav Boga Oca, koji predaje svoga Sina u otajstvu Utjelovljenja, koji se nikada ne može iscrpsti u toj svojoj ljubavi.

...I nakon mistične noći duha, nakon pasivnog čišćenja, kada je u svojoj duši doživljavala rascvat mističkih milosti, osvaja je **božanski Oganj...** Uzdignuta je u stanje mistične ženidbe, mistične prisutnosti Boga, tj. u stanje sjedinjenja.

Sâm Bog joj se predaje, i ona zna da je taj dar Njegove prisutnosti veći i vredniji od svih Njegovih darova. Ulazi u vječni blagdan — nakon teških muka, suobličenja s Kristom patnikom.

»...Moja je duša ušla u novi životni otsjek, u neku vrstu blagdana, ili vječne svečanosti Presvetoga Trojstva i u sudjelovanje blažene vječnosti. I postala kao sudionica života Boga Jednoga i Trojnoga« (»Trostruki opis duhovne ženidbe«). »Tratado« komentira ta stanja njezine duše:

»Opkoljena istim božanskim ognjem koji je proniče, vidi se stavljena usred vatrena svijeta, gdje niti gleda, niti osjeća drugo osim ljubavi, beskrajne ljubavi svoga Boga, Jednoga i Trojnog, koji vladalački u njoj djeluje« (Ibidem).

I upravo na tome stupnju prima najviša duhovna saopćenja, ulazi u intimnosti s Bogom, primajući dar bitnih dodira — **toques susstanciales,** koji u njoj povećavaju božansko znanje.

Za takva mistična stanja »Tratado« pronalazi najljepše i najuzvišenije poetske izričaje, interpretirajući prizore iz Pjesme nad pjesmama: Nakon takvih dodira iz sebe ispušta izdisaje »kao izgubljene glasove udaljene harmonije, ili odjeke grličina gukanja, što se ugnijezdila u dalekoj dolini...« (»Bitni dodiri«).

U tom životu sjedinjenja s Bogom, ona mora mistički nasljedovati Njegovu **beskonačnu plodnost** i tako mu dokazati svoju ljubav. A ta plodnost odgovara stupnju njezine čistoće — rađajući Njegove božanske savršenosti. I ona vapi: »Daj mi dar kao Mariji, i kao u Njoj na dan Utjelovljenja ponovi se oblikujući Isusa

Krista u dubini moga bića...« (»Mistička čežnja«). Ona je uronjena u trajni stvaralački čin, koji se na mistični način obnavlja u njezinoj duši. U njoj trajno struji život, božanska snaga ljubavi.

* * *

Ne samo da Ga doživljava kao ŽIVOT, kao razuman Bitak i kao **»vulkansko Srce** što gori beskrajnim plamenom i ražariva svojim božanskim žarima božansku Bit«, kao Ljubav koja nužno mora da se očituje, nego je njezina duša sudjelovala u **božanskim izlaženjima** i u njima uživala, tj. dana joj je objava misterija samoga Presvetoga Trojstva. Motri ljepotu Njegova božanskoga, bezgrešnog Bića:

»...uprijeh pogled nježan u početak bez početka, odakle proizlaze božanska izlaženja u istom Bogu, i ondje vidjeh ono što ne znam reći: prekrasna Boga kako rađa Biće koje se ne može gledati bez ushita: i to Boga Oca i Sina kako nadišu Duha Svetoga tako lijepa, tako božanska« (»Raduje se svojoj bezvrijednosti«).

O neizreciva otajstva ljubavi, objavljena krhkome stvoru!

I vidjeh — **prekrasna Boga...** On je žarište Krasote, punina Ljubavi. Između Božanskih Osoba trajno je prelijevanje ljubavi, u kojoj je život, koji bez prestanka struji u Svemir i daje bivovanje i opstanak svemu stvorenome.

Bog — to je punina ljubavi, Srce Božanstva, iz kojega se prelijeva krasota njegove bîti i obuhvaća stvorenje.

Božanske Osobe svojim izlaženjima i saopćenjima predavaju jedno drugome tu svoju božansku bit, uživajući u sebi, uronjeni u vječnu ljubav, kojom ćemo i mi biti obuhvaćeni.

* * *

U svojoj n a u c i Sestra Sorazu naglašuje savršeno nasljedovanje Krista, **suobličenje Njegovu mukotrpnome Liku.**

Upravo što je u svome životu odrazila Njegov lik, bila jedno s Njime, primila je od Boga najuzvišenije mistične darove, **ontičko sjedinjenje** sa samim Bogom.

I kroz svoju nauku ona opisuje to stanje mistične ženidbe — suživota sa samim Presvetim Trojstvom, u kojoj razlikuje dva stadija:

1. jednostavnu kontemplaciju Božanstva (sa dva razdoblja):
   — život duše u Bogu
   — život Boga u duši i
2. mješovitu kontemplaciju (također sa dva razdoblja):
   — život duše u Isusu Kristu i
   — život Isusa Krista u duši.

Bog i duša su **jedno.** U jedinstvenoj harmoniji tu se stapa Bog i čovjek, Nebo i Zemlja, božanstvo i čovječanstvo.

Kao što je po hipostatskome sjedinjenju Logos zagrlio Zemlju i uzdigao svu narav u svoj milosni-božanski zagrljaj, tako je ova odabrana duša doživjela u najuzvišenijemu i najvećemu stepenu Božju prisutnost, Njegov besmrtni Život i vječnu Ljubav, od koje bijaše sva preobražena.

Doživjela je Krista kao Centar svega stvorenoga, Centar **Svemira,** i Njegovo Utjelovljenje kao najdivotnije Božje djelo — **summum** opus Dei, kao što bi rekao Duns Skot, koji je postavio snažne temelje **franjevačke duhovnosti** (teologije).

I upravo Sestra Sorazu u svojim spisima naglašuje tu franjevačku duhovnost, jer je duhovna kći serafskoga Oca, a ta duhovnost ima **kristocentrični značaj;** naglašena je ljubav prema Isusovu čovještvu: Krist Betlehema, Krist Kalvarije i Krist Euharistije. — A povezana je ljubav prema Bezgrešnoj. Istom odlukom kojom je od vijeka **Krist** predodređen — kao Biće koje će Bogu iskazati ljubav u najvećoj mjeri — predodređena je i **Marija,** koju Sestra Sorazu toliko veliča, i po kojoj je ona i zadobila dar mističnog sjedinjenja s Bogom.

Upravo po suobličenju s Kristom, po ljubavi, serafski je Otac izvršio duhovno-moralni preporod. I sestra Sorazu ponovno nam pokazuje put u duhovnoj

obnovi. Po Mariji Kristu, po Kristu Bogu — Presv. Trojstvu.

Slijedeći Duns Skotov **teološki — kristocentrični sustav,** Sestra Sorazu upravo je zanesena Onim koji je želja bregova vječnih — Ljubav bez početka i kraja; **Vječnost Ljubavi.**

O toj Ljubavi sve joj je zborilo što ju je okruživalo, svi stvorovi — kao i sv. ocu Franji, i ona bi se »prenijela u svijet duhova, u neki božanski kraj, gdje sve bijaše red i harmonija, i samo je postojao Bog kao Stvoritelj i Uzdržavatelj, oživljavajući stvorove i primajući dar hvale i zahvalnosti od njih« (»Govor stvorova«).

I ona se pridružila sveopćoj himni stvorova i bila **»hvala Slave Njegove«;** bila je uronjena u Božju posvudašnju prisutnost, vidjela je Njega u s v e m u:

»Svi su mi stvorovi govorili o Bogu kao Adamu u raju, i samo kad bih čula cvrkut neke ptičice ili zapazila treperenje lišća s nekog drveta, rastapala bih se od božanske ljubavi. Svijet se prikazivao mojem pogledu posve preobražen, sav prožet Bogom, i njegova je harmonija odjekivala u mojoj duši kao neizreciva glazba, koja me prenosila u nepoznate nadnaravne predjele. Gledala sam sve stvari sa božanskog stajališta, osjećala sam veliku ljubav prema grešnicima koji žive daleko od Boga i žarku revnost da se spase. Osjećala sam zapovjednu potrebu da podijelim s njima svoju sreću... Imala sam majčinsko i sestrinsko srce za grešnike i za sve Adamove sinove koje sam gledala kao drugo ja, jer sam ih gledala i ljubila u Bogu, gdje smo svi jedno« (»Kako se Bog predao sestri Anđeli«).

Ovo je već apoteza ljubavi — jedan Ocean ljubavi — bez kraja.

* * *

Stil sestre Anđele je stil velike sublimacije i duhovnosti. U njemu odjekuju harmonije svjetla i boja, prelijevanje sunčanoga spektra. Doživjela je svoga Boga kao vrhunac Ljepote i Ljubavi, i u sjedinjenju s tom Apsolutnom Krasotom i Ljubavi i sama je po-

stala savršena, te je mogla odraziti božanski sjaj i krasotu Njegove Bîti kroz stil dostojan Savršenoga Bića. Kao da slušam slatke melodije i iskonske jeke u njezinim opisima toga Bića; sva je ona postala kao **jecaj ljubavi,** naglašujući često puta s bolom, kao i njezin serafski Otac, da ta i tako velika Ljubav nije ljubljena, pozivajući sva bića i stvorenja da iskažu hvalu zahvalnost i poklonstvo toj Ljubavi.

Njezin stil pun je umjetničkih kvaliteta, metafora i simbola, kroz koje ona očituje svoju ljubav prema Ljubljenome, poput Zaručnice u **Pjesmi nad pjesmama,** jer je našla Onoga koga ljubi duša njezina.

I ona je odraz krasote Njegove Bîti; **Pjesma Ljubavi — bez kraja.**

S. Marija od Presv. Srca,
urednik

SADRŽAJ:

Izvorni tekstovi S. Sorazu

ČAR 2/1
SVETI DUH

K
S
30a
SV. ANTUN

Sestra **Marija Anđela Sorazu** y Aizpu ska spisateljica, redovnica-opatica, pojava reda na području **eksperimentalne mistike.**

Kroz svoj život i djela očituje nam najdublja i najuzvišenija otajstva Ljubavi; Bog je uvodi u kontemplaciju čistoga Božanstva.

Doživljava Boga kao **Život,** kao razuman **Bitak,** kao **vulkansko Srce...**

I ona ponire u to Srce — žarište Svemira, Centar svega stvorenoga.

Obuhvaćena je Krasotom, povučena u beskrajni dinamizam Ljubavi, uronjena u božanski Oganj, koji isijava nova sunca i nove zvijezde...

U svojim spisima naglašuje **franjevačku** duhovnost; slijedi Duns Scotov **teološki-kristocentrični** sustav.

Njezin stil je stil velike sublimacije i duhovnosti; pun umjetničkih kvaliteta, metafora i simbola, kroz koje očituje ljubav prema svome Ljubljenome, poput Zaručnice u **Pjesmi nad pjesmama.** U njemu se prelijevaju harmonije svjetla i boja — sunčanoga spektra; kroz njega odrazuje božanski sjaj i krasotu.

U njenim opisima Božanskoga Bića kao da slušamo iskonske jeke... Ona je i sama postala jecaj; **jecaj Raspete Ljubavi.**